

KRONIKA UNIWERSYTETU JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1929/30

STANOWIĄCA
SPRAWOZDANIE REKTORA I DZIEKANÓW

ZESTAWIŁ
PROF. DR. HILARY SCHRAMM
REKTOR W ROKU SZKOLNYM 1929/30

LWÓW

1931

DRUKIEM UNIWERSYTETU JANA KAZIMIERZA

KRONIKA UNIwersYTETU JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1929/30

STANOWIĄCA
SPRAWOZDANIE REKTORA I DZIEKANÓW

ZESTAWIŁ
PROF. DR. HILARY SCHRAMM
REKTOR W ROKU SZKOLNYM 1929/30

LWÓW

1931

NAKŁADEM UNIwersYTETU JANA KAZIMIERZA

D-57/01.05.08.

Lia

155812

1551

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie, ulica Lindego 4.

I.

SPRAWY OSOBOWE.

Skład Senatu akademickiego w roku szkolnym 1929/30
był następujący:

Przewodniczący: Rector Magnificus Prof. Dr. Hilary Schramm.
Prorektor: Prof. Leon Piniński.
Zastępca prorektora: Prof. Edmund Bulanda.

Dziekani:

Prof. X. Adam Gerstmann, Wydział teologiczny.
" Roman Longchamps de Berier, Wydział prawa.
" Jakób Parnas, Wydział lekarski.
" Konstanty Chyliński, Wydział humanistyczny.
" Eustachy Żyliński, Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Prodziekani:

Prof. X. Stanisław Żukowski, Wydział teologiczny.
" Kamil Stefko, Wydział prawa.
" Marjan Franke, Wydział lekarski.
" Adolf Chybiński, Wydział humanistyczny.
" Jan Hirschler, Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Delegaci Rad Wydziałowych:

Prof. X. Piotr Stach, Wydział teologiczny.
" Ludwik Ehrlich, Wydział prawa.
" Henryk Halban, Wydział lekarski.
" Edmund Bulanda, Wydział humanistyczny.
" Wojciech Rogala, Wydział matematyczno-przyrodniczy.

*

Stali referenci Senatu akademickiego:

- Prof. Władysław Abraham, sprawy biblioteczne.
 „ Roman Longchamps de Berier, sprawy fundacyjne i towa-
 rzystw akademickich.
 „ Edmund Bulanda, sprawy administracyjno-budowlane.
 „ Konstanty Chyliński, sprawy lokalowe.
 „ Henryk Halban, } sprawy budżetowe.
 „ Edmund Bulanda, }
 „ Edmund Bulanda, sprawy rachunkowe Kwestury.
 „ Henryk Halban, sprawy młodzieży akademickiej.

Sąd akademicki dla spraw studentów:

Przewodniczący: Prof. Marcei Chłamtacz, zastępca przewodniczą-
 cego: Prof. Kazimierz Przybyłowski, członkowie: Prof. Witold
 Nowicki, Prof. Eustachy Żyliński, zastępcy: Prof. Adam Fischer,
 Prof. Stanisław Ruziewicz.

Komisja biblioteczna:

(obradująca pod przewodnictwem dyrektora Biblioteki Rudolfa Kotuli)

Profesorowie: X. Piotr Stach, Władysław Abraham, Ludwik
 Ehrlich, Witold Nowicki, Stanisław Łempicki, Jan Hirschler
 i delegat Ministerstwa W. R. i O. P. Ludwik Bernacki, dy-
 rektor Biblioteki Ossolińskich.

Komisja międzynarodowej współpracy intelektualnej:

W Komisji tej zaszła zmiana o tyle, że Senat uchwalił, aby Ko-
 misja, uzupełniona obecnie delegatami Politechniki Lwowskiej,
 Akademii Medycyny Weterynaryjnej, Towarzystwa Naukowego
 i Związku Towarzystw naukowych, wybierała sama swego
 przewodniczącego. W skład Komisji z ramienia Senatu aka-
 demickiego wchodził, jak w roku ubiegłym:

Profesorowie: Ks. Aleksy Klawek, Ludwik Ehrlich, Włodzimierz
 Sieradzki, Konstanty Chyliński, Henryk Arctowski. Przewodni-
 czącym został wybrany Prof. Ludwik Ehrlich.

Komisja budżetowa:

Rektor, Dziekani, względnie upoważnieni przez nich zastępcy
 i referenci budżetowi Senatu akademickiego.

Komisja Senatu akademickiego dla spraw młodzieży:

Przewodniczący: Prof. Henryk Halban, zastępca przewodniczącego:
 Prof. Edmund Bulanda, członkowie Profesorowie: X. Szczepan
 Szydelski, X. Piotr Stach, Roman Longchamps de Berier,
 Włodzimierz Koskowski, Konstanty Chyliński, Stanisław Łem-
 picki, Doc. Dr. Leon Halban.

Kuratorjum Domu Profesorów:

Profesorowie: Dr. Edmund Bulanda jako przewodniczący, X. Dr. Kla-
 wek i Dr. Kamil Stefko.

*Członkowie Zarządu Powszechnych Wykładów Uniwersy-
 teckich i Politechnicznych z ramienia Uniwersytetu:*

Przewodniczący: Prof. Stefan Banach, Członkowie wybrani przez
 Senat: Doc. Dr. Antoni Sabatowski, Prof. Jan Janów, Prof. Sta-
 nisław Kulczyński, Asyst. st. Ludwik Dworzak. Członkowie
 wybrani przez Wydziały: Profesorowie: Ks. Aleksy Klawek,
 Julian Nowotny, Jan Lenartowicz, Leon Kozłowski, Wojciech
 Rogala.

Delegat Senatu do Rady Naczelnej Kasy im. Mianowskiego:

Prof. Witold Nowicki, (wybrany na dwa lata).

*Delegaci Senatu do Rady fundacyjnej Domu akademickiego
 im. Adama Mickiewicza:*

Prof. Roman Longchamps de Berier, Prof. Henryk Halban.

*Delegaci Senatu do Kuratorji Domu akademickiego im.
 Andrzeja Potockiego:*

Prof. Roman Longchamps de Berier, Prof. Wojciech Rogala.

Skład Komisji dyscyplinarnej dla personelu administracyjnego
 Uniwersytetu pozostał ten sam. Do Komisji tej wybrani zostali na
 trzylecie 1928—1930 jako przewodniczący: Prof. Kamil Stefko, jako
 zastępca przewodniczącego: Prof. Aleksander Doliński, jako człon-
 kowie: A) Profesorowie: Ks. Dr. Stanisław Żukowski, Dr. Przemy-
 sław Dąbkowski, Dr. Seweryn Krzemieniewski. B) Urzędnicy:
 Dr. Rudolf Kotula, Dr. Franciszek Smolka, Dr. Józef Krauss, Józef
 Malec, Gabrjela Pikor, Marja Zierhofer. C) Niżsi funkcjonariusze:
 Jan Mościcki, Wincenty Mococho, Emil Dudek. Rzecznikiem dyscy-
 plinarnym został Dyrektor kancelarii Stanisław Postępski.

Skład Komisji dyscyplinarnej dla profesorów, ustanowionej Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 pozostał również ten sam. Należą do tej Komisji, wybrani na okres trzyletni, t. j. do roku 1931 Profesorowie: jako przewodniczący: Dr. Marceł Chłamtacz, zastępca przewodniczącego: Dr. Juliusz Makarewicz, jako członkowie: Ks. Dr. Adam Gerstmann, Dr. Adolf Beck, Dr. Włodzimierz Sieradzki, Dr. Kazimierz Twardowski, Dr. Stanisław Witkowski, jako rzecznik dyscyplinarny: Prof. Dr. Aleksander Doliński, jako zastępca rzecznika dyscyplinarnego: Prof. Dr. Roman Longchamps de Berier.

Do Komisji dyscyplinarnej w sprawach dyscyplinarnych pomocniczych sił naukowych należeli, jak w roku poprzednim, Profesorowie: jako przewodniczący: Dr. Aleksander Doliński, jako zastępca przewodniczącego: Dr. Edward Dubanowicz, jako członkowie: Profesorowie: Dr. Witold Nowicki, Eustachy Żyliński, Asystenci: Doc. Dr. X. Bolesław Rosiński, Doc. Dr. Tadeusz Bigo, jako rzecznik dyscyplinarny: Prof. Dr. Roman Longchamps de Berier.

Grono nauczycielskie obejmowało w roku sprawozdawczym profesorów honorowych siedmiu, profesorów zwyczajnych siedemdziesięciu czterech, nadzwyczajnych dwudziestu, profesorów tytularnych dziewięciu, docentów pięćdziesięciu czterech, lektorów dwudziestu trzech.

W skład sił naukowych pomocniczych wchodziło 12 adjunktów, asystentów starszych 96, asystentów młodszych 63, demonstratorów 30, nadto 12 asystentów wolontariuszy.

W roku szkolnym 1929/30 porobiła niestety śmierć duże i bardzo bolesne szczyby w gronie profesorskim. W dniu 31 stycznia b. r. zakończył życie nestor naszego Uniwersytetu, honorowy i emerytowany profesor zoologii i anatomii porównawczej Prof. Benedykt Dybowski, przeżywszy lat 95. Były rektor, znakomity uczony, uczestnik walk o wolność Ojczyzny, komisarz Rządu Narodowego na Litwie, honorowy obywatel miasta Lwowa. Pogrzeb znakomitego uczonego odbył się na koszt miasta, imieniem Uniwersytetu przemawiał Prodziekan Prof. Hirschler. Senat na posiedzeniu w dniu 24 marca postanowił ku uczczeniu pamięci zasłużonego męża nazwać jedną ze sal wykładowych salą Dybowskiego i umieścić biust lub tablicę pamiątkową w gmachu uniwersyteckim.

W dniu 23 lutego wyrwała z naszego grona przedwczesna śmierć Dra Jana Ptaśnika, zwyczajnego profesora historii powszechnej średniowiecznej i nauk pomocniczych historii. Profesor Ptaśnik urodził się 19 stycznia 1876 w Mikuszowicach koło Bochni.

Matka jego, zapobiegliwa gospodyni, posyłała syna do gimnazjum w Bochni w nadziei, że wykształci go do stanu duchownego. Młody Jaś jednak po zdaniu matury w r. 1896, nie poszedł za życzeniem matki, lecz zapisał się na Wydział prawny Uniw. Jagiellońskiego. Ten dział nauki nie odpowiadał jednak jego usposobieniu, toteż już na rok przyszedł zapisał się na Wydział filozoficzny, poświęcając się z zapałem badaniom historycznym. W założonym w tym okresie czasopiśmie „Biblioteka krakowska“ umieszcza pierwszą swą większą pracę „Obrazki z życia żaków krakowskich“. W uznaniu tej pracy otrzymuje stypendjum Akademii Umiejętności, które umożliwia mu dalsze studia w obranym kierunku. W r. 1901 zdaje egzamin nauczycielski i zostaje zastępcą nauczyciela w III-im gimnazjum w Krakowie. W następnym roku otrzymuje stanowisko rzeczywistego nauczyciela w gimnazjum w Przemyślu. Tutaj przygotowuje się do egzaminów ścisłych, a na podstawie pracy o Bonarach otrzymuje w dniu 5 lipca 1903 stopień doktora filozofii. W listopadzie tegoż roku wysyła go Akademia Umiejętności do Rzymu, gdzie pracuje nad monumentalnym dziełem „Monumenta Poloniae Vaticana“. W roku 1904 zostaje mianowany nauczycielem w wyższej szkole realnej w Krakowie.

Na podstawie rozprawy pod tytułem „Udział Włochów w organizacji poczty w Polsce w XVI w.“ zyskuje tytuł docenta. W następnych latach odbywa liczne podróże naukowe do Rzymu, Florencji, Medjolanu, Genui, później do Norymbergji, Londynu i Belgji, wszędzie zbierając materiały do licznych a cennych prac, jakie w tych latach ogłaszał.

W r. 1910 otrzymuje tytuł profesora nadzwyczajnego i remunerację 2.000 Kor. W r. 1913 wstępuje do Drużyn strzeleckich. Po wybuchu wojny zostaje przydzielony do II pułku legionów, jako komisarz cywilny. Po klęsce pod Mołotkowem dostaje się do Węgier, stamtąd do Krakowa, stąd jako uchodźca do Berna. Po powrocie do Krakowa w 1915 r. oddaje się Prof. Ptaśnik z zapałem dalszym badaniom w Archiwum miejskim. W r. 1918 zostaje członkiem korespondentem Akademii Umiejętności. W rok później otrzymuje wreszcie należną mu już dawno nominację na profesora nadzwyczajnego. W kilka miesięcy później na zaproszenie Wydziału filozoficznego Uniw. J. K. przenosi się do Lwowa jako zwyczajny profesor. Na nowym stanowisku rozwinał wnet swą pracę na rozleglejszą skalę, wydaje cenne dzieła, jak „Kultura włoska wieków średnich w Polsce“, „Miasta w Polsce“ i wiele innych. W r. 1923 obejmuje redakcję „Kwartalnika historycznego“, mimo, że mu to

przysparza wiele pracy. Wpływami swemi przyczynił się Profesor Ptaśnik do tego, że Uniwersytet otrzymał na własność gmach posejmowy. We Lwowie czuł się Prof. Ptaśnik z początku bardzo dobrze, w jednym ze swych listów pisze: „Powietrze tu jakoś czystsze, błota dużo na ulicy, mało go zato wśród ludzi“. Niedługo jednak uczucie to się zmieniło. Prof. Ptaśnik pracuje może za dużo, przemęczenie wywołuje niezadowolenie ze siebie i z otoczenia, zaczyna odczuwać brak własnego domowego ogniska. Wszystko to skłania go do tego, że zamierza skorzystać z zaproszenia Uniwersytetu Wileńskiego, porzucić Lwów i przenieść się do Wilna. Na usilne prośby Wydziału filozoficznego i słuchaczy skłania się Prof. Ptaśnik do pozostania we Lwowie tem chętniej, że na wiosnę 1925 roku zaręczył się z panną Zofją Małachowską, ślub odbył się w lipcu tegoż roku w Niemirowie. Mimo wszystko Prof. Ptaśnik nie ustaje w pracy, ogłasza cały szereg poważnych rozpraw. W r. 1926 wyjeżdża jeszcze raz do Rzymu. Jednak praca zaczyna go męczyć, nadużywanie tytoniu powoduje coraz większy rozstrój nerwowy; w r. 1928 cierpi z powodu silnych napadów kolki żółciowej, które go zmuszają do leczenia się w Karlsbadzie. Ale i tu nie oddaje się zupełnemu wypoczynkowi, wykańcza duże dzieło p. t. „Miasta i mieszczaństwo“. Z początkiem roku 1930 powtarza się napad kamieni żółciowych, tym razem tak gwałtowny, że zabieg operacyjny wykonany wczas, bo drugiego dnia choroby, nie mógł już odwrócić zejścia śmiertelnego, w dwa dni po operacji zmarł Prof. Ptaśnik 22 lutego 1930 r.

W pogrzebie wziął udział Senat akademicki, bardzo liczne grono przyjaciół i uczniów. Ku uczczeniu pamięci znakomitego uczonego odbyła się w Auli Uniwersytetu Akademia żałobna, w czasie której przemawiali: Prof. Dr. Balzer imieniem Towarzystwa naukowego, Prof. Dr. Zakrzewski imieniem polskiego Towarzystwa historycznego, Prof. Dr. Franciszek Bujak imieniem kolegów i ulubioną uczennicą i asystentką Zmarłego Dr. Łucją Charewiczową imieniem uczniów. W mowach tych, szczególnie w ostatniej, przebiega się owa serdeczna przyjaźń, wdzięczność i uwielbienie, jakie ś. p. Prof. Ptaśnik umiał sobie zyskiwać. Mowy te i szeroki zbiór prac ś. p. Prof. Ptaśnika ogłoszone są w „Kwartalniku historycznym“, którego redakcję prowadził Zmarły prawie do ostatniej chwili.

W dniu 4 czerwca 1930 r. nieubłagana choroba wyrwała z naszego grona ś. p. Dra Marcina Ernsta, zwyczajnego profesora astronomji.

Prof. Dr. Marcin Ernst, urodził się w Warszawie w dniu 4 marca 1869 r. i tam ukończył szkołę średnią. W r. 1890 udał się do Berlina z postanowieniem poświęcenia się studjom matematycznym ze szczególnem uwzględnieniem astronomji. Letnie półrocze 1894/5 spędził na Uniwersytecie wiedeńskim. Dnia 8 sierpnia 1896 uzyskał na Uniwersytecie berlińskim tytuł Doktora na podstawie rozprawy p. t. „Ueber den Verlauf einer Sonnenfisterniss in höheren Atmosphärenschichten“.

Po ukończeniu studjów przybył Dr. Ernst do Warszawy, aby objąć kierownictwo mającego powstać Obserwatorium imienia Jędrzejowicza. Jednak, gdy trudności finansowe opóźniały sprawę utworzenia tego Zakładu, objął Dr. Ernst posadę asystenta przy Obserwatorium Szkoły Politechnicznej we Lwowie, które w tym czasie zostawało pod kierownictwem Prof. Dra Wacława Laski. Posadę tę zajmował Dr. Ernst bez przerwy od 1 kwietnia 1897 do 31 października 1908.

W r. 1900 uzyskał nostryfikację dyplomu doktorskiego Uniwersytetu berlińskiego, oraz został dopuszczony do wykładania astronomji w charakterze docenta prywatnego w Uniwersytecie lwowskim.

Po dokonanej habilitacji otrzymał roczny urlop od Politechniki, a od Akademji Umiejętności stypendjum na wyjazd zagranicę. Urlop ten spędził Dr. Ernst w obserwatorium w Poczdamie i w berlińskim Instytucie Rachunkowym, nadto zwiedził w tym czasie szereg obserwatoriów w Niemczech i we Francji.

Po powrocie do Lwowa w lecie 1901 objął znowu obowiązki asystenta w obserwatorium i przy Katedrze astronomji i geodezji Politechniki, a w roku akademickim 1901/2 rozpoczął wykłady astronomji na Uniwersytecie, które odtąd prowadził stale, obejmując swemi wykładami wszystkie dziedziny astronomji.

W r. 1905 otrzymał Dr. Ernst tytuł profesora nadzwyczajnego, w r. 1907 został mianowany profesorem nadzwyczajnym z ważnością od 1 listopada 1908; profesorem zwyczajnym został w październiku 1912 r.

Byłoby rzeczą bardzo trudną zestawić w zupełności ogrom prac Prof. Ernsta; a jednak ich możliwie wyczerpujące zestawienie jest konieczne dla scharakteryzowania całokształtu tego najpoważniejszego z astronomów polskich. Prace były drukowane we „Wszechświecie“, w „Kosmosie“, w „Bibliotece Warszawskiej“, w „Wiadomościach matematycznych“, w „Rozprawach Akademji Umiejętności“, w „Astronomische Nachrichten“, w „Meteorologische Zeitschrift“,

w „Księdze pamiątkowej ku uczczeniu 250-tej rocznicy Uniwersytetu Lwowskiego“, w „Acta astronomica“; inne wyszły nakładem Towarzystwa wydaw. Biblioteki dzieł wybor. wydawnictwa „Życie i Wiedza“, Kasy Mianowskiego, Wendego, Gebethnera i Wolfa, Altenberga i Macierzy Polskiej.

Oto zestawienie tych prac w porządku chronologicznym:

1) Albedo ciał niebieskich (1894), 2) Pył kosmiczny (1894), 3) Refrakcja atmosferyczna, jako podstawa teorii słońca (1894), 4) Światło zwierzyńcowe (1895), 5) O mierzeniu, jako podstawie badań astronomicznych (1895), 6) O rozmiarach gwiazd (1895), 7) Bieg słońca w przestrzeni (1895), 8) H. Gyldena analityczna teorii orbit planetarnych (1896), 9) Z astrofizyki (1896), 10) Ueber den Verlauf einer Sonnenfinsterniss i höheren Atmosphärenschichten, nebst Anwendung auf die Sonnenfinsterniss am 8—9 August 1896, 11) O przebiegu zaćmienia słonecznego w wyższych warstwach atmosfery (1896), 12) O ruchach księżyca (1896 i 1897), 13) Astronomja gwiazd stałych (1897), 14) O zmianach położenia biegunów ziemskich (1897), 15) Fotometria słońca i planet (1898), 16) O przesuwaniu się linii widmowych (1898), 17) Beobachtungen der Leoniden in Lemberg am 13 XI 1898, (1898), 18) Próba wyznaczenia długości geograficznej Lwowa na podstawie obserwacji zaćmienia księżyca (1899), 19) Elemente und Ephemeride des Planeten (259) Aletheia (1899), 20) Obliczenie drogi meteoru obserwowanego dnia 6 czerwca 1899, (1899), 21) O końcu świata i kometach, (wydanie r. 1899 i drugie r. 1910), 22) O przyrodzie planet (1899), 23) O kształcie pozornego sklepienia niebieskiego (1900), 24) Beobachtungen des Cometen 1899 I in Lemberg (1900), 25) O redukcjach niezbędnych w statystycznych badaniach gwiazd spadających (1900), 26) Beobachtungen des Planeten Hebe, Iris, Euphrosyne und Ampella in Lemberg (1900), 28) Beobachtungen des Cometen 1900 b in Lemberg, 29) Rzut oka na postępy astronomji w XIV wieku (1901), 30) O nowym wzorze interpolacyjnym dla widma pryzmatycznego (1901), 31) Beobachtungen von Sternschuppen in Lemberg, (A. N. Bd. 155), 32) O nowej gwieździe w Perseuszu (1901), 33) Beobachtungen der Planeten Massalia, Ariadne und Victoria und des Cometen 1900 II in Lemberg (1901), 34) O przypadkowości w przyrodzie (1902), 35) Sternschuppenbeobachtungen in Lemberg (A. N. Bd. 159), 36) O matomanach w astronomji (1903), 37) Elemente des Cometen 1903 a (1903), 38) Selbstleuchtende Wolken (1903), 39) Współczesne poglądy kosmogeniczne (1904), 40) Burza magnetyczna 30 października 1903 r., 41) Obserwacje gwiazd zmiennych, zrobione we Lwowie w r. 1902 (1904),

42) Wyznaczenie kształtu sklepienia niebieskiego (1904), 43) Sternschuppen am 13 December 1904 (1905), 44) Odpychające działanie słońca (1905), 45) Beobachtungen der partiellen Mond-Finsterniss 1905, Februar 19 (1905), 46) O współczesnem znaczeniu obserwacji słońca (1906), 47) Kosmografja, podręcznik dla szkół średnich (Wyd. I 1906, wyd. II 1908, wyd. III 1917, IV 1925, V w przygotowaniu, 48) Budowa naszego układu gwiazdowego (1909), 49) Wyznaczenie szerokości geograficznej Lwowa (1910), 50) Budowa świata (1910), 51) O kometach i komecie Halleya (1911), 52) Die Helligkeit des Halleyschen Kometen (1911), 53) Ostatni powrót komety Halleya (1911), 54) Astronomja popularna (1911), 55) Jasność komety Halleya w czasie jej ostatniego powrotu (1912), 56) Planety i warunki życia na nich (1913), 57) Mapa nieba widzialnego na ziemiach polskich (1913), 58) Energja słońca (1922), 59) Mikołaj Kopernik jako astronom (1923), 60) Stan astronomji u nas a gdzieindziej (1922), 61) Observations effectuées à l'Observatoire de l'Université de Lwów (1925), 62) Astronomja w Polsce w okresie 1873—1925 (1927), 63) Astronomja sferyczna (1928), 64) Zakład astronomiczny Uniwersytetu we Lwowie (1928). Przygotowane do druku pozostało 65) Teorja zaćmień i zjawisk pokrewnych, jakoteż II wydanie kosmografji Jędrzejowicza.

Mimo tak olbrzymiej pracy literackiej poświęcał s. p. Prof. Ernst cały wolny czas młodzieży, dla której był prawdziwym przyjacielem i opiekunem. Nawet, gdy ciężka choroba nie pozwalała mu już na odbywanie wykładów, gromadził słuchaczy koło swego łóża, aby zapoznać ich z zagadkami wszechświata. Jeszcze na miesiąc przed śmiercią odbywał egzamina, aby uchronić studentów od straty półroczną. Wielki jako uczony, był s. p. Prof. Ernst skromnym, dla wszystkich uprzejmym, potrzebującym spieszył zawsze z pomocą; zyskał też sobie powszechną cześć i miłość. W dniu 4 czerwca 1930 r. śmierć położyła kres długotrwałym cierpieniom, które Zmarły znośił z podziwiania godną cierpliwością i poddaniem się zrzędnym losom.

Stosownie do życzenia Zmarłego pogrzeb odbył się bez mów i wieńców, a tylko berła Uniwersyteckie okryte kirem pochyliły się przed trumną, żegnając na wieki wielkiego uczonego.

W niespełna dwa miesiące później, poniósł nasz Uniwersytet nową stratę; nieszczęśliwy wypadek spowodował śmierć Prof. Emanuela Macheka, emerytowanego profesora okulistyki i dyrektora Kliniki okulistycznej.

Prof. Emanuel Machek, urodzony w Samborze w r. 1852. Po ukończeniu gimnazjum w Samborze udał się w celu studiów dalszych do Wiednia, gdzie wstąpił na Wydział lekarski. W r. 1877 uzyskał stopień doktora wszech nauk lekarskich, a jako specjalność wybrał okulistykę, w której kształcił się pod kierownictwem takich mistrzów jak Arlt i Fuchs. Studja swe uzupełnił w Heidelbergu na klinice Prof. Beckera. Po powrocie do kraju otrzymał posadę asystenta kliniki okulistycznej Prof. Rydla w Krakowie. Na podstawie kilku prac naukowych, że wymienię tu tylko: „Poczucie barw i wiek“, „O zwyrodnieniu barwikowym siatkówki“, „O zmianach wzernikowych w oczach królików w przypadkach ogólnego zakażenia węglkowego“, habilitował się w r. 1882, jako docent okulistyki. W dwa lata później przenosi się Machek do Lwowa. Tutaj rozległą swą wiedzę, zręcznością w wykonywaniu operacji ocznych, swą uprzejmością i dobrocią zyskał wkrótce rozległą klientelę; nie zaniedbywał też pracy naukowej, ogłaszając rozprawy: „O leczeniu wrzodów rogówkowych“, „Spostrzeżenia kliniczne nad zaćmą i jej operacją“, „O gruźlicy tęczówki“. Toteż, gdy opróżniła się posada prymarjusza oddziału ocznego w szpitalu powszechnym we Lwowie, Wydział krajowy powierzył to stanowisko Dr. Machekowi. Pod nowym kierownictwem rozwinął się oddział oczny szybko, ze wszystkich stron kraju zgłaszali się chorzy, by szukać pomocy w cierpieniach ocznych i znaleźć ją u Prof. Macheka. Mimo rozległej praktyki prywatnej, mimo natężającej pracy na oddziale szpitalnym, ś. p. Prof. Machek oddaje się z zapałem także ulubionej pracy naukowej. Praca „O operacji zaćmy bez wycięcia tęczówki“, „Gruźlica tęczówki i ciała rzęskowego“, „Nowe cięcie rogówkowe przy operacji zaćmy bez irydektomji“, „Plastyka wolnego brzegu powiekowego“, „Zabieg operacyjny przeciw wzrostowi rzęs“, oto najważniejsze rozprawy, które przyczyniły się do tego, że po utworzeniu Wydziału lekarskiego we Lwowie, powołano Prof. Macheka, jako pierwszego profesora okulistyki.

Stanowisko to piastował Prof. Machek aż do roku 1921. Był Dziekanem w r. 1906, wybrany Rektorem w r. 1921. W roku następnym ustąpił z katedry na własne żądanie, a Wydział w uznaniu jego wielkich zasług mianował go profesorem honorowym.

Wskutek nieostrożności szofera upadł Prof. Machek na ulicy tak nieszczęśliwie, że złamał nogę, a długie leżenie na łożu boleści spowodowało zapalenie płuc, które położyło kres jego życiu w dniu 3 sierpnia 1930 r.

W ciągu swej profesury ogłosił Prof. Machek szereg cennych prac naukowych, jak: „Badanie promieniami Roentgena w przypadkach utkwienia ciała obcych w oku i oczodole“, „O lekarzach w Babilonji i o czynności ich wchodzącej w zakres okulistyki“, „O zmianach refrakcji w niektórych przypadkach zaczynającej się zaćmy korowej“, „O operacyjnem leczeniu opadniętej powieki“, „Spostrzeżenia dotyczące dziedziczności budowy oczu“ i wiele innych.

Dobry przykład profesora zachęcał i jego asystentów do pracy naukowej; z kliniki Prof. Macheka wyszło przeszło dwieście rozpraw naukowych. Asystenci Jego zajmują obecnie posady profesorów i prymarjuszy. Nauka polska i Uniwersytet straciły w Prof. Macheku znakomitego i zasłużonego przedstawiciela.

I znów miesiąc później ponosi Uniwersytet nową stratę w osobie Prof. Barącza.

Prof. Dr. Roman Barącz urodził się we Lwowie w sierpniu 1856 r. Tutaj skończył nauki gimnazjalne, poczem udał się do Krakowa i zapisał się na Wydział lekarski Uniw. Jagiell. W r. 1880 otrzymał dyplom dra Wszech nauk lekarskich. W celu dalszego kształcenia się w chirurgji wyjechał do Londynu, tam w szpitalu św. Tomasza pracował pod kierownictwem takich mistrzów, jak Mac Cormac, Sydney i Jones.

Powróciwszy do Lwowa objął posadę sekundarjusza na oddziale chirurgicznym, na której jednak pozostawał niedługo. Chęć dalszego wydoskonalenia się w obranej i ulubionej gałęzi medycyny, pociąga go do Wiednia, gdzie na klinice Billrotha pracował prawie pół roku, poczem objął stanowisko ordynatora na poliklinice lwowskiej, którą grono lekarzy w tym czasie otwarło. Wkrótce po utworzeniu katedry chirurgji na świeżo utworzonym Wydziale lekarskim uzyskał Dr. Barącz Veniam legendi. W lecie w r. 1923 wyjechał do Ameryki, zapoznał się tam z urządzeniami tamtejszych szpitali w Nowym Jorku i Chicago, na zaproszenie wybitnych chirurgów miał kilka odczytów z nauki o promienicy, przyjętych z wielkim uznaniem przez świat lekarski amerykański. W r. 1906 otrzymał tytuł prof. nadzwyczajnego na podstawie licznych a cennych prac naukowych, jakie ogłosił, że wymienię tylko ważniejsze: „Spostrzeżenia nad miejscowym znieczuleniem kokainą“, „Cztery przypadki podwiązania tętnic kręgowych w celu leczenia padaczki“, „Przyczynek do nauki o promienicy“, „Spostrzeżenia nad znieczuleniem bromkiem etylu na podstawie 200 znieczulań tym środkiem“.

Prof. Barącz brał bardzo czynny udział w życiu naukowym, wyjeżdżał na Zjazdy chirurgów, w Wiedniu, w Berlinie, Rzymie

i Moskwie, nie tylko jako słuchacz, lecz także jako prelegent, zyskując zawsze uznanie słuchaczy. Prof. Barącz ogłosił drukiem prawie 100 prac, z wszystkich dziedzin chirurgji, z szczególnem zamiłowaniem zajął się badaniem promienicy, prace jego na tem polu zjednały mu imię doskonałego znawcy tej choroby, a sposób jej leczenia, jaki podał Prof. Barącz zapomocą siarkanu miedzi, został powszechnie przyjęty. Niemniej pilnie i owocnie zajmował się ś. p. Prof. Barącz zagadnieniami z chirurgji jelit, pisząc o wykluczeniu zupełnem pętli jelitowej, o sposobach bocznego łączenia pętli, o przepuklinach lędźwiowych i wiele wiele prac innych.

Przy pracy też nad promienicą zaskoczyła nagła śmierć tego niezmordowanego a sumiennego pracownika nauki w dniu 29-go sierpnia 1930 r.

Wydział teologiczny poniósł bolesną stratę wskutek przedwczesnej śmierci X. Dr. Eustachego Jełowickiego, który uzyskawszy niedawno za wybitną pracę naukową tytuł docenta, miał właśnie objąć katedrę na Uniwersytecie warszawskim.

Cześć pamięci tych wszystkich mężów nauki!

Ponadto zaszły w gronie profesorskiem następujące zmiany: Długoletni znakomity Prof. filozofji Dr. Twardowski przeszedł w stan spoczynku na własne żądanie; Prof. Lehr-Spławiński został powołany na Uniwersytet Jagielloński; docent Dr. Kisielski otrzymał katedrę fizjologii w Akademji Medycyny weterynaryjnej; docent Dr. Dybowski przeniósł się do Warszawy, gdzie otrzymał katedrę Wychowania fizycznego; b. asystent naszego Uniwersytetu Dr. Jarzab został mianowany zastępcą profesora dentystyki w Poznaniu.

W miejsce wymienionych ubytków zyskał Uniwersytet nowe siły. Na Wydziale prawnym w miejsce zmarłego dawniej Prof. Tilla mianowany został Prof. Dr. Kazimierz Przybyłowski; nie obsadzoną od kilku lat Katedrę polskiego prawa politycznego objął zastępczo Dr. Zdzisław Próchnicki; w miejsce ś. p. Prof. Ptaśnika przedstawił Wydział humanistyczny nadzwyczajnego Prof. Dra Emila Modelskiego z Wilna; nominacja ta została w ostatnich dniach ostatecznie załatwiona. Katedrę opróżnioną wskutek przeniesienia się Profesora Lehr-Spławińskiego do Krakowa, otrzymał Dr. Witold Taszycki, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego; Katedrę chemji organicznej po Prof. Klingu objął Prof. nadzwyczajny Dr. Roman Małachowski, zarząd Zakładem astronomji objął tymczasowo Prof. Arctowski.

Na Wydziale teologicznym przybyła nowa Katedra historii Kościoła w Polsce i na Rusi; Katedrę tę objął docent X. Dr. Józef Umiński, mianowany profesorem nadzwyczajnym. Wydział lekarski

zyskał Katedrę Mikrobiologii w miejsce nieobsadzonej Katedry kliniki wewnętrznej propedeutycznej; nową katedrę ma objąć nadzw. Profesor Dr. Gąsiorowski. Wydział matematyczno-przyrodniczy otrzymał nową Katedrę logiki; objął ją nowo mianowany Profesor nadzw. Dr. Leon Chwistek. Na Wydziale teologicznym nadzwyczajna Katedra socjologii zamieniona została na zwyczajną. Na Wydziale lekarskim nadzw. Prof. Dr. Bocheński został mianowany profesorem zwyczajnym. Na Wydziale humanistycznym nadzw. Prof. Dr. Jerzy Kowalski został mianowany profesorem zwyczajnym. X. Dr. Wyszynski objął na Wydziale teologicznym nadzwyczajną Katedrę Prawa kościelnego. Na Wydziale lekarskim docent Dr. Roman Leszczyński, docent Dr. Napoleon Gąsiorowski i Dr. Reiss, a na Wydziale prawnym, docent Dr. Kazimierz Hartleb, otrzymali tytuł Profesora.

W roku ubiegłym następujący docenci otrzymali Veniam legendi: na Wydziale teologicznym X. Dr. Eustachy Jełowicki z Teologii moralnej, X. Dr. Zdzisław Obertyński z Archeologii chrześcijańskiej i Liturgji historycznej.

Na Wydziale lekarskim: Dr. Mączewski z Ginekologii, Dr. Lipiński z Bakterjologii i Epidemjologii, Dr. Dadlec z Medycyny sądowej i Toxykologii, Dr. Marciniak z Anatomji opisowej i Dr. Tychowski z Fizjologii.

Na Wydziale humanistycznym: Dr. Jarecki z Filologii staro-francuskiej, Dr. Maleczyński z Nauk pomocniczych historii, Dr. Michałowski z Archeologii klasycznej, Dr. Zajączkowski z Historji średniowiecza.

Na Wydziale matematyczno-przyrodniczym: Dr. Julian Czyżewski z Geografji i Dr. Kazimierz Smulikowski z Mineralogji i Petrografji.

Odnaczenia:

Prof. filozofji Dr. Twardowski został mianowany Profesorem Honorowym Wydziału humanistycznego.

Członkami czynnymi Akademji Umiejętności w Krakowie mianowani zostali Profesorowie: Dr. Adolf Beck, Dr. Józef Markowski, Dr. Witold Nowicki i Dr. Rudolf Weigl.

Członkiem korespondentem krajowym, wybrany został Profesor Dr. Marjan Franke.

Członkiem honorowym Amerykańskiego Związku Stomatologów został Prof. Cieszyński.

Do Towarzystwa Naukowego we Lwowie, zostali wybrani członkami czynnymi Profesorowie: Dr. Jerzy Kowalski, Dr. Zygmunt Czerny, Dr. Adam Fischer i Dr. Stanisław Kuleczyński.

Członkami przybranymi zostali Profesorowie: Dr. Witold Tazzycki i Dr. Napoleon Gąsiorowski oraz Doc. X. Dr. Bolesław Rosiński.

Za zasługi na polu naukowym, odznaczeni zostali Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Profesorowie: Dr. Siemiradzki, Dr. Witkowski, Dr. Dąbkowski, Dr. Bruchnalski i Dr. Chybiński. Wręczenie odznak odbyło się uroczystie w Województwie, w uroczystości brał także udział Rektor.

Prof. Dr. Rudolf Weigl otrzymał nagrodę Akademii Umiejętności za prace nad tyfusem plamistym.

II.

UROCZYSTOŚCI I WYSTĄPIENIA REPREZENTACYJNE.

Uroczyste otwarcie roku szkolnego.

Uroczyste otwarcie roku szkolnego 1929/30 odbyło się w dniu 19 października 1929. Nabożeństwo pontyfikalne o godz. 9 odprawił ks. Arcybiskup Twardowski w kościele archikatedralnym ku ubłaganiu błogosławieństwa Bożego dla pracy w rozpoczynającym się roku szkolnym. W nabożeństwie wziął udział Senat i grono profesorów w togach.

O godzinie 11 zgromadzili się uczestnicy uroczystości w Auli; reprezentanci Korporacji akademickich z sztandarami i rapierami ustawili się kołem po obu stronach katedry, przedstawiając widok imponujący, a tak miły dla oka.

Krzesła na sali zajęli przedstawiciele Władz rządowych, licznie zaproszeni goście, reprezentanci Szkół akademickich i Towarzystw naukowych, resztę sali, galerje i loże wypełniła po brzegi bardzo licznie zebrana młodzież akademicka. Wśród tonów pieśni śpiewanej przez chór akademicki, weszli na salę w uroczystym pochodzie profesorowie, Senat wraz z Rektorem i zajęli miejsca na trybunie w utartym zwyczajem porządku. Gdy przebrzmiały tony pieśni, Rektor Dr. Schramm przemówił w następujące słowa:

Dostojne Zgromadzenie!

Jako tegorocznemu gospodarzowi Uniwersytetu przypada mi dzisiaj miły obowiązek powitania wszystkich przeznaczonych Gości, którzy przybyciem swem raczyli uświetnić naszą doroczną uroczystość. Witam więc najdostojniejszych Księża Arcybiskupów, których liczni nicy wiążą z naszą Alma Mater i którzy młodzież naszą otaczają prawdziwie ojcowską miłością i troskliwością. Witam Przedstawiciela Wysokiego Rządu w osobie Pana Wojewody; witam przedsta-

Kronika Uniwers.

155812

cieli naszej przesławnej Armji, witam Przedstawicieli Państw zaprzyjaźnionych, witam Prezydium Miasta w osobie Pana Komisarza Rządowego, Reprezentantów Najwyższych Władz Sądowych, dziękuję za przybycie Rektorom Politechniki, Akademii Medycyny Weterynaryjnej, Reprezentantom Towarzystw naukowych, witam wszystkie przeżadne Panie i Panów, którzy interesują się Uniwersytetem i oceniają należycie znaczenie tej Instytucji w życiu narodowym i społecznym, witam wreszcie serdecznie naszą kochaną Młodzież, która tak licznym zebraniem się dowodzi, że żywo zajmuje się wszystkim, co dotyczy Uniwersytetu.

Obecnie proszę Pana Proroktora o zdanie sprawy z czynności Uniwersytetu w roku ubiegłym.

Proroktor Prof. Dr. Piniński wygłosił następujące sprawozdanie:

Dostojne Zgromadzenie!

Na podstawie zwyczaju ustalonego od lat kilku a obecnie uznanego jako norma w statucie naszej Wszechnicy, składa ustępujący Rektor przy uroczystości inauguracyjnej nowego roku akademickiego krótkie sprawozdanie z roku ubiegłego.

Czyniąc zadość temu obowiązкови, ograniczam się do wzmianki o ważniejszych wydarzeniach, odnoszących się do naszej Alma Mater. Dokładniejsze bowiem sprawozdanie dotyczące się działalności naukowej i pedagogicznej fakultetów i Zakładów naukowych, pojawi się w druku za parę miesięcy jako dalszy ciąg naszej Kroniki uniwersyteckiej.

O stratach skutkiem zgonu mężów w zawodzie naukowym czynnych wspominam o tyle, o ile tyczą się osób, których działalność łączyła się dawniej z naszą uczelnią.

Dnia 10 lutego 1930 r. zmarł Prof. Warszawskiego Uniwersytetu Dr. Stanisław Bądzynski, dawniej przed rokiem 1918 profesor chemii lekarskiej i higieny we Lwowie. Objawiliśmy Uniwersytetowi warszawskiemu nasz żal i współczucie z powodu straty wielce zasłużonego pracownika na polu wiedzy lekarskiej.

Świeżo, bo przed miesiącem zaledwo, poniosła nauka polska wielce bolesną stratę przez śmierć ś. p. Józefa Kallenbacha, Profesora i niedawno Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, jednego z najznakomitszych pracowników na polu dziejów naszej literatury. Uniwersytet nasz o tyle boleśniej odczuwa tę stratę, ile że ś. p. Kallenbach był przez szereg lat profesorem w naszej uczelni. Wyraziliśmy głęboki nasz żal przez udanie się Delegacji na obrzęd pogrzebowy i złożenie wieńca na trumnie.

W składzie grona profesorskiego naszego Uniwersytetu zaszły w ciągu ubiegłego roku następujące zmiany:

Długoletni nader zasłużony prof. na Wydziale teologicznym X. Dr. Kazimierz Wais, przeszedł na własną prośbę w stan spoczynku i mianowany został profesorem honorowym.

Prof. nadzwyczaj. X. Dr. Aleksy Klawek, mianowany został profesorem zwyczajnym nauk biblijnych Starego Zakonu.

Wskutek przyznania Uniwersytetowi Katedry prawa narodów, Prof. nadzwyczaj. prawa politycznego Dr. Ludwik Ehrlich mianowany został profesorem zwyczaj. prawa narodów i ogólnej nauki o państwie.

Prof. nadzw. prehistorji Dr. Leon Kozłowski, mianowany został profesorem zwyczajnym tegoż przedmiotu.

Docent Dr. Jerzy Kuryłowicz, mianowany został profesorem nadzwyczajnym językoznawstwa indoeuropejskiego.

Docent Dr. Stefan Stasiak, został mianowany profesorem nadzwyczajnym filologii indyjskiej.

Docent Dr. Jakób Rothfeld, mianowany został profesorem tytularnym szczegółowej patologji i terapii chorób nerwowych.

Skutkiem tych mianowań zostały w części przynajmniej zrealizowane życzenia naszego Uniwersytetu, niejednokrotnie już poprzednio wznawiane. Jest wszelako jeszcze szereg postulatów nieureczywistnionych dotąd, w szczególności co się tyczy mianowań oraz zamienienia niektórych katedr nadzwyczajnych na zwyczajne. Wnioski naszego Senatu w tym względzie zostały skierowane do Ministerstwa W. R. i O. P.

Veniam legendi uzyskali w tym roku:

1) X. Dr. Tadeusz Kruszyński, docent historii sztuki kościelnej i liturgiki zabytkowej, 2) Dr. Adam Gruca, docent chirurgji ortopedycznej, 3) Dr. Andrzej Klisiecki, docent fizjologii, 4) Dr. Antoni Dobrzański, docent oto-laryngologii, 5) Dr. Władysław Dybowski, docent wychowania fizycznego, 6) Dr. Włodzimierz Mozołowski, docent chemji fizjologicznej, 7) Dr. Witold Lipiński, docent mikrobiologii lekarskiej i epidemiologii, 8) Dr. Stanisław Mączewski, docent położnictwa i ginekologii.

Liczba profesorów honorowych wynosi obecnie 7, zwyczajnych 74, nadzwyczajnych 16, docentów 54.

Ilość pomocniczych sił naukowych wzrosła skutkiem przyznania od 1 października 1928 r. jednego etatu adjunkta, oraz 4 etatów asystentów starszych. Ogółem było na Uniwersytecie 12 adjunktów, 82 asystentów starszych, tudzież 112 asystentów młodszych i zastępców asystentów (t. zw. demonstratorów). Na przyszły rok akademicki przyznało Ministerstwo dalsze 4 etaty asystentów starszych.

Pomoc Państwa w kierunku popierania wysiłków naukowych zdolniejszych jednostek ujawniła się w przyznaniu jednego stypendjum rządowego (Drowi Władysławowi Orliczowi) na roczny wyjazd zagranicę, oraz jednego stypendjum z funduszu kultury narodowej (Drowi Władysławowi Terleckiemu). Nadto udzieliło Ministerstwo jednorazowe drobniejsze zasiłki na kilkumiesięczne studia zagraniczne kandydatom na pracowników naukowych.

Uważając naszą Alma Mater za doniosłe ognisko życia naukowego i narodowego, braliśmy w ubiegłym roku, podobnie jak to bywało i dawniej, żywy udział w wydarzeniach, zebraniach i uroczystościach mających donioślejsze znaczenie dla spraw narodowych, lub tyczących się nauki i kultury.

W listopadzie roku zeszłego, kiedy obchodzono w naszej ojczyźnie Dziesięciolecie odzyskanej niepodległości, uczestniczyliśmy

w manifestacjach i zebraniach, które z tej okazji miały miejsce w naszym grodzie.

Kiedy z końcem zeszłego roku został zdecydowany w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej wybór Herberta Hoovera na Prezydenta, uważaliśmy za drogi obowiązek wysłać do Niego, jako wielkodusznego dobroczyńcy Polski, a naszego Doktora honorowego telegram z wyrazami hołdu i naszej niewygasłej głębokiej wdzięczności, naco otrzymaliśmy od Prezydenta Hoovera nader uprzejmą odpowiedź z podzięką.

W dniach od 27 do 29 kwietnia miały miejsce w Paryżu uroczystości, złączone z odsłonięciem pomnika naszego poety-wieszcza Adama Mickiewicza. X. Prorektor Dr. Gerstman, wraz z zastępcą Prorektora Prof. Bulandą, będącym zarazem delegatem Towarzystwa naukowego i Prof. Kucharskim, uczestniczyli imieniem naszego Uniwersytetu w tych uroczystościach.

Dnia 21 kwietnia b. r. odbyła się przy naszym współudziale uroczysta Akademia jubileuszowa ku uczczeniu 50-lecia kapłaństwa Ojca św. Piusa XI, przyczem nie brakło objawów głębokiego przywiązania i wdzięczności ze strony społeczeństwa polskiego.

Dnia 12 maja b. r. urządził Senat akademicki w Auli Uniwersytetu uroczystą Akademię dla uczczenia pamięci zmarłego niedawno Marszałka Francji Focha, wielkiego zwycięscy, naczelnego wodza armii sprzymierzonej, w końcowej fazie światowej wojny, którego ongi mieliśmy też szczęście powitać w naszych murach i zaliczyć w poczet doktorów honoris causa naszej Wszechnicy. Na zebraniu Akademii Prof. St. Starzyński i General Norwid-Neugebauer wygłosili przemówienie, poświęcone działalności zgasłego Marszałka.

W Auli Uniwersytetu odbyło się również, 4 grudnia zeszłego roku uroczyste Zebranie celem wręczenia Prof. Oswaldowi Balzerowi, złotego medalu, wybitego na Jego cześć i złożenia w ten sposób przez szerokie koła naszego społeczeństwa hołdu, dla znakomitych naukowych i obywatelskich zasług naszego czcigodnego kolegi.

W roku bieżącym przypada jubileusz 350 rocznicy utworzenia Akademii w Wilnie. Dla uczczenia tej uroczystości uchwalił Senat Akademicki ofiarować łańcuch rektorski Uniwersytetowi Stefana Batorego i wysłać deputację reprezentującą Senat i fakultety na uroczystości wileńskie.

Wspomną też muszę, że na otwarciu Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu i uroczystościach z tem połączonych, nie brakło też reprezentacji naszego Uniwersytetu.

Rozumie się też samo przez się, iż Uniwersytet nasz wziął udział w Wystawie przez wysłanie odpowiednich eksponatów, dających obraz działalności naszej uczelni.

Corocznie od szeregu lat powtarzający się zjazd Rektorów wyższych Uczelni, odbył się w minionym roku akademickim we Lwowie, w dniach 5 i 6 grudnia 1928 r. Powzięte uchwały i dezeraty, zostały podane do wiadomości Ministerstwa W. R. i O. P.

i w pewnej, acz jak dotąd niedostatecznej mierze, zapowiedziano nam uwzględnienie ich.

Od lat paru zajmowała całe grono profesorów doniosła sprawa redakcji Statutu naszego Uniwersytetu i uzgodnienia go z przepisami tyczącymi się władz i szkół akademickich. Ponieważ uchwały powzięte na zgromadzeniu odbytem w maju 1928 r. nie uzyskały w zupełności aprobaty Ministerstwa, przeto referent tej sprawy Prof. Longchamps odbył w Warszawie szereg konferencji, dla uzgodnienia naszych zapatrywań z opinią władz centralnych. Na podstawie tychże odbyło się następnie ponowne zebranie całego grona profesorów w maju 1930 r., na którym jednomyślnie powzięto uchwałę w myśl wniosków referenta i w tej Redakcji uzyskał Statut zatwierdzenie Ministerstwa W. R. i O. P. Gdy tedy ważna ta sprawa ostatecznie do pomyślnego rezultatu doprowadzona została, uważam za miły obowiązek złożyć referentowi, Profesorowi Longchamps'owi podziękowanie za poniesione starania i zabiegi.

Wspomną też winienem o odznaczeniach dwóch polegających na nadaniu stopnia doktora honorowego naszego Uniwersytetu: Prof. Uniwersytetu Warszawskiego Wacław Sierpiński otrzymał za wybitne zasługi naukowe stopień doktora honoris causa, a uroczystość promocyjna odbyła się w Auli Uniwersytetu dnia 14-go marca 1930 r.

Uchwałą z dnia 27 czerwca 1930 r., nadał Senat Akademicki na wnioszek Rady Wydziału prawa prezesowi Sądu Apelacyjnego p. Adolfowi Czerwińskiemu stopień doktora praw honoris causa, za wybitne zasługi naukowe i społeczne, a to z okazji ustąpienia z zajmowanego szacownie stanowiska urzędowego po 53-letniej służbie w sądownictwie.

Napływ młodzieży do studjów akademickich jest zawsze u nas nadmierny, tak, iż nie jest możliwym przyjmować wszystkich zgłaszających się. W stosunku wszakże do r. 1927/28 ilość studentów w r. 1928/29 była nieco wyższą, mianowicie o jakich 6%. Ogólna liczba zapisanych z początkiem roku akademickiego wynosiła 6.091 osób, w tem 4.096 mężczyzn a 1.995 kobiet. Według wyznań było: rz.-kat. 2.878, gr.-kat. 1.049, orm.-kat. 16, prawosł. 31, ewang. 74, moż. wyz. 2.041, innych 2. Język polski jako ojczysty podało 4.684, ruski wzgl. ukraiński 1.019, rosyjski 24, niemiecki 72, żydowski i hebrajski 153, inne 5.

Obcokrajowców, t. j. przynależnych do innych państw, studjowało u nas 15 studentów.

Będący w likwidacji Tymczasowy Wydział Samorządowy oddał w roku ubiegłym ostatecznie w ręce Uniwersytetu resztę ubikacji całego gmachu posejmowego. Rozmieszczenie tedy sal wykładowych, biur i zakładów w tym gmachu mogło być dokonaniem, przyczem podnieść winienem zasługi położone w tych sprawach, referenta spraw lokalowych Prof. Chylińskiego.

Sprawy budowlane i tyczące się urządzenia wewnętrznego zakładów i biur, pozostają oczywiście w ścisłym związku ze sprawami

budżetowemi, W ciągu ostatniego roku, dzięki objęciu reszty ubikacji gmachu uniwersyteckiego, mogło nastąpić powiększenie ilości sal wykładowych, których brak dawał się już dotkliwie odczuwać. Dziekanaty Wydziałów humanistycznego i teologicznego uzyskują nowe dogodniejsze pomieszczenia, podobnie Kwestura, a Biblioteka Muzeum Szkolnictwa, którą Uniwersytet otrzymuje w formie darowizny, dostanie lokal osobny.

Prowadzi się budowę t. zw. Collegium Maximum, sali wykładowej, rozmiarami przewyższającej wszystkie inne, które dotąd mieliśmy do dyspozycji. Będzie ona mogła pomieścić aż do 600 słuchaczy.

Kredyty budowlane przekazane Uniwersytetowi umożliwiły odnowienie fasady gmachu głównego budynku posejmowego, który tak bardzo ucierpiał w r. 1918.

Nowe budowy postępują dla braku kredytów niestety bardzo powoli. W roku bieżącym kończy się budowę jednego skrzydła kliniki psychiatryczno-neurologicznej.

Skończono też budowę domu mieszkalnego w nowym ogrodzie botanicznym na Cetnerówce. Wreszcie wspomnąć należy, że budynek anatomji patologicznej i medycyny sądowej otrzymał nowe centralne ogrzewanie.

Referat spraw budżetowych i budowlanych pozostaje w naszym Senacie w doświadczonej dłoni zastępcy prorektora Prof. Bulandy, który nieszczędząc trudów, w sposób zasługujący na najwyższe uznanie go sprawuje. Kierownictwo to wymaga nietylko pracy i zabiegów, lecz zarazem wyjątkowego orjentowania się w stosunkach zawitych i nieraz nader ciernistych. Miło mi wyrazić Prof. Bulandzie imieniem Senatu naszą serdeczną wdzięczność.

Sprawami młodzieży zajmowała się odrębna Komisja Senacka pod przewodnictwem Prof. Dra Henryka Halbana. Komisja zarządzała funduszami z opłat studenckich, a nadto zabiegała o zdobycie środków materialnych, celem dopomożenia ubogiej młodzieży akademickiej. Oprócz domów prywatnych i subwencji rządowych, poważne wpływy stanowiły dochody z własnych przedsiębiorstw w szczególności z „hurtowni tytoniowej“.

Akcja Komisji zdążyła w kierunku pomocy indywidualnej (przez rozdział kilkudziesięciu tysięcy złotych w formie długoterminowych pożyczek między ubogich studentów), dalej w kierunku zasilenia Towarzystw akademickich przy równoczesnej kontroli ich gospodarki, oraz w kierunku budowy domów studenckich.

Na gruncie przy ul. Poniatowskiego, darowanym przez gminę miasta Lwowa, rozpoczęto budowę nowego Domu studentów. Budowa części mieszkalnej drugiego skrzydła Domu Studentek przy ul. Torosiewiczza l. 36 dobiega już końca, przez co się uzyska 45 nowych miejsc mieszkalnych. Remonty innych domów akademickich, starała się Komisja przeprowadzić w czasie feryj wakacyjnych, łożąc na ten cel około 20.000 zł.

Dwa nowe znaczne stypendja uzyskuje młodzież dzięki ofercie Jerzego Hr. Baworowskiego. Z okazji dziesięciolecia odrodzenia niepodległości naszej Ojczyzny, złożył hr. Baworowski kwotę 5.000 dolarów jako fundację, tak by odsetki od tej sumy rozdzielane były corocznie na dwa stypendja dla młodzieży akademickiej. Za ten hojny dar należy się szlachetnemu Ofiarodawcy gorąca wdzięczność; daliśmy jej już wyraz, ale miło mi ją też na naszym dzisiejszym zebraniu zaznaczyć.

Komisja Senacka Uniwersytetu, wspólnie z delegatami Politechniki i Medycyny Weterynaryjnej, sprawuje też zarząd „Opieki Zdrowotnej“ studentów wszystkich trzech naszych szkół akademickich. Najważniejsza rola przypada jej w zwalczaniu klęski społecznej, jaką jest gruźlica szerząca się groźnie wśród młodzieży. Po zarządzeniu zbadaniu poszczególnych domów akademickich zarysowały się rozmiary niebezpieczeństwa. Toteż akcja Komisji w kierunku zwalczania gruźlicy była ile możności jak najusilniejsza. W przychodni przeciwgruźliczej, oraz Klinice chrób wewnętrznych leczono ambulatoryjnie na koszt Opieki ponad 550 chorych lub zagrożonych chorobami płucnymi studentów i studentek. Oprócz tego 260 osób zostało wysłanych na leczenie kliniczne.

Z początkiem ubiegłego roku akademickiego otwarto Dom Zdrowia szkół akademickich w Mikuliczynie, gdzie przebywa obecnie na kuracji stale 20 do 22 osób. Ten Dom Zdrowia przeznaczony jest dla lekko chorych i ma na celu wzmocnienie organizmu i zapobieżenie groźniejszemu rozwinięciu się słabości, ciężiej chorych umieszcza Komisja głównie w Sanatorjach w Zakopanem. Doprowadzenie do skutku wzorowo urządzonego Domu Zdrowia w Mikuliczynie mimo trudnych warunków i szczupłych stosunkowo funduszy zawdzięcza się głównie usilnym zabiegom Prof. Henryka Halbana, któremu wogóle za pełną energję i poświęcenia pracę w dziale opieki nad młodzieżą i udzielanie jej pomocy, gorąca należy się wdzięczność, tak grona Profesorów i Senatu jak i młodzieży.

Kończąc me sprawozdanie, życzę czcigodnemu Magnificencji Rektorowi i Senatowi, by nowy rok akademicki był pomyślny pod każdym względem i bez cierni, a wydał jak najlepsze rezultaty pod względem pedagogicznym i naukowym.

Poczem Rektor mówił dalej:

Z przedstawionego sprawozdania przekonujemy się, że Uniwersytet nasz mimo licznych burz i gromów, jakie w niego godziły w czasach dawniejszych i najnowszych, ostał się niewzruszony na podstawach, nie utracił nic ze swego posiadania, owszem rozwija się i rośnie coraz to wspanialej. W roku ubiegłym Uniwersytet objął wreszcie w posiadanie cały gmach posejmowy, odstąpiony mu wspaniałomyślnie przez Wysoki Rząd, zyskując tym sposobem godną siebie siedzibę. Rozszerzono i odnowiono szereg budynków, zyskałyśmy kilka nowych Katedr, liczba słuchaczy się wzmogła, przybyło liczne grono nowych docentów w różnych dziedzinach nauk, najlepszy

dowód, że Uniwersytet spełnia należycie obowiązek przygotowania nowych sił nauczycielskich.

Mimo to nie możemy zapominać, że Uniwersytet nasz ma jeszcze liczne i poważne braki; czeka już od szeregu lat na konieczne rozszerzenie Klinika chirurgiczna i ginekologiczna, czeka na dokończenie rozpoczęta Klinika neurologiczna, czekają na odpowiednie pomieszczenie Klinika okulistyczna, laryngologiczna, Instytut dentystyczny; Klinika chorób dzieci wyczekuje na niezbędny pawilon dla chorych zakaźnych, tak ważny dział w pedjatrii. Stary gmach Uniwersytetu musi być odnowiony i rozbudowany, Instytut Biologii powinien jak najrychlej dostać inne odpowiedniejsze pomieszczenie.

Staranie o usunięcie tych braków, będzie jednym z najważniejszych zadań Senatu i mojem. Mam nadzieję, że Wysoki Rząd, uznający ważność naszej kresowej placówki nauki i kultury polskiej, nie poskąpi funduszków. Zwracam się nadto z apelem do Społeczeństwa o pomoc. Leży mi na sercu szczególnie jedna sprawa, odkryto Radium, badania nad tem ciałem wykazują jego szczególne własności, stwierdzono dostatecznie jego wysoką wartość leczniczą, szczególnie w strasnej chorobie raka. Jednak Lwów nie może brać udziału w tych badaniach, chorych nadających się do leczenia radem, musimy odsyłać do innych miast, bo we Lwowie Uniwersytet nie ma radu. Nie stać nas wprawdzie na milionowe fundacje, jak w Ameryce, ale zdaje mi się, że i u nas znalazłaby się dostateczna liczba szczęśliwych wybrańców fortuny, którzyby mogli bez uszczerbku dla siebie założyć lub przynajmniej pomóc Uniwersytetowi w założeniu Instytutu radiologicznego, tak bardzo potrzebnego. Imiona ofiarodawców zapisaneby były złotem i głoskami w Kronice Uniwersyteckiej ku wiecznej rzeczy pamiątce.

Skoro tylko potrzeby Uniwersytetu zostaną zaspokojone, pracownie i sale do ćwiczeń rozszerzone i odpowiednio uposażone, będzie mogła nasza Alma Mater otworzyć szeroko wrota dla wszystkich, którzy pragnęliby czerpać naukę z tego źródła. Dopóki tego nie ma, praca w laboratorjach ciasnych i niedostatecznie zaopatrzonych byłaby niemożliwą, nikt nie mógłby z niej odnieść należytej korzyści. Z tego powodu niesympatyczny dla mnie Numerus clausus musi być jeszcze utrzymany w mocy. To jest jedyny powód, bo Polska nigdy nie uciskała innowierców, pozwala na swobodny rozwój swoistej kultury narodowościom mieszkającym w Jej granicach, ale też ma prawo żądać, aby polskie wierzenia i polska państwowość była przez wszystkich szanowana.

Mówi się, że nauka jest międzynarodowa; słusznie, bo wszystkie narody wspólnymi siłami budują coraz wspanialszy Gmach Wiedzy Ludzkiej. Przypatrując się jednak bliżej, przekonamy się, że na każdej cegle tej budowy widnieje pieczęć narodu, który ją położył. Nie brak tam wprawdzie i cegieł polskich, jaśnieją tam kamienie węgielne, położone przez naszych wielkich myślicieli, naszych poetów, powieściopisarzy, artystów, malarzy i muzyków, które dają znać światu, że Polska istnieje. Ale to nie wystarcza, musimy pracować

i budować tak, aby całe państwo Gmachu Wiedzy składały się z polskich cegieł, a wtedy wszystkie narody będą musiały uznać polską naukę, z nią się zapoznawać i brać ją za podstawę do dalszych badań. A możemy starać się o to tem łatwiej, że ilość placówek, w których myśl polska i nauka może się rozwijać swobodnie, nie krępowana i nie hamowana ręką wroga, powiększyła się. Jedną z tych placówek, założoną przed 350 laty przez mądrego i przewidującego króla Stefana Batorego, obchodziła przed kilku dniami uroczystość rocznicę swego powstania; Uniwersytet Wileński duszony przez przeszło półtora wieku brutalną ręką ciemności, nie zmarł i z chwilą, gdy zabłysła upragniona, złota wolność, rozwinął swe skrzydła i żwawo kroczy w szeregu na równi z bratnimi Wszechnicami. Uniwersytet nasz wysłał na tę uroczystość delegację Senacką; dzisiaj z tego miejsca powtarzam serdeczne życzenia kresowej Wszechnicy dalszego rozwoju i owocnej pracy dla dobra całego narodu.

Przed kilkunastu dniami została zamknięta Wystawa Krajowa, wspaniała wysiłek całego narodu a szczególnie Poznańskiej braci. Wystawa, której wspaniałość i obfitość przeszła nasze najśmielsze oczekiwania, miała być dowodem postępu od czasu odzyskania wolności. Kto wystawę tę widział, a było ich setki tysięcy swoich i obcych, kto widział ową wspaniałą bramę, jaką Polska stwarza z istic amerykańskim rozmachem, aby otworzyć dla siebie własny, szeroki dostęp do morza a z tem do całego świata, ten musi przyznać, że Polska posiada dość sił żywotnych do samoistnego bytu i dosyć sił do obrony swych granic przed wszelkimi zakusami na ich całość.

Z przyjemnością dowiedzieliśmy się, że na ostatnim międzynarodowym Zjeździe chirurgów w Warszawie zapadła uchwała, aby na następnym Zjeździe język polski był równouprawniony z językami tam dotychczas panującymi. Postarajmy się, aby podobne uchwały zapadły na wszystkich Zjazdach międzynarodowych.

Jeszcze słów kilka do Was, młodzi przyjaciele. Uważam to za objaw korzystny, że młodzież nasza garnie się tak licznie do studjów uniwersyteckich mimo ciężkich warunków materialnych i mimo, że praca fizyczna, czysto zawodowa, daje byt prędzej i często lepiej uposażony. Widocznie młodzież nasza uznaje ten fakt, że tylko wyższe wykształcenie, wyrabia zdolność samoistnego spostrzegania, kojarzenia spostrzeżeń w odpowiednie wnioski, które posuwają naukę a z nią i pracę zawodową, naprzód po drodze postępu, że więc wcześniej lub później stanowiska kierownicze muszą się dostać w ręce ludzi o wyższem wykształceniu.

Lecz pamiętajcie młodzi przyjaciele, że tylko ten może być dobrym przodownikiem i kierować innymi, kto umie panować nad sobą. Hartujcie więc wolę, formujcie charaktery, dopóki są młode i podatne; w chwilach niepewności nie wahajcie się zasięgnąć porady starszych, z pewnością Wam życzliwych kierowników. Zapal młodzieńczy, to siła wielka, która dokonać może nieraz rzeczy na pozór niemożliwych; wszak i to, że nasza Alma Mater pozostała taką,

jaka jest, mamy do zawdzięczenia zapałowi młodzieńczemu. Ale zapał ten, to jak ogień, który opanowany i dobrze kierowany, jest jednym z największych dobrodziejstw ludzkości, puszczonego samopas, staje się często przyczyną wielkich nieszczęść; tak i zapał młodzieńczy winien pozostawać pod kierunkiem rozwagi i rozumu, które gdy zobaczą, że zapał idzie w dobrym kierunku, to go wspierają i podniecają, aby nie zgasł zawczas, gdy spostrzegą, że zapał unosi się w kierunku niepożądanym, powinny mieć dosyć siły, by zapał stłumić, lub zwrócić go na tory właściwe. Doświadczenie przekonało, że młodzież nasza przymioty te posiada w wysokim stopniu, jest więc nadzieja, źle mówię, jest pewność, że gdy przyjdzie na nią kolej, potrafi nie tylko utrzymać to, co odziedziczy po starszych, ale poprowadzi Ojczyznę dalej do potęgi i sławy na miejsce, jakie Jej się należy w areopagu narodów.

Quod felix, faustum fortunatumque sit!

Po skończeniu mowy rektorskiej, wygłosił Prof. Koskowski wykład naukowy na temat: Znaczenie medycyny jako nauki. Wesoła pieśń studencka: „Gaudeamus igitur“, zakończyła uroczystość.

Uroczystość 350-lecia Uniwersytetu Wileńskiego.

W sierpniu, a następnie w dniu 8 września 1929 r., Rektor Uniwersytetu Wileńskiego zawiadomił Senat Uniwersytetu J. K., że w dniu 9 i 10 października odbędzie się uroczystość 350-lecia założenia Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Równocześnie zawiadomił Rektor, że w połączeniu z tą uroczystością zostaną złożone na cmentarzu Rosa w Wilnie, prochy Joachima Lelewela Ucznia i Profesora tego Uniwersytetu, Rektor zaprasza Senat Uniwersytetu J. K. do wzięcia udziału w tych uroczystościach.

W odpowiedzi na to zaproszenie, wysłał Rektorat Uniw. J. K. następujące pismo w dniu 22 września:

Magnificencjo!

W odpowiedzi na zaproszenie do wzięcia udziału w uroczystościach jubileuszowych Uniwersytetu Stefana Batorego i na list Magnificencji z dnia 8 b. m. mam zaszczyt zawiadomić, że w myśl uchwały Senatu z dnia 20 b. m. na uroczystości te wyjedzie Rektor i Dziekani. Delegacja ta wystąpi z insygniami akademickimi (Togi i łańcuchy).

Łączę wyrazy wysokiego poważania

m. p. *Bulanda*

w z. Prorektora.

Ponieważ Rektor Dr. H. Schramm nie mógł ze względów zdrowia wyjechać do Wilna, przeto zastąpił go Prorektor Prof. Piniński, w towarzystwie Dziekanów wszystkich pięciu Wydziałów.

Delegacja ta wręczyła Senatowi Wileńskiemu na uroczystym posiedzeniu pamiątkowy dar naszego Uniwersytetu w postaci artystycznie wykonanego łańcucha rektorskiego a Prorektor Prof. Dr. Piniński przemówił w następujące słowa:

Radością mnie to żywa przejmuję, iż mam zaszczyt imieniem lwowskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza złożyć hołd i życzenia Wszechnicy Wileńskiej Stefana Batorego w dniu jubileuszowej uroczystości, z powodu rocznicy 350-tej od czasu założenia jej i uznania przez wielkiego naszego monarchę.

W szczęśliwszych niż nasze, społeczeństwach szczytą się dawne Uniwersytety nieprzerwanym pasmem działalności i rozkwitu. Inaczej u nas: Wileńska Wszechnica miała okresy wspaniałego rozwoju, a łączą się z nimi imiona mężów, którzy będą na zawsze chlubą naszego narodu. Atoli byt jej dziejowy, przerwany katastrofami i prześladowaniem wrogów, znaczy się też przejściami najdotkliwszego męczeństwa. Te dzieje martyrologii stały się wszelako zarazem jej chlubą i to chlubą nie tylko uczelni, lecz narodu. Tak bowiem, jak żelazo w ogniu w stał twardą i wytrzymałą się zmienia, tak polskość Wilna w prześladowaniach uzyskała ów hart, co podziw budzi.

Srogie losy trafiły Wilno także w ciągu niedawnych przewrotów wojennych. Toteż najwyższą radość odczuło serce każdego Polaka z chwilą, kiedy gród ten przyłączony został silnym węzłem do polskiej Ojczyzny, a świetna Akademia Wileńska znów odżyła.

Odczuliśmy tę radość szczególnie silnie my, Polacy z drugiego kresowego ogniska polskiego, my Lwowianie, którzyśmy także walczyli o polskość naszego miasta i naszej Akademii. Wszakżeś wznowiony pod zaborem austriackim Uniwersytet lwowski był przez długi przeciąg szkołą niemiecką i dopiero usilną pracą polityczną i kulturalną zdobywaliśmy go dla polskości. A w czasie gdy ustała już światowa wojna na zachodzie, mieliśmy srogie walki w naszym grodzie i krwią bohatersko i obficie przelaną naszej młodzieży zdobyliśmy Lwów a w następstwie i kresy południowo-wschodnie dla drogiej i odrodzonej Ojczyzny. Dziś, gdy minęły boje, a utrzymanie pokoju jest naszym najgorętszym życzeniem, powinniśmy dążyć usilnie do usunięcia rozterek wewnętrznych i wzmocnić umysłową i twórczą pracę, nasz byt państwowy i nasze zasoby kulturalne.

Wilno i Lwów są grodami polskimi i chcą takimi pozostać na zawsze. Wspaniałe zabytki Wilna, których, mimo srogich zniszczeń i zniekształceń wrogich, przechowało się przecież tak wiele, a podobnież cenne lwowskie pomniki przeszłości świadczą wymownie o przynależności naszej do zachodnio-europejskiej cywilizacji i sztuki, które właśnie żywił polski krzewił przez ciąg ubiegłych kilku wieków. Nam, Polakom naogół obcem jest narzucanie przymusu i gnębienie przynależenia do naszej narodowości. Nie chcemy używać broni, którą nas raniono i tępić usiłowano. O tyle donioślejszym zadaniem jest dla nas i dla tych, których kształcimy, światłem wiedzy i kultury zyskiwać przywiązanie do naszej państwowości, umacniać ją i ubezpieczać.

Dla upamiętnienia serdecznych życzeń, które Akademii Wileńskiej składamy, prosimy, byście przyjęli od nas w upominku ten oto łańcuch rektorski. Nie świeci on bogactwem, nie „kapie od złota“, ale jak sądzę, nie jest bez znacznych walorów artystycznych. A może on być Wam o tyle miłym, iż wykonanie opiera się na szkicu Waszego znakomitego artysty i Profesora, Ferdynanda Ruszczyca.

Niech ten łańcuch będzie symbolem najściślejszej braterskiej spójni pomiędzy oboma naszymi kresowami Uniwersytetami, w imię której życzę Wszechnicy Stefana Batorego lat i stuleci szczęśliwego rozwoju.

Uniwersytet Stefana Batorego vivat, floreat, crescat!

Senat Uniwersytetu Wileńskiego przesłał naszemu Uniwersytetowi serdeczne podziękowanie za udział w uroczystości jubileuszowej, za życzenia i wspaniały dar, załączając medal pamiątkowy i księgę jubileuszową.

Komitet obchodu 300-lecia śmierci Szymona Szymonowicza w Zamościu przysłał Uniwersytetowi J. K. zaproszenie do wzięcia udziału w Uroczystości Jubileuszowej, która miała się odbyć w dniach 28 i 29 września 1929 r.

Na posiedzeniu w dniu 20 września uchwalił Senat przychylić się do życzenia Komitetu jubileuszowego, a jako reprezentant Uniwersytetu wybrany został Dziekan Wydziału humanistycznego Prof. Chyliński. Ponieważ uroczystość ta związana ma być z pamiątką Akademii Zamojskiej, przeto Senat zgodził się na to, aby Delegacja Uniwersytetu J. K. wystąpiła na uroczystości w togach profesorskich.

W pierwszych dniach listopada otrzymał Uniwersytet nasz zaproszenie do wzięcia udziału w uroczystości jubileuszu 10-lecia wolności Uniwersytetu Dorpackiego. Zaproszenie to opiewało:

Universitas litterarum Tartuenssis
Collegis academicis
S. P. D.

Universitas Tartuenssis, cura et liberalitate Gustavi II Adolphi, summi Suedorum regis, iam anno MDCXXXII condita, cum per plurimos annos, quibus varias fortunae ac temporum vicissitudines subiit, doctrinae atque humanitati accolarum maris Baltici promovendis haud sine laude delita fuisset, ante hos decem annos communi omnium Estonorum voluntate, ut tamquam pro pignore esset libertatis patriae, inter strepitus armorum novis consillis restituta est. Decembribus igitur huius anni Kalendis novi studiorum suorum ordinis decennalia se sibi celebranda proponere Academias vicinas amicasque certiores facit.

Datum Tartu in oppido Estoniae
Kalendis Novembribus a. MCMXXIX.

Rector Universitatis.

Na wniosek Wydziału humanistycznego postanowił Senat nie wysyłać delegata na uroczystość Dorpacką, a tylko przesłać adres gratulacyjny, następującej treści:

Universitas Ioanneo-Casimiriana Leopoliensis
Universitati Tartuensi
S. P. D.

Universitas Ioanneo-Casimiriana Leopoliensis Universitati Tartuensi novi studiorum suorum ordinis in libera Estonorum Republica conditi decennalia celebraturae gratulatur cum pro antiquorum meritum magnitudine, quorum fructus permulti nostrae quoque Reipublicae cives egregii et viri illustres perceperunt, tum pro litteris et viri illustres perceperunt, tum pro litteris et scientiis, quae in Universitate Vestra coluntur in libertatem atque patriae linguae, ius ante hoc decennium vindicatis.

Dabamus Leopoli Idibus Novembris a. MCXXIX.

Rector Universitatis.

Na pismo to nadesłał Uniwersytet Dorpacki podziękowanie również po łacinie wystylizowane o następującem brzmieniu:

Universitatis Tartuenssis collegis academicis
S. P. D.

Cum nuper, viri illustrissimi, decennalia nostrorum studiorum ageremus, pergratum nobis fuit illud, quod festivam dierum illorum solemnitate vidimus exornari academiarum vicinarum amicarumque testimoniis humanitatis plenis. Nam litteris Vestris publice scriptis significavistis, quamtopere nostris rebus curis studiisque interessetis. Omnia haec testimonia piis gratisque animis conservabimus ita, ut ea pro pignoribus habeamus illius inter academias et gentes interpositae necessitudinis. Valete.

Dabamus Tartu in oppido Estoniae
d. XX M. Decembris a. MCMXXIX.

Rector Universitatis.

Z końcem grudnia 1929 otrzymał nasz Uniwersytet zaproszenie do udziału w uroczystościach, urządzanych w Hawanie z okazji 200-lecia istnienia tamtejszego Uniwersytetu.

Zaproszenie to miało następujące brzmienie:

La Universidad de La Habana,
fundada en los comienzos de la décima octava centuria,
scaba de cumplir dos siglos de existencia.

Para conmemorar ese acontecimiento se acordó la celebración de un Congreso Internacional de Universidades, cuya organización se hará de acuerdo con lo preceptuado en el adjunto Reglamento.

La Universidad de la Habana se consideudria muy honrada, si esa ilustre Universidad designara algunos Profesores de su Claustro, para que asistiesen como Delagados al Congreso y a los actos que han de celebrarse con motivo del Bicentennrio que comenzaran el dia quince de Febrero de milnovecientos trienta.

La Habana, Enero de 1929.

Dr. Octavio Averhoff
Rector.

Powyżej przedstawione zaproszenie otrzymał Senat przez Ministerstwo za pośrednictwem poselstwa polskiego w Pradze, niestety razem z doniesieniem, że Ministerstwo nie może udzielić zasiłku pieniężnego, gdyby Senat nasz zamierzał na kongres hawański wysłać delegata. Z tego powodu Senat postanowił ograniczyć się do wysłania następującego adresu gratulacyjnego:

À l'Université

de la Habane.

Le Recteur et le Senat de l'Université Jean Casimir à Lwów (Pologne) s'empresent de prendre vivement part à la Solennité du deuxieme centenaire de la fondation de l'Université de la Habane.

Dans l'accomplissement de notre tache commune, qui est de propager la lumière de la science pour le bien de la humanité, nous sommes heureux d'être unis à travers les Océans avec Votre glorieuse et Séculaire Haute Ecole dans le culte de cette mère nourricière à nous tous, la civilisation latine.

Nous Vous rendons grace de Votre invitation confraternelle et Vous prions au jour memorable de Votre bi-centenaire, d'agrèer nos felicitations chaleureuses pour le labeur fructueux accompli pendant les deux siecles de Votre existence, de même que nos voeux les meilleurs d'un developpement de plus rapide de vos recherches savantes, ainsi que nos souhaits de prosperité pour les professeurs et pour la jeunesse studieuse de Votre célèbre Université.

Le Recteur
Dr. H. Schramm.

W maju 1930 otrzymał Uniwersytet zaproszenie od Towarzystwa geologicznego francuskiego w Paryżu do wzięcia udziału w uroczystości stulecia tego Towarzystwa.

Zaproszenie to skierowane do Rektora, opiewało w sposób następujący:

Monsieur!

Pareslle 40 Mai 1930.

La Societé Géologique de France fêtera en juin et juillet 1930 le centième anniversaire de sa fondation. Le programme prévoit une séance solennelle à Paris, dans le Grand Amphitheâtre de la Sor-

bonne, le 30 juin à 3 heures de l'après-midi. Le 1 juillet aura lieu une réception au chateau de Chantilly aimablement mis à notre disposition par l'Institut de France. Le 2 juillet un banquet réunira nos invités au Palais des Congrès, à la porte de Versailles.

Durant le séjour à Paris, des visites seront organisées dans les differantes collections et les laboratoires des Etablissements scientifiques: Museum, École des Mines et Sorbonne. Enfin il est prévu, tant avant qu'après la Réunion de Paris vingt et une excursions en France continentale, en Corse et dans l'Afrique du Nord.

De la part de la Societé Géologique de France nous venons officiellement vous inviter à assister à nos fêtes du Centenaire. Votre présence effective nous serait très precieuse et nous aimerions vous voir accompagné d'une délégation.

Pour la bonne organisation de nos fêtes, nous vous serions très obligés de bien vouloir répondre le plus tôt possible à cette lettre et de nos indiquer, en particulier, combien de cartes nous devons vous adresser pour la séance solennelle du 30 juin.

Veuillez agréer, Monsieur, l'expression de notre haute consideration.

A, Lacroix,

P. Termier,

Cr. Jacob.

Senat otrzymał wiadomość od Dziekanatu Wydziału matematyczno-przyrodniczego, że Prof. Rogala wybiera się na ten Zjazd, to też korzystając z tego, wystosował do Prof. Rogali następujące pismo:

Dziekanat Wydziału matematyczno-przyrodniczego powiadomił pismem z dnia 4 b. m., że Pan Profesor wyjeżdża i weźmie udział w Zjeździe Francuskiego Towarzystwa Geologicznego, który odbędzie się w Paryżu w czerwcu i lipcu b. r. z okazji stulecia tego Towarzystwa.

Niniejszem na wniosek tego Wydziału proszę Pana Profesora, aby na Zjeździe tym zechciał reprezentować nasz Uniwersytet.

Za Senat Akademicki Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie
Rektor
H. Schramm

Do Towarzystwa geograficznego w Paryżu, wysłał Rektorat następujące pismo:

À Monsieur Le Président de la Societé Géographique de France
Paris.

Monsieur!

En réponse à votre précieuse invitation du 10. V. 1930, pour la séance solennelle de la Societé Géologique, qui aura lieu à l'occasion du centième anniversaire de sa fondation, je l'honneur de vous

communiquer, que l'Université Jean Casimir à Lwów sera représenter par M. Dr. Wojciech Rogala, professeur de géologie à notre Université.

Veillez agréer Monsieur, l'expression de ma haute consideration

Recteur

Dr. H. Schramm.

Na pismo to nadeszła w dniu 21 czerwca następująca odpowiedź:

Monsieur le Recteur!

J'ai l'honneur d'accuser réception de votre lettre du 17 courant par laquelle vous me faites savoir, que votre Université sera représentée à notre Congrès par Monsieur le Professeur Dr. Wojciech Rogala.

Je vous remercie vivement de l'intérêt, que vous portez à nos travaux et vous prie d'agréer, Monsieur le Recteur, l'assurance de mes sentiments distingués.

Le Secrétaire général

O. Lepersonne.

Doktorat honoris causa.

Senat Akademicki uchwałą z dnia 27 czerwca 1929 postanowił na wniosek Rady Wydziału prawa nadać prezesowi Sądu Apelacyjnego p. Adolfowi Czerwińskiemu stopień doktora praw „honoris causa” za wydatne zasługi na polu nauki i na polu pracy społecznej, a to z okazji ustąpienia ze stanowiska urzędowego po 53 latach owocnej pracy.

Uroczystość odbyła się w dniu 16 listopada 1929 r. w Auli uniwersyteckiej. Uroczystość zaszczylił swą obecnością Pan Wojewoda, szefowie Władz rządowych, Rektorowie wyższych uczelni, prezesowie i wiceprezesowie sądów lwowskich, reprezentanci notariatu i advokatury i bardzo liczne grono znajomych i przyjaciół Jubilata. Licznie zebrana młodzież akademicka wypełniła szczerze galerię Auli.

Z uderzeniem godziny 12-ej wkroczyli na salę Profesorowie i Dziekani wszystkich Fakultetów, Rektor, Prorektor jako Promotor, Dr. Longchamps de Berier jako Dziekan i Jubilat zamykali uroczysty pochód. Gdy wszyscy zajęli przeznaczone miejsca, Rektor Prof. Dr. H. Schramm przemówił do Jubilata w następujące słowa:

Najwyższym odznaczeniem, jakim rozporządza Uniwersytet, to nadanie godności Doktora „Honoris causa”. Uniwersytet nasz jest w nadawaniu tej godności bardzo oględny; toteż grono Doktorów „Honoris causa” naszego Uniwersytetu jest bardzo szczupłe. Do tego

szczupłego, lecz wyborowego Grona imię Twe, dostojny Panie Prezydencie, za kilka chwil ma być wpisane w dowód uznania Twych wielkich zasług, jakie położyłeś na polu nauki i pracy społecznej.

Następnie promotor Prof. Dr. Piniński w dłuższej przemowie podniósł zasługi Jubilata. Przy zwykłych promocjach doktorskich, mówił Promotor, rozpoczynamy tradycyjną formułą od słów: *Examinibus cum laude peractis*. Zwracając się do Ciebie, Czcigodny Panie, mogę powiedzieć, że zdałeś *summa cum laude* egzamin życia, sprawując przeszło pół wieku wielce zaszczytny urząd sędziowski, tak świetnie i owocnie, że stałeś się wzorem dla innych i będziesz nim dla późniejszej generacji.

Prof. Piniński zakończył swą przemowę, jak następuje:

Jeżeli poprzednio wspominałem, iż zdałeś egzamin z pracy życia, to użyłem w tym zwrocie czasu przeszłego jedynie w odniesieniu do Twego zawodu urzędniczego w sądownictwie, który świeżo opuściłeś, nie zaś w odniesieniu do wszelkiej Twojej innej pracy, czy to naukowej, czy społecznej. Przeciwnie, w tych działach Twych trudów i zajęć panuje, z czego się cieszymy serdecznie, czas teraźniejszy, oddajesz się im nadal z poświęceniem i młodzieńczą, rzec można, energią i zapałem. Życzymy Ci więc z całego serca, Czcigodny Panie Prezydencie, jak najdłuższego szeregu lat czystości i zdrowia, nie wątpiąc ani na chwilę, że pracę Swą i zdolności poświęcisz, tak jak dotąd było, w pierwszym rzędzie dobru Ojczyzny.

W końcu odczytał Promotor łaciński tekst Dyplomu.

W dłuższej przemowie podziękował Jubilat za udzieloną mu godność, poczem obecni składali Jubilatowi życzenia.

W dniu 10 maja 1930 r. odbyła się Uroczystość jubileuszowa ku uczczeniu 40-letniej działalności Prof. Dr. Stanisława Witkowskiego, urządzona przez Zarząd główny i Zarząd Koła Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

Uroczystość odbyła się w sali Unji Lubelskiej Uniwersytetu w obecności licznych członków Senatu. Przemawiali: Prezes Koła, reprezentant Prezydium Polskiego Towarzystwa Filologicznego i reprezentant uczniów Jubilata.

Czcigodnemu Jubilatowi wręczono Księgę pamiątkową.

W dniu 25 maja 1930 otrzymał Senat zaproszenie od Rektora, Senatu akademickiego i Wydziału Inżynierji lądowej Politechniki Warszawskiej na uroczystą promocję Prof. Maksymiljana Thulliego na Doktora honorowego Nauk technicznych Politechniki Warszawskiej.

W odpowiedzi na to zaproszenie wysłał Rektor imieniem Senatu, następujące pismo:

*Do Senatu Akademickiego Politechniki Warszawskiej
w Warszawie.*

W odpowiedzi na zaproszenie na uroczystą promocję Prof. Maksymiljana Thulliego na Doktora honorowego Nauk technicznych Politechniki Warszawskiej w dniu 28 b. m., mam zaszczyt imieniem Senatu Akademickiego Uniwersytetu Jana Kazimierza złożyć na ręce Senatu Politechniki Warszawskiej najserdeczniejsze życzenia dla wielce zasłużonego Profesora Maksymiljana Thulliego.

Za Senat akademicki

Dr. H. Schramm
Rektor.

Z innych uroczystości, w jakich Senat lub tylko Rektor brali udział wymienić należy następujące:

W dniu 14 lipca b. r. wziął udział Rektor w nabożeństwie uroczystem, odprawionem w Bazylice Archikatedralnej, jako w dniu Narodowego Święta francuskiego. W dniu tym udekorowano chórągwią Gmach Uniwersytetu, nadto Rektor złożył gratulacje podczas oficjalnego przyjęcia, jakie wydał Pan Konsul francuski.

W dniu 8 marca b. r. wziął udział Rektor i Członkowie Senatu w uroczystej Akademii, urządzonej przez Klub Czeskosłowacki we Lwowie w wielkiej sali ratuszowej, dla uczczenia 80 rocznicy urodzin Prezydenta Republiki czeskosłowackiej Prof. Dra Tomasza Garrigue Masaryka.

Rektor był obecny przy poświęceniu Laboratorium aerodynamicznego w dniu 25 maja b. r. na zaproszenie Senatu i Rektora Politechniki.

W dniu 8 marca Rektor wziął udział w uroczystem otwarciu Wystawy Missyjnej, urządzonej staraniem O. Gerarda Piotrowskiego w salach Uniwersytetu.

Rektor brał też udział imieniem Uniwersytetu w wielu uroczystościach Korporacji Uniwersyteckich, zebraniach politycznych i społecznych, obchodach pamiątkowych i t. p.

III.

WAŻNIEJSZE ZDARZENIA I CZYNNOŚCI SENATU AKADEMICKIEGO.

1. Zjazd Rektorów.

Doroczny Zjazd Rektorów Szkół akademickich odbył się w Warszawie w dniach 14 i 15 lutego 1930. W konferencji wzięli udział z Krakowa: Rektor Uniw. Jagiellońskiego Prof. Dr. Henryk Hoyer, Rektor Akademii Górniczej Prof. Dr. Stanisław Skoczylas; ze Lwowa: Prof. Dr. Hilary Schramm, Rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza, Prof. Dr. Kasper Weigel, Rektor Politechniki, Prof. Dr. Zygmunt Markowski, Rektor Akademii Medycyny weterynaryjnej; z Wilna: Ks. Prof. Czesław Falkowski, Rektor Uniw. Stefana Batorego; z Poznania: Prof. Dr. Stanisław Kasznica, Rektor Uniw. Poznańskiego; z Warszawy: Prof. Dr. Tadeusz Brzeski, Rektor Uniw. Warszawskiego, Prof. Andrzej Pszenicki, Rektor Politechniki, Prof. Stefan Biedrzycki, Rektor Szkoły Głównej gospodarstwa wiejskiego.

Przewodniczącym obrad wybrano Jego Magnificencję Rektora H. Schramma, czynność sekretarza powierzono Jego Magnificencji Rektorowi Kasznicy.

W myśl uchwały Senatu Uniw. Jana Kazimierza przedłożył Rektor H. Schramm do uchwały następujące wnioski:

- 1) Ustalenie zwyczajnych i nadzwyczajnych katedr naukowych.
- 2) Ustalenie ilości katedr zwyczajnych i nadzwyczajnych, ewentualnie nieskreślanie katedr chwilowo wakujących.
- 3) Utrzymanie 8-mio klasowego gimnazjum i szersze uwzględnianie filologii klasycznej w gimnazjach.
- 4) Przydzielenie tak zwanego remontu kapitalnego szkołom wyższym i przyznanie większej swobody w t. zw. Virement kredytem udzielonym szkołom.

5) Ze spraw uposażeniowych domagać się narazie przynajmniej podniesienia dodatku naukowego do pierwotnej wysokości 150 zł. i wliczenie go do emerytury i znaczne podwyższenie dodatków funkcyjnych dla Rektora i Dziekanów a przyznanie go dla Prorektora i Prodziekanów i przyszłego Administratora szkoły.

6) Zademonstrować przeciw podnoszeniu szkół zawodowych do rzędu Zakładów naukowych wyższych.

7) Zamiast Komitetu wydawniczego podręczników akademickich w Warszawie utworzyć osobne Komitety w miastach, będących siedzibą Szkół akademickich.

8) Poruszyć kwestję funduszu na druk prac doktorskich, tudzież prac docentów i Profesorów.

9) Tworzyć w miarę możliwości katedry nadzwyczajne przedmiotów medycyny teoretycznej, ewentualnie także na innych Wydziałach „ad personam” dla docentów, którzy nie mogą uzyskać katedr etatowych.

10) Prosić o wprowadzenie na wzór Ameryki tak zwanych urlopów płatnych dla profesorów, aby umożliwić im pogłębianie wiedzy fachowej i odbywanie podróży naukowych.

11) Stworzenie Komisji celem ujednolajnienia przepisów magisterskich.

12) Stworzenie ponowne Funduszu Kultury Narodowej.

13) Wypłacanie kierownikom Zakładów dotacji rządowych do rąk z równoczesnym zobowiązaniem ich do przedłożenia Kwesturze wyrachowania z użycia tych funduszy najdalej w trzy miesiące po upływie okresu budżetowego.

14) Przyznawanie przez Ministerstwo W. R. i O. P. profesorom lub docentom powoływanym na katedry z innych polskich Szkół akademickich stosownie do wysokości a zależnego od stosunków miejscowych jednorazowego zasiłku pieniężnego dla uzyskania możliwości zamieszkania w nowym miejscu i wstawienia odpowiednich sum do budżetu.

15) Uznanie Konferencji Rektorów państwowych Szkół akademickich, jako oficjalnej reprezentacji tego szkolnictwa.

Nadto osobna Komisja Senacka przedstawiła następujące życzenia:

1) W sprawie tak zwanego Administratora Szkoły akademickiej stoi Senat zasadniczo na stanowisku zeszłorocznego Zjazdu Rektorów. Jako nazwę uważa Senat lwowski jako jedynie odpowiednią Wice-Rektora a nie Administratora lub Dyrektora administracyjnego. Wnosi, aby ten Wicerektor był stałym członkiem Senatu, uzyskał

częściowe zwolnienie z obowiązków pedagogicznych i pobierał odpowiednią remunerację. Pod względem formalnym proponuje Senat J. K. zwołanie przez Ministerstwo ankiety ze wszystkich Szkół akademickich a następnie przeprowadzenie instytucji Wicerektora jako władzy akademickiej przez ustawę.

2) Opłaty studenckie i ich przeznaczenie.

Stosownie do uchwał Zjazdu Rektorów w Warszawie 10 maja 1926 r., Senat Uniw. J. K. uważa za konieczne:

a) ażeby do czasu znowelizowania ustawy o Szkołach akademickich pozostawić podział sum z opłat studenckich podług norm obecnych.

b) dążyć do zmiany § 92 ustawy w kierunku przekazania tych sum na budowy będące własnością Uczelni, szczególnie z uwzględnieniem w miarę potrzeby domów profesorskich i studenckich.

c) Stosunek Szkół akademickich do Rady Naczelnej dla spraw Młodzieży wobec oświadczenia Wojewody Sołtana, że odstępuje od zamiaru zmiany Statutu tej Rady, ma pozostać na status quo.

Wszystkie powyższe wnioski Senatu Uniw. J. K. z wyjątkiem wniosku o Virement funduszy i o ustanowieniu Wicerektora, które mają być ponownie rozpatrzone przez Senat, zostały wraz z uchwalonemi wnioskami innych Szkół akademickich w dniu 30 maja b. r. wręczone Ministerstwu W. R. i O. P. wraz z obszernym umotywowaniem przez Rektorów Szkół akademickich warszawskich.

Drugi nadzwyczajny Zjazd Rektorów odbył się w Warszawie w dniu 14 czerwca 1930 r. Zjazd poświęcony był rozpatrzeniu sytuacji wytworzonej w Szkołach akademickich, skutkiem ograniczenia kredytów rzeczowych. W pierwszym kwartale bieżącego roku budżetowego ograniczone zostały wszystkie pozycje budżetowe, jak dotacje naukowe, dotacje na utrzymanie Klinik, remont i konserwacje budynków; ograniczenia te nie tylko tamują prawidłowe funkcjonowanie Szkół, lecz w niedalekiej przyszłości doprowadzić muszą do unieruchomienia poszczególnych Zakładów.

Uczestnicy Zjazdu udali się in corpore do Pana Ministra W. R. i O. P. i przedstawili mu sytuację Szkół akademickich, prosząc, aby wyjednał u Rządu otwarcie reszty należnych kredytów i zapewnienie uruchomienia ich w następnych kwartałach. Pan Minister oświadczył, że podziela zdanie Rektorów w sprawie przyznanych kredytów rzeczowych, które uważa za zaledwie wystarczające dla egzystencji Szkół, że zgodnie z tem stanowiskiem poczynił i w dalszym ciągu będzie czynił starania, aby zaległości bieżące były wyrównane a w przyszłości kredyty otwierane w pełnej wysokości.

Na konferencjach dalszych tego Zjazdu, któremu przewodniczył Rektor Uniw. Jagiellońskiego Prof. Dr. Hoyer, uchwalono postawić na porządku dziennym najbliższego Zjazdu Rektorów sprawę ustalenia zasad i instrukcji dla Sekretarza Szkoły akademickiej, sprawę ograniczenia ilości stowarzyszeń akademickich, sprawę związków akademickich międzyuczelnianych (międzyinstytucyjnych), wreszcie zwrócić się do Senatów o rozpatrzenie charakteru i dalszego wydawania pisma „Szkoły Akademickie“.

2. Studium akademickie na Wydziale prawnym.

W roku sprawozdawczym załatwiono ostatecznie sprawę studjów politycznych i ekonomicznych, planowanych już od dawna na Wydziale prawnym. Komisja wybrana w tym celu w osobach Dziekana, Prof. Głabińskiego i Ehrlicha oraz docenta Bigo, odbyła naradę z przedstawicielami Ministerstwa W. R. i O. P., Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, oraz Komisji dla usprawnienia administracji. Nadto Dziekan i Prof. Doliński odbyli naradę z przedstawicielami adwokatury w polskim Związku adwokatów we Lwowie. W rezultacie tych narad, Komisja przybrawszy nadto jako członków Profesorów: Dolińskiego, Pazdry i Starzyńskiego, przedłożyła Wydziałowi, referował Prof. Ehrlich, projekt utworzenia trzech studjów uzupełniających a to: ekonomiczno-administracyjnego, dyplomatycznego i w zakresie prawa sądowego. Wniosek Rady uchwalony na posiedzeniu dnia 3 marca 1930 r. uzyskał z nieznaczniemi zmianami aprobatę Ministerstw i w rezultacie wyszło dnia 28 kwietnia zarządzenie Ministerstwa W. R. i O. P., wprowadzające te trzy studia z dniem 1 października 1930. Ministerstwo W. R. i O. P. wyasygnowało też na koszt związane z organizacją i wprowadzeniem w życie studjów uzupełniających Uniwersytetowi kwotę 750 zł, oraz dalszą kwotę 500 zł na koszt podróży delegatów Rady Wydziałowej na konferencję w Warszawie. Ponadto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyasygnowało kwotę 2000 zł na podróż naukową docenta Dr. Tadeusza Bigo do Niemiec i Francji celem zbadania urządzeń służących dla kształcenia urzędników. Dr. Bigo odbył tę podróż w czasie od 26 marca do 16 maja 1930 i przedłożył dokładne sprawozdanie Wydziałowi oraz Ministerstwu.

Zadaniem studjów uzupełniających jest pogłębienie wykształcenia prawniczego zdolniejszej młodzieży, oraz specjalne przygotowanie kandydatów do służby państwowej administracyjnej i dyplomatycznej, a także do pewnych zawodów związanych z administracją

sprawiedliwości. Zarządzenie podaje program studjów, warunki przyjęcia, organizację, system organizacyjny i t. p. Studja pojęte są jako uzupełnienie ogólnego studjum prawa i dostępne bądź dla zaawansowanych studentów, bądź dla absolwentów prawa. Jedynie studjum dyplomatyczne dostępne jest także dla studentów innych Wydziałów.

Wykłady urządzone są jako wykłady zlecone, odbywane przez profesorów i docentów Uniwersytetu i Politechniki lwowskiej, oraz innych wybitnych specjalistów.

Wprowadzenie tych studjów uzupełniających odbiło się pewnem echem zagranicą. Mianowicie na III Międzynarodowej Konferencji Instytucji zajmujących się badaniem zagadnień międzynarodowych, odbytej w Paryżu w dniach 12—14 czerwca, na której polski centralny Komitet Polskich Instytucji Nauk politycznych reprezentował Prof. Ehrlich, zapadła między innymi rezolucja, że Konferencja przyjmuje do wiadomości z największym zainteresowaniem wiadomość o programie studjów dyplomatycznych na Uniwersytecie lwowskim, spodziewa się podobnych urządzeń na Uniwersytetach innych państw i zwraca uwagę poszczególnych państw na te urządzenia a zarazem przewiduje na najbliższej konferencji przedstawienie i przedyskutowanie referatu o sytuacji w tym względzie w poszczególnych Państwach.

3. Studium farmaceutyczne.

Po wielu staraniach uzyskał Wydział lekarski w końcu roku akademickiego 1929/30 zatwierdzenie przez Ministerstwo W. R. i O. P. reaktywowania Oddziału farmaceutycznego. Dzięki staraniom i wielkiej ofiarności Organizacji Farmaceutycznych lwowskich, które zobowiązały się nie tylko zbudować i urządzić pracownie chemiczne własnym kosztem, ale także pokryć w roku akademickim 1930/31 wszystkie wydatki osobowe i rzeczowe związane z uruchomieniem w tym roku pierwszego kursu tego Oddziału, będzie w r. 1930/31 nareszcie reaktywowana tak ważna, utracona przed laty, placówka, tym razem pod egidą Wydziału lekarskiego. Prace przygotowawcze do uruchomienia roku I Oddziału farmaceutycznego z początkiem roku akademickiego 1930/31 są na ukończeniu.

Uniwersytet nasz utrzymywał, jak w latach dawniejszych, żywy kontakt z życiem naukowem tak w kraju, jak i zagranicą, biorąc czynny udział w posiedzeniach naukowych i Zjazdach.

W dniu 5 grudnia 1929 przysłało Ministerstwo W. R. i O. P. Senatowi akademickiemu zawiadomienie, że w Hamburgu odbędzie się w dniach od 7 do 13 września 1930 XXIV Kongres Międzynarodowy Amerykanistów.

Na pismo to wystosował Senat następującą odpowiedź:

Do

Ministerstwa W. R. i O. P.

Departament IV. Wydział Nauki.

Odnosnie do reskryptu Ministerstwa z dnia 20 czerwca 1930, W. IV N. 1466/30 Rektorat po porozumieniu się z Wydziałem humanistycznym zawiadamia, że na XXIV Kongresie międzynarodowym Amerykanistów, Uniwersytet J. K. we Lwowie będzie reprezentował Prof. Dr. Józef Siemiradzki. Ponieważ przeznaczony dla tutejszego Uniwersytetu zasiłek w kwocie 1000 zł wystarcza tylko na koszt podróży (w obie strony około 800 zł), przeto Rektorat prosi o asygnowanie dalszego zasiłku dla Prof. Siemiradzkiego najdalej z początkiem drugiej połowy sierpnia b. r.

Rektorat zawiadamia, że Wydział humanistyczny ponawia prośbę, aby Ministerstwo zechciało udzielić również subwencję na wyjazd na Kongres Dr. Stanisławowi Klimkowi, asystentowi Instytutu Antropologiczno-Etnologicznego Uniw. Jana Kazimierza.

H. Schramm

Rektor.

W dniu 24 marca 1930 Nr. IV N. 2664/30 zawiadomiło Ministerstwo W. R. i O. P., że w Rydze ma się odbyć w dniu 14—23 sierpnia Konferencja archeologów Bałtyckich. Senat akademicki doniósł Ministerstwu, że w porozumieniu z Wydziałem humanistycznym delegatem na ten Zjazd wybrany został Prof. Dr. Leon Kozłowski.

W Międzynarodowym Kongresie Sztuki Ludowej w Antwerpii, wzięła udział delegacja naszego Uniwersytetu z Prof. Dr. Adamem Fischerem na czele. Na cele tego udziału delegacji Polski wyasygnowało Ministerstwo 2.000 zł.

Na zaproszenie Wydziałów Uniwersytetu naszego odbywały się wykłady uczonych zagranicznych. I tak na zaproszenie Wydziału prawa i Polskiego Towarzystwa prawniczego wygłosił w dniach 28 i 29 marca p. Jan Radulescu, Prof. prawa karnego w Uniwersytecie w Czerniowcach dwa odczyty, pierwszy „O zasadach projektu prawa karnego rumuńskiego“, drugi „O organizacji więziennictwa w Rumunji“. Prof. Caldwell miał odczyt po angielsku „O stosunkach prawnych w Kanadzie“. Za inicjatywę Wydziału humanistycznego zaproszony Prof. Ferruccio de Lupis wygłosił

po włosku odczyt pod tytułem „La Ferrara mistica“, objaśniany przeźrocami.

Z zakresu nauk lekarskich mieli wykłady Prof. Nägeli z Zurychu, Prof. Thoman z Lipska i Prof. Jedliczka z Pragi.

Natomiast profesorowie naszego Uniwersytetu byli zapraszani na Uniwersytety obce: Prof. Makarewicz wygłosił odczyt w Pradze, Prof. Ehrlich miał tam cykl wykładów z dziedziny prawa międzynarodowego; Prof. Parnas miał wykłady z zakresu chemii organicznej w Zurychu.

W roku bieżącym zaproszony jest Prof. Parnas ponownie do Zurychu, a Prof. Groer otrzymał zaproszenie z Uniwersytetu w Chicago na cykl wykładów z zakresu nauki o gruźlicy wieku dziecięcego.

Asystenci Dr. Roman Piotrowski i Dr. Mieczysław Honzatko z Wydziału prawniczego i asystenci Dr. Goerz, Dr. Dobrzaniecki i Dr. Grzędziński z Wydziału lekarskiego otrzymali stypendja rządowe w celu uzupełnienia studjów zagranicą i poznania tamtejszych Zakładów naukowych.

IV.

SPRAWY
FINANSOWO-ADMINISTRACYJNE.

Budżet.

Budżet Uniwersytetu J. K. już od dłuższego czasu obraca się prawie w tych samych granicach koło trzy i pół miliona złotych. Rok budżetowy państwowy nie zgadza się z rokiem akademickim, pierwszy bowiem trwa od 1 kwietnia, drugi od 1 października. W celu dokładniejszej orjentacji trzeba więc podać budżety obejmujące dwa lata według zestawienia rządowego, jak to przedstawia następująca tabelka:

L.	Budżet Uniwersytetu J. K.	W roku budżetowym:	
		1929/30	1930/31
	<i>a) Zwyczajny:</i>		
1	Uposażenie	2,270.941	2,827.938
2	Różne wydatki osobowe	40.061	44.063
3	Podróże służbowe i przesiedlenia	4.500	2.000
4	Pomieszczenie	242.113	308.593
5	Wydatki biurowe	20.437	14.510
6	Wydawnictwo	3.500	3.500
7	Inne wydatki	30.500	36.100
8	Remont i konserwacja budowli	130.000	120.000
9	Dotacje naukowe	300.000	300.000
	Razem zwyczajny . . .	3,042.052	3,656.704
	<i>b) nadzwyczajny:</i>		
	Nowe budowle	605.000	400.000
	Remont kapitalny	180.000	100.000
	Razem nadzwyczajny . .	785.000	500.000
	Ogółem . .	3,827.052	4,156.704

Widzimy więc, że i w roku sprawozdawczym budżet Uniwersytetu utrzymywał się prawie w tych samych granicach, co w latach poprzednich. Dotacje naukowe obracały się w dotychczasowej wysokości, około 300.000 zł, udzielane w ratach kwartalnych rozdzielane były na poszczególne Wydziały, według ustalonego klucza. Wydziały zaś rozdzielały przyznane im kwoty na poszczególne Zakłady.

Starania Senatu o podwyższenie uposażeń, ustalenie ilości katedr i wydatniejsze dotacje naukowe, pozostały i w tym roku bezowocne z powodu trudnej sytuacji finansowej Państwa.

Wpływy pozabudżetowe.

Wpływy pozabudżetowe były w roku ubiegłym następujące:

1. Wpisowe	57.090— zł.
2. Czesne	205.293·30 „
3. Opłata biblioteczna	51.805·85 „
4. Taksy seminaryjne i pracowniane	119.986·56 „
5. Pomoc w naturze	81.438·40 „
6. Stypendja akademickie	20.359·60 „
Razem	535.973·71 zł.

Z wpisowego i czesnego wydano:

Na dom profesorów	101.410·79 zł.
Na domy studenckie	152.145·81 „
Biblioteka otrzymała nieco więcej, niż wypadało z opłat bibliotecznych, albo- wem sumę	55.472·81 „

Z opłat seminaryjnych i pracownianych otrzymał według podania z kancelarii Rektoratu:

1. Wydział teologiczny	3.235·84 zł.
2. „ prawa	29.546·70 „
3. „ lekarski	27.836·59 „
4. „ humanistyczny	31.747·72 „
5. „ matematyczno-przyrodniczy	54.535·78 „

Z powodu złych stosunków materialnych młodzieży, bardzo duża liczba słuchaczy podawała się o odroczenie opłat czesnego. Z pomiędzy podających się udzielono odroczenia:

Na Wydziale	W całości	W połowie
Teologicznym	180	—
Prawnym	460	—
Lekarskim	37	100
Humanistycznym	287	350
Matematyczno-przyrodniczym .	108	106
Razem . .	1072	556

Sprawy budowlane.

Rozbudowa naszego Uniwersytetu postępowała głównie z powodu trudności finansowych bardzo powoli, wykonano jednak wiele i to znacznych budowli i rekonstrukcji.

Klinika neurologiczno-psychiatryczna doczekała się dokończenia pawilonu neurologicznego, które już w listopadzie b. r. będzie mogło być oddane do użytku. Na powyższe roboty wyasygnowało Ministerstwo 400.000 zł. Do zupełnego wykończenia skrzydła prawego potrzebna będzie jeszcze kwota około 1,500.000 zł.

Rozpoczętą budowę sali wykładowej „Collegium Maximum” wykonano w zupełności z wyjątkiem urządzenia wewnętrznego, na które Uniwersytet nie otrzymał dotychczas kredytów. Sala obliczona jest na 600 miejsc siedzących, założona amfiteatralnie z galerją dookoła. Sala poza oknami oświetlona jest z góry świetlnią w stropie. Ogrzewanie centralne parowe z mechanicznem doprowadzaniem świeżego powietrza podgrzanego wpustami w ścianach i ławkach. Sala wyposażona jest w nowożytnie oświetlenie elektryczne. W sali urządzone będzie aparat do wyświetlania filmów i przeźroczy.

Ubikacje dolne pod Collegium zostały przeznaczone dla akademickiego Związku Sportowego.

Ogólny koszt budowy wyniesie około 400.000 zł. bez urządzenia wewnętrznego. Dotychczas użyto na budowę około 300.000 zł, na urządzenie wewnętrzne potrzebna będzie kwota około 60.000 zł.

Budynek Anatomji Patologicznej i Medycyny Sądowej otrzymał nowe wodne ogrzewanie centralne, zamiast dotychczasowego ogrzewania piecami. Prosektorja otrzymały wentylację mechaniczną. Urządzono instalację ciepłej wody w całym budynku, której brak dawał się bardzo odczuwać. Koszt powyższych robót wyniósł około 200.000 zł. Pozatem kosztem kredytów Szpitala Państwowego urządzone ubi-

kacje dla przechowywania zwłok w suterrenach budynku, dostarczonych przez szpital dla Zakładu Anatomji Patologicznej. Budowę windy elektrycznej dla przewożenia zwłok, z powodu braku kredytu odłożono na później.

Z uzyskanej nadzwyczajnej dotacji 21.000 zł. wykonano w Zakładzie Medycyny sądowej chłodnię elektryczną na sześć zwłok.

Z asygnowanych 120.000 zł. na drobny remont wykonano adaptację i urządzono Dziekanaty: humanistyczny, teologiczny i prawniczy. Dawny lokal Dziekanatu humanistycznego zaadaptowano na salę wykładową; wykonano naprawę ogrzewania centralnego, naprawiono dachy i odnowiono szereg lokali.

Stary budynek Uniwersytetu przy ulicy św. Mikołaja Nr. 4, będący w stanie bardzo zniszczonym, nie da się należycie konserwować bez otrzymania większych kredytów. W preliminarzu budżetowym Senat akademicki wstawił na ten cel kwotę 500.000 zł. Jako rzecz bardzo pilną, nie czekając na uzyskanie nadzwyczajnego kredytu wykonano nowy złącz elektryczny kosztem około 10.000 zł. a to z powodu znacznego rozszerzenia instalacji elektrycznej w Zakładach.

W budynku Chemji przy ul. Długosza Nr. 6, w II Instytucie chemicznym przerobiono starą instalację gazową, kosztem około 13.000 zł. Do budynku mieszkalnego w ogrodzie botanicznym na Cetnerówce doprowadzono linją powietrzną około 1,5 km długą, prąd elektryczny kosztem 5.000 zł.

W klinikach uniwersyteckich odnowiono sale wykładowe, pracownie i t. d. W klinice ginekologiczno-położniczej przerobiono łazienki i doprowadzono nowy złącz elektryczny dla aparatu Roentgenologicznego.

Odnowiono Zakład Chemji lekarskiej i wykonano w ogrodzie ogrodzenie dla zwierząt przeznaczonych do doświadczeń.

We wszystkich budynkach przeprowadzono szereg napraw koniecznych dla utrzymania budynku w stanie używalności. Mimo tych wszystkich dosyć wydatnych inwestycji brakuje jeszcze dużo do zaspokojenia najpilniejszych potrzeb Uniwersytetu; Klinika chirurgiczna czeka od lat kilku na konieczną, a już dawno przyrzeczoną nadbudowę i rozszerzenie, Klinika okulistyczna, pediatryczna, laryngologiczna wymagają rozszerzenia, względnie nowych budynków. Zakład biologji powinien znaleźć inne pomieszczenie, najodpowiedniej w osobnym budynku. Mamy nadzieję, że z chwilą poprawy finansów państwowych Wysoki Rząd zawsze życzliwy dla naszej kresowej Alma Mater zechce usunąć te wszystkie niedomagania.

V.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA.

W roku sprawozdawczym pomnożyły się zasoby biblioteczne o 5.519 dzieł w 8.870 tomach. W tej liczbie reprezentowane były dzieła kupione, pośredniczące przede wszystkim kontakt wśród ogólnoswiatowej nauki cyfrą 1.748 tomów, podczas gdy wydawnictwa krajowe, napływające do Biblioteki obowiązkowo i bezpłatnie liczyły 5.251 tomów, reszta przyrostu bibliotecznego przypada na dary prywatne, wymianę z innymi instytucjami naukowymi i t. d.

Skromna i niewystarczająca na naukowe potrzeby Uniwersytetu ilość dzieł zakupionych była wykładnikiem nieświatłej sytuacji finansowej Biblioteki, opierającej się na dotacji rządowej w kwocie 41.097 zł. oraz na opłatach bibliotecznych studentów w kwocie 55.472 zł.

Z pośród wewnętrznych administracyjnych prac Biblioteki, oddanych myśli jak najsprawniejszego służenia Biblioteki potrzebom czytelników, wymienić należy jako najważniejsze opracowywanie: 1) Centralnego katalogu zbiorów wszystkich zakładów uniwersyteckich a 2) katalogu autorskiego dostępnego publiczności. Prace te należycie przygotowane zawisłe są jednak w swoim postępie od finansowych środków dyspozycyjnych Biblioteki. Z powodu skromności tychże nie może Biblioteka podjąć opracowania katalogu przedmiotowego.

Gmach Biblioteki oddany do użytku w r. 1905, oddawna rozmiarami swymi jest niewystarczający. Brak pomieszczenia dla zbiorów geograficznych, numizmatycznych i artystycznych. Małeńka pracownia rękopisów nie może oddać odpowiednich usług pracującym w tym dziale a to z powodu braku miejsca nie tylko dla czytelników, ale także na ustawienie koniecznej specjalnej Biblioteki podręcznej. Z tych powodów Dyrekcja przedstawiła już konieczność odbudowania części skrzydła gmachu od strony starego gmachu Uniwersyteckiego. Przy tej sposobności należałoby też w księżnicy bibliotecznej przeprowadzić uzupełnienie szaf, co by rozszerzyło jej pojemność na dalsze lat dziesiątki.

VI.

ARCHIWUM UNIWERSYTECKIE.

Archiwum Uniwersytetu Jana Kazimierza pozostawało i w roku sprawozdawczym pod kierownictwem emerytowanego, honorowego Profesora Dra Ludwika Finkla; asystentem młodszym był absolwent Wydziału humanistycznego p. Marjan Delawski. W roku akademickim 1929/30 zinwentaryzowano akta z lat 1818, 1819, 1820, i 1821 tj. od Nr. 186, do Nr. 1036. Prócz tej pracy codziennej sporządzono inwentarz druków, wydanych przez Uniwersytet i złożonych w jednej dużej tece, jako to: adresów, klepsydr, doktoratów honorowych, zaopatrując je w liczby porządkowe i dodając index osobowy.

Nadto posygnowano złożone w latach poprzednich volumina aktów Senatu (od Nr. inw. 257 do 315), Wydziału prawa (Od Nr. 316 do 375), filozoficznego (od Nr. 376 do 405), protokołów Wydziału filozoficznego (od Nr. 406 do 414) i indexów do protokołów (od Nr. 415 do 423) tegoż Wydziału. Akta Wydziału teologicznego załatwiono w r. 1928/29.

W głównym inwentarzu utworzono pod Nr. 532 (ostatnim) Miscellanea, do których zaliczono złożone przez emerytowanego i honorowego Profesora Ignacego Zakrzewskiego akta zebranych, którym przewodniczył w r. 1919. Byłoby ze wszech miar pożądanem, aby inni członkowie Uniwersytetu oddawali do Archiwum tego rodzaju zapiski, które niestety przepadają bezpowrotnie.

Protokół podawczy Archiwum liczył numerów 37.

Od listopada przez cały rok korzystała z aktów Archiwum p. Marja Horodyska, studentka Uniwersytetu, z Seminarjum i na polecenie Prof. Dr. Stanisława Łempickiego, nad tak

zwanym Uniwersytetem Józefińskim (1784—1803) a przedewszystkiem tegoż fakultetem filozoficznym, którego protokół posiedzeń (Nr. inw. 37, druk. 118) skopiowała w całości.

Załatwiono też kilka cwerend, między innemi udało się stwierdzić, że Ks. Onufry Krynicki, trzykrotny Rektor Uniwersytetu, wielokrotny Dziekan Wydziału teologicznego, z górą 40-letni profesor historii Kościoła (1819—1961) zmarł w Żółtańcach 8 kwietnia 1867 roku i pochowany tam na cmentarzu obok dawnej cerkwi.

VII.

KOMISJA DLA SPRAW MŁODZIEŻY.

Sprawami pomocy materialnej naukowej młodzieży akademickiej zajmowała się, jak dotąd tak i nadal Komisja Senatu akademickiego dla spraw młodzieży; w szczególności zajmowała się Towarzystwami samopomocowymi, Domami i kuchniami akademickimi, ponadto zaś starała się usilnie o polepszenie położenia materialnego młodzieży przez udzielanie długoterminowych pożyczek; niemniej wspierała Koła naukowe studenckie w ich działalności.

Na fundusze składały się opłaty studenckie, subwencje Ministerstw W. R. i O. P., Min. Spraw Wewnętrznych, Min. Pracy i Opieki Społecznej, dalej gminy miasta Lwowa, Komitetu Wojewódzkiego i dary Instytucji finansowych, przemysłowych i osób prywatnych, które w ostatnim roku, niestety, znacznie zmalały. Natomiast przedsiębiorstwa własne, a to Hurtownia tytoniowa i złączone z nią sklepy przyniosły bardzo pokaźne dochody, które pozwoliły Komisji wydatnie zasilić fundusz zapomogowy.

Komisja udzielała swej pomocy głównie za pośrednictwem Towarzystw akademickich; ażeby młodzież mogła korzystać z tej pomocy, władze akademickie zachęcały studentów do wpisywania się na członków Towarzystw, zwłaszcza samopomocowych.

Subwencje udzielone Towarzystwom na zaopatrzenie kuchni studenckich, na opał dla domów akademickich, na wydawnictwa skryptów, kupno podręczników, wreszcie na rozwój ruchu sportowego, sięgają sum bardzo poważnych, jak to wykazuje sprawozdanie szczegółowe Komisji. Wsparcia dla niezamożnych studentów, rozdzielone indywidualnie przez członka Komisji X. Profesora Stacha wyniosły około 15.000 zł.

Podnieść należy, że zasiłki te przyznawane były przeważnie na podstawie opinii Stowarzyszeń akademickich, a pewna część kwot rozdzielona została nawet za pośrednictwem studenckich organizacji samopomocowych.

Budowa nowych domów dla studentów postępuje powoli. Wprawdzie wpływy chesnego, przeznaczonego na domy studenckie stanowią poważniejsze sumy, lecz są one obracane w znacznej części na spłatę pożyczek, zaciągniętych na budowy już wykonane. Stworzenie zaś nowych domów akademickich bez uzyskania znacznych pożyczek budowlanych, stanowczo nie jest możliwe. Dlatego też rozpoczęta w roku ubiegłym na darowanym przez gminę miasta gruncie przy ul. Poniatowskiego budowa nowego domu studentów została wstrzymana a widoki na rychłe dokończenie tej budowy, odpowiadającej nowoczesnym wymogom postępu i higieny, są bardzo niekorzystne. Prawdopodobnie Komisja Senatu akademickiego, licząc się z obecnymi stosunkami kredytowymi, będzie zmuszona plany budowy zmienić, a to w sposób, ażeby możliwe było stopniowe wykończenie poszczególnych części gmachu.

Dom studentek został wykończony, przynajmniej o ile to dotyczy części mieszkalnej tak, że w tej chwili może on pomieścić 160 studentek w mieszkaniach odpowiadających wszelkim wymogom nowoczesnym. Wykończenie jadalni, lokali towarzyskich, kuchni i oparkanie całego obiektu, nie mogły być dotychczas wykonane z powodu braku funduszy.

Pozatem Komisja zajmowała się remontem domów akademickich stanowiących własność Uniwersytetu, oraz kuchni i jadalni Towarzystw akademickich, w szczególności zaś poświęcono znacznie większe kwoty na Dom Medyków przy ul. Słodowej 10, pochodzący z daru hr. Skarbków.

Jednym z najważniejszych zadań Komisji było prowadzenie akcji Opieki zdrowotnej trzech lwowskich Szkół akademickich, akcji która od pięciu lat rozwija się z wybitną korzyścią dla młodzieży i zyskuje coraz szersze zrozumienie i uznanie. Pomoc lekarska zorganizowana jest wszechstronnie i zaspakaja wszystkie potrzeby chorej młodzieży. Sama nie oparta na żadnych wzorach, staje się przykładem dla innych środowisk uniwersyteckich naszego Państwa.

Dzięki poparciu akcji zdrowotnej przez dyrektorów klinik uniwersyteckich i ich współpracowników, Opieka zdrowotna korzysta z pierwszorzędnych sił i urządzeń i może używać pomocy młodzieży akademickiej stosunkowo bardzo małym kosztem.

Szczególną uwagę zwraca Zarząd Opieki na choroby o znaczeniu społecznym, a więc na gruźlicę i choroby weneryczne, a pozatem kładzie wielki nacisk na dział o znaczeniu higieniczno-estetycznym t. j. na stomatologię.

Akcja przeciwgruźlicza zdąża w kierunku leczenia chorych a przede wszystkim w kierunku ochrony młodzieży zdrowej przed zakażeniem, względnie zagrożonej chorobą przed jej wybuchem. W tym celu z działu chorób wewnętrznych już kilka lat temu wydzielono przychodnię przeciwgruźliczą, do której lekarze interniści skierowują chorych i podejrzanych o gruźlicę.

Przebadanie wszystkich Domów akademickich, prowadzone systematycznie od dwu lat, umożliwia oddzielenie studentów chorych od zdrowych. Młodzież chorą wysyła się do sanatoriów dla gruźliczo chorych, pozostających pod opieką lekarską, zagrożonych zaś i zgłaszających się w początkach choroby do miejsc klimatycznych — przede wszystkim do Domu Zdrowia w Mikuliczynie. Przebywa tam w okresach 6-cio tygodniowych naprzemian po 35 studentów i studentek. W roku akademickim 1929/30 ogółem na leczenie klimatyczne wysłano 327 osób, kosztem 74.860 zł. Niestety liczby gruźliczo chorych, leczonych w ciągu roku szkolnego wykazują ogromne rozpowszechnienie tej klęski społecznej wśród młodzieży akademickiej, bo na 8500 zapisanych w trzech państwowych szkołach akademickich, leczono się w Przychodni przeciwgruźliczej 841 osób.

Jak konieczne jest przebadanie domów akademickich, wykazuje wynik badania jednego z domów, w którym przeszło 20% mieszkańców skierowano do leczenia w przychodni przeciwgruźliczej, — prawda, że przeważnie ze stanami początkującymi.

Celem dalszego rozszerzenia urządzeń Opieki zdrowotnej stworzono na rok akademicki 1930/31 osobną Przychodnię przeciwgruźliczą wyłącznie dla studentów i pomieszczono ją w lokalu opróżnionym przez ambulatorjum Kliniki neurologicznej.

Na tem miejscu należy podkreślić, że oprócz Władz państwowych, przyszła młodzieży akademickiej z wydatną pomocą gmina miasta Lwowa, subwencjonując zarówno akcję przeciwgruźliczą, jak i sam Dom Zdrowia w Mikuliczynie.

Z przyszłym rokiem zostaje przyłączona do Opieki zdrowotnej Wyższa Szkoła Handlu Zagranicznego we Lwowie, której studenci zabiegali u swych Władz o objęcie ich w ramy tej organizacji.

Niech mi wolno będzie i na tem miejscu złożyć imieniem Senatu i całego Uniwersytetu serdeczne podziękowanie wszystkim szlachetnym Ofiarodawcom, Kolegom poświęcającym trud i czas dla dobra naszej młodzieży a szczególnie niestrudzonemu Przewodniczącemu Komisji Prof. Dr. Henrykowi Halbanowi, którego celowej a nieustannej pracy mamy do zawdzięczenia tak znakomity rozwój Opieki nad młodzieżą.

VIII.

RADY WYDZIAŁOWE.

Sprawozdania Dziekanów.

1. Wydział teologiczny.

Liczba katedr zwyczajnych wynosiła na początku roku 9, nadzwyczajnych 4. W ciągu roku zamieniono nadzwyczajną katedrę socjologii na zwyczajną, a zwyczajną katedrę filozofii chrześcijańskiej na nadzwyczajną. Postanowieniem z dnia 23 czerwca 1930 r. utworzyło Ministerstwo W. R. i O. P. nową nadzwyczajną katedrę historii kościoła w Polsce i na Rusi, o którą Rada Wydziałowa ubiegała się już od lat kilku. Nadzwyczajne katedry historii kościoła, prawa kościelnego i pastoralnej, tudzież zwyczajna katedra filozofii były przez cały rok obsadzone zastępcami.

Zmiany, jakie zaszły w gronie profesorów w ciągu r. 1929/30, podano wyżej w sprawozdaniu Rektora.

Liczba godzin zleconych wynosiła 68, lektoratu (śpiewu gregoriańskiego) 4. Nowością w bieżącym roku były wykłady zlecone z zakresu: „Rozbiór literacki kaznodziei klasyków“. W ubiegłym roku odbywały się po raz pierwszy na naszym Wydziale wykłady według nowego planu przez pełne pięciolecie.

Liczba studentów, zapisanych na Wydział, wynosiła 163, słuchaczy nadzwyczajnych 16.

Egzaminów rocznych odbyło się 841, rygorozów 5, promocja jedna. Po raz pierwszy uzyskało w tym roku czterech kandydatów stopień magistra teologii według nowego systemu studjów.

Biblioteka seminarjum teologicznego (wspólna dla 13 względnie 14 katedr) wzrosła o 358 dzieł. Porządkowanie biblioteki w nowym lokalu, prowadzą dalej XX. asystenci pod kierunkiem referenta bibliotecznego X. Prof. Stacha. Instytut historii sztuki kościelnej

pozyskał w roku bieżącym 5 dzieł, zbiór fotografii i diapozytywów pozostał bez zmiany.

Dziekanat urzędował od początku roku szkolnego w nowym lokalu, urządzonym dzięki staraniom b. dziekana X. Prof. Żukowskiego. Rada Wydziałowa odbyła XVII posiedzeń plenarnych obok całego szeregu posiedzeń komisyjnych.

Duszpasterstwo młodzieży akademickiej zorganizował i prowadził imieniem Rady Wydziałowej i z pomocą prawie wszystkich członków X. Prof. Klawek.

Posiedzenia Polskiego Towarzystwa Teologicznego odbywały się regularnie co miesiąc, prelegentami byli przeważnie profesorowie naszego Wydziału.

„Przegląd teologiczny“ rozwija się coraz lepiej pod redakcją X. Prof. Klawka. Od stycznia 1930 okazuje się do każdego numeru dodatek pod tytułem „Ruch teologiczny“.

Kilku profesorów i docentów brało udział w przygotowaniu synodu Archidiecezji lwowskiej, który się odbył w dniach od 23 do 25 września b. r. Rada Wydziałowa wzięła gremjalnie udział w 500-letnim jubileuszu rzym.-kat. Kapituły Metropolitalnej w listopadzie 1929.

W odbytym we wrześniu 1929 pierwszym kursie duszpasterskim brało czynny udział pięciu profesorów i docentów naszego Wydziału, a Dziekan Wydziału był zastępcą przewodniczącego tego kursu.

X. Prof. Stach uzyskał dwumiesięczny urlop celem podróży na Kongres misyjny i eucharystyczny do Lowanjum względnie do Kartaginy, a X. docent Wyszyński stypendjum rządowe dla uzupełnienia studjów kanonicznych w Rzymie.

2. Wydział prawny.

I. Skład osobowy.

Liczba członków Rady Wydziałowej powiększyła się o osobę Dra Kazimierza Przybyłowskiego, którego Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 5 grudnia 1929 mianował profesorem nadzwyczajnym prawa cywilnego. Profesorom Oswaldowi Balzerowi, Marcelemu Chlamtaczowi i Stanisławowi Głabińskiemu, którzy przekroczyli już 65 rok życia, Minister W. R. i O. P. przedłużył czas ich służby czynnej na rok akademicki 1930/31, a to zgodnie z przyjętą w ostatnich latach praktyką, że takie przedłużenie następuje zawsze tylko na rok jeden.

Dr. Zdzisław Próchnicki mianowany został, jak wyżej wspomniano zastępcą na katedrze polskiego prawa politycznego.

II. Sprawy studentów.

Podobnie, jak w roku przeszłym, liczba studentów, którzy mogli być przyjęci na pierwszy rok studjów, ograniczona była do 500 słuchaczy zwyczajnych.

Ogólna liczba studentów na Wydziale prawa wynosiła 2354, w tem mężczyzn 2068, kobiet 246. Prócz tego wolnych słuchaczy 40, w tem mężczyzn 37, kobiet 3.

Do rocznych egzaminów prawniczych przystąpiło ogółem 1638 studentów, a to do pierwszego egzaminu 652, do drugiego 375, do trzeciego 323, do czwartego 288.

Wyniki były następujące:

Rok I	zdało kandydatów	652	z tego niedostatecznie	86
Rok II	„	375	„	66
Rok III	„	325	„	25
Rok IV	„	288	„	17

Dyplomów magistra prawa wydano 218, a to 206 mężczyznom i 12 kobietom. Ponadto wydano 172 dyplomów absolwentom dawnego typu.

Ogólna liczba rygorozów starego typu wynosi 235, w tem rygorozów prawno-historycznych 67, prawno-politycznych 65, sądowych 103.

Stopień doktora praw starego typu otrzymało 57 absolwentów, w tem jedna kobieta.

Ponadto otrzymali stopień doktora praw nowego typu:

Mr. Zenon Wachlowski, na podstawie pracy pod tyt.: Suwerenność prawna i polityczna w historii i teorii angielskiej.

Mr. Wacław Osuchowski, na podstawie pracy: Media sententia — studjum nad zagadnieniem specyfikacji w klasycznym prawie rzymskim.

Mr. Emanuel Tadeusz Blumenfeld, na podstawie pracy: Klientela jako przedmiot obrotu i ochrony prawnej.

O uroczystości nadania tytułu Doktora „Honoris causa“ b. Prezesowi Sądu apelacyjnego Adolfowi Czerwińskiemu, o odczytach obcych uczonych, o odczytach, jakie miewali profesorowie naszego Wydziału na innych Uniwersytetach, wspomniano wyżej w sprawozdaniu Rektorskim. Tam omówiono także utworzenie studjum uzupełniającego.

III. Sprawy administracyjne.

Rada Wydziałowa odbyła 11 posiedzeń.

Wobec stwierdzenia przez prezesów komisji egzaminacyjnych masowego niejawiania się kandydatów w terminach wyznaczonych do egzaminów rocznych, Rada uchwaliła na wniosek Prof. Dolińskiego, aby poczynawszy od czerwca 1930 r. zobowiązać studentów do przedkładania razem z podaniem o dopuszczenie do egzaminu dowody zapłaty taksy. W następstwie tej uchwały absencje zmalały znacznie przy wszystkich egzaminach, jakie się odbyły w terminie letnim.

Rada Wydziałowa wydała też opinię o projekcie zmiany porządku egzaminów na sekcji ekonomicznej Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie.

Do rzędu uchwał zasadniczego znaczenia należy wreszcie zaliczyć uchwałę w sprawie interpretacji ustawy o przedłużeniu terminu składania rygorozów starego typu. Mianowicie Rada uchwaliła, że po dniu 30 czerwca 1930 do tych rygorozów dopuszczeni być mogą tylko ci magistrowie nowego typu, którzy uzyskali magisterjum przed upływem roku kalendarzowego 1929 a zarazem rozpoczęli zdawanie tych rygorozów przed 30 czerwca 1930. O dopuszczeniu decyduje Dziekan.

Ustanowiona przy naszym Wydziale prawnym Komisja rządowa dla egzaminów końcowych prawniczych dla absolwentów Szkół akademickich niepaństwowych odbywała normalnie egzaminy w terminie jesiennym i letnim a to w Uniwersytecie Lubelskim.

IV. Sprawy Zakładowe.

Liczba asystentów przy Zakładach Wydziału prawa w roku akadem. 1929/30 nie uległa zmianie i obejmowała 5 asystentów starszych i 8 asystentów kontraktowych. Dopiero pod koniec roku akademickiego Ministerstwo przyznało Wydziałowi prawa dwie nowe asystentury etatowe, które przypadły katedrom prawa zachodnio-europejskiego i kościelnego. Zgodnie z uchwałą i życzeniem Rady Wydziałowej asystentury te zostały z dniem 1 października 1930 obsadzone dotychczasowymi asystentami kontraktowymi tych katedr, zaś z opróżnionych przez to punktów ryczałtu na asystentów kontraktowych Senat uchwałą z dnia 28 czerwca przyznał Wydziałowi prawa 528 punktów na opłacanie dwóch asystentur młodszych a to przy II. katedrze ekonomii i katedrze prawa politycznego i narodów. Dwaj asystenci a mianowicie Dr. Roman Piotrowski i Dr. Mieczysław

Honzatko otrzymali z początkiem roku akademickiego 1929/30 stypendja na podróż naukową zagranicę.

Wyznaczone przez Ministerstwo na początku roku stypendja i nagrody za najlepsze prace konkursowe studentów oraz prace seminaryjne rozdzielono w czerwcu 1930.

W szczególności Rada Wydziału przyznała następujące nagrody za prace konkursowe:

1) Nagrodę w kwocie 200 zł. studentowi II. roku prawa Janowi Loho za pracę pod tytułem: Opieka w prawie litewskim.

2) Nagrodę w kwocie 200 zł. studentowi IV. roku prawa Jakóbowi Stahlowi za pracę p. t. Odpowiedzialność za szkody z ruchu samochodów i pojazdów motorowych według prawa obowiązującego w Polsce.

Trzecią nagrodę przeznaczoną na temat: Odpowiedzialność ministrów, Rada Wydziałowa uchwaliła na razie zatrzymać, nie przyznając jej nikomu a równocześnie zwrócić się do Ministerstwa z prośbą o zezwolenie na rozpisanie dodatkowego konkursu z terminem do 1 lutego 1931.

Nagrody za prace seminaryjne Rada rozdzieliła w następujący sposób:

1) Nagrodę w kwocie 150 zł. przyznano magistrowi praw Stanisławowi Hubertowi za pracę p. t. Jus postliminii, wedle poglądów Grocjusa i jego bezpośrednich poprzedników.

2) Nagrodę w kwocie 100 zł. magistrowi praw Brunonowi Littmanowi za pracę p. t. Swobodne uznanie.

3) Nagrodę w kwocie 50 zł. magistrowi praw Natanowi Sommersteinowi za fragment większej pracy p. t. Rola obowiązku moralnego w nowoczesnej cywilistyce.

4) Nagrodę w kwocie 50 zł. Romanowi Poguckiemu i Jerzemu Pokornemu stud. I. roku praw za pracę p. t. Prawo karne w statutach Kazimierza Wielkiego a prawo karne w zwierciadle saskim.

5) Nagrodę w kwocie 50 zł. Szczęsnemu Bronczykowi i Stanisławowi Królikowskiemu, studentom I. roku praw za pracę O nabyciu obywatelstwa w mieście Lwowie w XV wieku.

Sprawozdania z Zakładów przy Wydziale prawnym.

1. Seminarjum prawa rzymskiego.

Kierownik: Prof. Dr. Leon Piniński.

Starszy asystent: Dr. Wacław Osuchowski.

Stypendyści: Czesław Serwacki, Jan Hędrzak.

Zakład otwarty codziennie od godz. 9—13 i od 16—19. Frekwencja przeciętna 20 studentów. Ilość nabytych książek w r. 1929/30 tomów 105. Ogólna ilość książek pod koniec roku: dzieł 660, tomów 1167.

Seminarjum odbywało się pod przewodnictwem Kierownika Zakładu przez trzy trymestry co tygodnia w piątki od godz. 17—19.

Rodzaj pracy seminaryjnej polegał na przerabianiu z uczestnikami wybranych ustępów źródłowych, które po odpowiednim przestudjowaniu i przygotowaniu studentów omawiano i objaśniano. Tematem posiedzeń seminaryjnych w I. trymestrze była lektura czterech pierwszych tytułów ks. I. Digestów, w trymestrze II. i III. kwestja nieważności umów z powodu błędu i niezgodności oświadczenia (error i dissensus).

Ćwiczenia wstępne Seminarjum prawa rzymskiego I. i II. mające na celu zapoznanie studentów I. r. ze źródłami prawa rzymskiego prowadził asystent w I. trymestrze co tygodnia we wtorki i soboty od godz. 18—20.

Kierownik Zakładu Prof. Piniński ogłosił drukiem pracę: Wpływ błędu in corpore et in qualitate na ważność umów według prawa rzymskiego. Lwów 1930. Księga pam. ku uczczeniu Prof. Abrahama; nadto wydał Kronikę Uniwersytetu J. K. na rok szkolny 1928/29.

Asystent Osuchowski ogłosił pracę: 1) Gospodarka solna na Rusi halickiej od XVI do XVIII wieku, Lwów 1930. 2) Media sententia, studjum nad zagadnieniem specyfikacji w klasycznym prawie rzymskim, Lwów 1930.

2. Seminarjum prawa rzymskiego II.

Kierownik: Prof. Dr. Marcelli Chlamtacz.

Starszy asystent: Dr. Wacław Osuchowski.

Stypendyści: Jerzy Laskownicki, Włodzimierz Hrabec.

Zakład i Biblioteka łącznie z Seminarjum rzymskim I.

Seminarjum prowadził Kierownik Zakładu w środy od godz. 16—19. Na każde posiedzenie seminaryjne były rozdawane z góry do przerobienia określone tematy teoretyczne, które omawiano następnie na podstawie źródeł. Tematy odnosiły się do zagadnień z dziedziny prawa obligacyjnego, a mianowicie do kwestji zobowiązań korealnych i solidarnych oraz do problemu odpowiedzialności wierzyciela z powodu zwłoki.

Kierownik Seminarjum Prof. M. Chlamtacz ogłosił drukiem pracę: Kontrakty realne w prawie rzymskim, w teorii cywilistycznej i w projekcie polskiego kodeksu cywilnego, Lwów 1930 (Towarzystwo Naukowe).

3. Seminarjum prawa kościelnego.

Kierownik: Prof. Dr. Władysław Abraham.

Starszy asystent: Doc. Dr. Leon Halban.

I. Ćwiczenia były prowadzone przez trzy trymestry.

W trymestrze I. i II. uczęszczało na ćwiczenia piątkowe 93 słuchaczy, na sobotnie 80. W trymestrze III. 23.

Na ćwiczeniach przerobiono w trymestrze I. źródła, w II. prawo małżeńskie C. J. C., w III. konkordat z r. 1925.

Na Seminarjum uczęszczało 9 osób przez wszystkie trymestry. Przerobiono wspólnie najstarszy statut kapituły lwowskiej, nadto zostały przedstawione dwie prace, Ks. Dr. Orlińskiego: Zawarcie małżeństw pod warunkiem i Ks. Dr. Marchewki: Imped. Publicae honestatis. Praca Ks. Dr. Dolińskiego ukazała się w druku.

Biblioteka Zakładu powiększyła się w roku ubiegłym o 58 dzieł w 76 tomach.

Ogłoszono następujące prace: Prof. Dr. Władysław Abraham: 1) Konkordat włoski a kodyfikacja prawa małżeńskiego w Polsce (Przegląd Współczesny Kraków, październik 1929, str. 16), 2) Reforma prawa małżeńskiego w Italji (Przegląd Pr. i Adm. str. 18). Doc. Dr. Leon Halban: 1) Społeczne ideały Chrześcijaństwa w pierwszych wiekach (Poznań Św. Wojciech str. 153), 2) Znaczenie nieznanomości prawa w kanonistyce (Księga pamiątkowa dla Prof. Dr. W. Abrahama str. 40), 3) Pogląd na Pakta Lateraneńskie (Sprawy Obce, Warszawa zesz. IV, str. 25), 4) Pakta Lateraneńskie (w druku).

4. Seminarjum historii ustroju Polski.

Kierownik: Prof. Dr. Oswald Balzer.

Przebieg prac: Polega on na tem, iż studentom przyjętym do Seminarjum w charakterze członków wyznacza się pewne tematy do samodzielnego naukowego opracowania, zwracając im uwagę na pewne ważniejsze zagadnienia, które winni uwzględnić, tudzież podając źródła i literaturę naukową, na których należy się oprzeć. Omawianie tych rzeczy zajmuje zazwyczaj pierwszy trymestr; dwa następne poświęcone są omawianiu przedłożonych przez członków rozpraw na podstawie dyskusji zagajonej przez osobno wyznaczonego referenta, w której mogą brać udział inni członkowie, a którą zamykają uwagi profesora, podające ocenę szczegółową przedłożonej pracy.

Liczba uczniów: W r. 1929/30 Seminarjum liczyło 20 członków i 18 hospitantów. Obie grupy obowiązane są uczęszczać pilnie na zebrania seminaryjne; członkowie grupy 1-szej obowiązani

są w ciągu roku przedłożyć pracę na wskazany im temat; na hospitantach obowiązek ten nie ciąży, mogą oni jednak opracować i przedłożyć pracę na jeden z tematów, wskazanych do opracowania członkom.

Nabytki biblioteki: Biblioteka Seminarjum połączona jest z Biblioteką Seminarjum Prof. Dąbkowskiego, odnośne daty co do całości podaje sprawozdanie Seminarjum prawa polskiego sądowego.

5. Seminarjum prawa polskiego sądowego.

Kierownik: Prof. Dr. Przemysław Dąbkowski.

Starszy asystent: Dr. Jan Adamus.

Stypendyści: Jan Loho, Edward Gang, Jakób Gang.

Seminarjum prowadził Kierownik w wymiarze 2 godziny tygodniowo, ponadto wspólnie ze starszym asystentem Dr. Adamusem: Ćwiczenia z prawa litewskiego, 2 godz. tygodniowo tudzież wspólnie ze starszym asystentem Dr. Koranyim: Ćwiczenia z prawa ludowego polskiego. W ten sposób seminarjum i ćwiczenia z prawa polskiego wynosiły 6 godzin tygodniowo.

Seminarjum liczyło 82 członków, z których 13 napisało samodzielnie prace źródłowe.

Praca członka Jana Loho p. t. „Opieka w dawnym prawie litewskim“ została nagrodzona jako konkursowa nagrodą 200 zł., zaś praca członków Szczęsnego Brończyka i Stanisława Królikowskiego p. t. „Nabycie prawa obywatelstwa w mieście Lwowie w XV wieku“ odznaczona nagrodą 50 zł.

Dr. Adamus prowadził ćwiczenia z prawa litewskiego. Ilość uczestników wynosiła 8. Omawiano głównie następujące kwestje: Prawo spadkowe litewskie i historję prawną unji polsko-litewskiej.

Dr. Koranyi prowadził ćwiczenia z prawa polskiego ludowego. Ilość uczestników wynosiła 14. Omawiano głównie kwestję przeżytków dawnego prawa polskiego w dzisiejszym prawie ludowym.

W roku ubiegłym księgozbiór powiększył się o 134 dzieł w 197 tomach.

W roku ubiegłym odwiedzili nasz Zakład z gości zagranicznych: C. A. Spulber, profesor Uniwersytetu w Czerniowcach, L. Radulescu, profesor Uniwersytetu w Czerniowcach, M. Ploskove, docent Howard University w Stanach Zjednoczonych, T. Tmoura, profesor Uniwersytetu w Osaka w Japonji.

Prof. Dr. P. Dąbkowski ogłosił następujące prace: 1) Szkice średniowieczne, Lwów 1929, str. 39, 2) Wspomnienia z podróży

naukowych 1899—1908, Lwów 1930, str. 164, 3) Memorjał Krukowski z roku 1773, Lwów 1930, str. 30.

Starszy asystent Dr. Jan Adamus ogłosił prace:

1) Artykuł: Jeszcze o niestawienictwie, Wojskowy Przegląd Prawniczy R. II, 192, str. 390—401.

2) Artykuł: O wypadkach mniejszej wagi uwag parę, tamże str. 402—413.

3) Artykuł: Lituanie et Pologne. Réponse au professeur Lappo. — Le Mode Slave, Octobre 1928, str. 150—158 i nadbitka.

4) Odczyt: Inkorporacja w pierwszych unjach polsko-litewskich. Streszczenie w „Kwartalniku historycznym“. Wiadomości historyczne R. 44, T. II, 1930, str. 187.

Ponadto szereg recenzyj i kronik w Przewodniku historyczno-prawnym i w Wojskowym Przeglądzie Prawniczym.

6. Seminarjum historii prawa zachodnio-europejskiego.

Kierownik: Prof. Dr. Przemysław Dąbkowski.

Starszy asystent: Dr. Karol Koranyi.

Stypendyści: Stanisław Gawlikowski, Jan Harasym, Franciszek Jagusztyn.

Seminarjum prowadził Kierownik w wymiarze 2 godziny tygodniowo, ponadto wspólnie z Dr. Koranyim ćwiczenia z prawa zachodnio-europejskiego, 2 godziny tygodniowo.

Seminarjum liczyło 58 członków, z których 9 napisało samodzielne albo referatowe prace.

Praca członków Poguckiego Romana i Pokornego Jerzego p. t. „Prawo karne w Statutach Kazimierza Wielkiego i zwierciadle saskiem otrzymała nagrodę seminaryjną w kwocie 50 zł.

Dr. Koranyi prowadził ćwiczenia z prawa zachodnio-europejskiego. Liczba członków wynosiła 29. Omawiano źródła z dziedziny praw szczepowych germańskich, jakoteż prawa średniowiecznego niemieckiego i francuskiego.

W roku ubiegłym księgozbiór powiększył się o 69 dzieł w 86 tomach, nadto skompletowano pisma periodyczne o 10 tomów; razem nabyto tomów 96. Ogólna liczba tomów znajdujących się w bibliotece Seminarjum wynosiła dnia 31 sierpnia 1930 tomów 1222.

Starszy asystent Dr. Karol Koranyi ogłosił prace:

1) Jurisconsultos y jurisprudencia españoles en Polonia desde el siglo XV hasta el siglo XVIII. Madrid 1929.

2) Snochaństwo we Włoszech północnych w IX w. Lwów 1929.

3) Sprawa polska w dobie wojny krymskiej. Warszawa 1929.

4) Konstytucje cesarza Fryderyka II przeciw heretykom i ich recepcja w Polsce.

5) Joannes Cervus Tucholiensis i jego dzieła. (Z dziejów praw obcych literatury prawniczej w Polsce). Lwów 1930.

6) Contribution à l'histoire des droits étrangers en Pologne. Warszawa 1930.

7) Podstawy średniowiecznego prawa spadkowego. Lwów 1930.

8) Zur Geschichte der Leipziger Schöffensprüche in Polen (Przewodnik historyczno-prawny, Lwów, 1930. T. I, z. 2).

9) Z dziejów polskiej literatury prawniczej w XVI wieku. Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie. R. IX, Lwów 1930, str. 225—227.

10) Podstawy średniowiecznego prawa spadkowego. Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie. R. X, Lwów 1930, str. 26—29.

Ponadto szereg recenzji w czasopismach naukowych prawniczych i historycznych.

7. Seminarjum prawa cywilnego.

Kierownik: Prof. Dr. Roman Longchamps de Berier.

Prof. Dr. Kazimierz Przybyłowski.

Starszy asystent: Dr. Karpuszek Adam.

Młodszy asystent: Mg. Radziszowski Adam.

Stypendyści: Liszkowski St., Lemecha M., Thulie Zd., Zaraniska F.

W roku sprawozdawczym nie zrobiono żadnych dalszych nabytków do urządzenia zakładu.

Biblioteka seminaryjna wzrosła o 22 dzieł z zakresu bieżącej literatury prawa cywilnego, tak iż liczy obecnie 452 dzieł. Na uwagę zasługuje nabycie za cenę 4.000 fr. zbioru Sireya (Sirey Arrêts, Lois annotées, Tables) w 136 tomach za czas od założenia wydawnictwa w roku 1791 do 1926. Ciąg dalszy publikacji Seminarjum abonuje.

Odrębna biblioteka, ofiarowana Seminarjum przez ś. p. Prof. Ernesta Tilla, otrzymała od Redakcji Przeglądu Prawa i Administracji 8 książek i bieżące numery czasopism prawniczych krajowych i zagranicznych.

Pracownia seminaryjna otwartą była codziennie w godzinach od 16—20.30. Przeciętnie korzystało z pracowni 3—4 osób dziennie.

Prace naukowe: Kierownik Seminarjum Prof. Dr. Longchamps ogłosił:

1) Le problème de l'unification internationale du droit des obligations, Revue Polonaise de la législation civile et criminelle. T. II. 1929, str. 35—49.

2) Zasada wolności umów w projektach polskiego prawa o zobowiązaniach w Księdze pamiątkowej ku czci Prof. Abrahama.

3) Na marginesie projektu ustawy o ochronie drobnych dzierżawców, ogłoszone w Gazecie Sądowej Warszawskiej z r. 1930. Nr. 17.

Ponadto kilka recenzji w Przeglądzie Prawa i Administracji.

Prof. Dr. Przybyłowski ogłosił: „Podstawowe zagadnienia z zakresu ochrony posiadania“.

Seminarjum pod kierunkiem Prof. Dra Longchamps'a liczyło członków 8. Posiedzenia odbywały się raz w tygodniu po dwie godziny przez trzy trymestry. Na posiedzeniach omawiano referaty członków Seminarjum. Między temi praca członka Jakóba Stahla p. t. „O odpowiedzialności za wypadki, spowodowane ruchem samochodów“, nagrodzona została na konkursie prac studentów nagrodą w kwocie 200 zł.

Członek Natan Somerstein przedłożył fragment większej pracy p. t. „Rola obowiązku moralnego w nowoczesnej cywilistyce“ który nagrodzony został kwotą 50 zł. z funduszu nagród za prace seminaryjne.

Ćwiczenia praktyczne z zakresu prawa cywilnego przy współudziale starszego asystenta Dr. Adama Karpuszki i młodszego asystenta Mg. Adama Radziszowskiego odbywały się w trzech grupach po 2 godziny tygodniowo przez trzy semestry. Dr. Karpuszek prowadził 2 grupy, po 30 członków każda, przerabiając prawo rzeczowe według komentarza do kodeksu cywilnego Jaworskiego i własnej praktyki. Omawiano też autentyczne wyroki sądów polskich na podstawie aktów Prokuratury Generalnej. Prawo hipoteczne przerabiano według komentarza Jaworskiego. Mr. Radziszowski prowadził jedną grupę z 31 członków złożoną, przerabiając prawo obligacyjne na podstawie Wstępu do nauki praw cyw. Longchamps'a, systemu Ehrenzweiga oraz przykładów, zawartych w Iheringa „Rechtsfälle ohne Entscheidungen“.

8. Seminarjum prawa procesowego cywilnego.

Kierownik: Prof. Dr. Kamil Stefko.

Starszy asystent: Dr. Antoni Nowak Przygodzki.

Starsi asystenci wolontariusze: Dr. Joachim Allerhand i Dr. Marjan Waligórski.

Przy zakładzie prowadzi się seminarjum i ćwiczenia prawa procesowego cywilnego oraz seminarjum i ćwiczenia prawa egzekucyj-

nego i konkursowego. Do zakładu może być przyjęty każdy słuchacz IV-go roku wydziału prawa.

W pracach seminarjum prawa procesowego i egzekucyjnego brało udział 10-ciu uczestników. Ćwiczenia z prawa procesowego były prowadzone podobnie jak ćwiczenia prawa egzekucyjnego w trzech sekcjach po 25—27 słuchaczy. Ogólna ilość uczestników ćwiczeń prawa procesowego wynosiła 82 słuchaczy — zaś w ćwiczeniach z prawa egzekucyjnego brało udział 73 słuchaczy.

Program ćwiczeń obejmował wypracowywanie praktyczne i omówienia z zakresu różnych przypadków prawa procesowego, egzekucyjnego i konkursowego, a ponadto uczestnicy ćwiczeń przysłuchiwali się rozprawom w miejscowych sądach cywilnych.

Biblioteka Seminarjum powiększyła się o 221 dzieł i doszła do L. inw. 961. — Między zakupionymi dziełami znajdują się komplety czasopisma „Archivio Giuridico I Serafini“ oraz Gruchota „Beiträge zur Erläuterung des deutschen Rechtes“.

9. Seminarjum teorii i filozofii prawa.

Kierownik: Prof. Dr. Kamil Stefko.

Starszy asystent: Dr. Mieczysław Honzatko.

Pracownia Seminarjum była otwarta normalnie przez 8 godzin dziennie t. j. od godz. 9—13 i 16—20. W okresie feryj i świąt zwykle tylko rano od godz. 9—13.

W roku sprawozdawczym nabyto 120 dzieł w 135 tomach, tak, iż Biblioteka liczy obecnie 1061 dzieł. Oprócz tego Biblioteka Seminarjum prenumeruje dziewięć czasopism fachowych, a to pięć niemieckich, trzy polskie i jedno włoskie.

W ćwiczeniach brało udział 40 studentów. Przedmiotem ćwiczeń były wybrane działy z teorii prawa.

10. Seminarjum prawa handlowego i wekslowego.

Kierownik: Prof. Dr. Aleksander Doliński.

Starszy asystent: Dr. Roman Piotrowski.

Asystent-wolontariusz: Dr. Maksymilian Fabian.

Pracownia seminaryjna była otwarta normalnie przez 8 godzin dziennie, t. j. od godz. 9—13 i 16—20. W okresie feryj i świąt zwykle tylko rano od godz. 9—13.

W roku sprawozdawczym nabyto 199 dzieł, tak iż Biblioteka liczy obecnie 1060 dzieł. Oprócz tego Biblioteka prenumeruje szereg czasopism zagranicznych i krajowych.

Dwa razy tygodniowo odbywały się ćwiczenia praktyczne dla studentów z zakresu prawa wekslowego i handlowego, w których brało udział około 70 studentów.

Ponadto raz w tygodniu odbywało się pod kierownictwem Profesora Seminarjum, na którym dyskutowano nad rozprawą doktorską Magistra Tadeusza Blumenfelda p. t. „Ochrona klienteli“.

W roku sprawozdawczym starszy asystent Dr. Roman Piotrowski przebywał zagranicą na studjach z zakresu prawa kartelowego.

11. Seminarjum prawa karnego.

Kierownik: Prof. Dr. Juliusz Makarewicz.

Starsi asystenci: Dr. Ludwik Dworzak, sędzia Sądu okr., Dr. Zdzisław Papierkowski, sędzia Sądu powiat.

Asystent-wolontariusz: Mg. Marcin Różycki, aplikant sąd.

Biblioteka seminaryjna w ciągu roku sprawozdawczego powiększyła się o 248 dzieł, częściowo zakupionych, częściowo otrzymanych w darze od Prof. Dr. J. Makarewicza, Tow. prawniczego we Lwowie oraz od Rektoratu U. J. K. Zbiory powiększyły się przez: wykres porównawczy zatrudnienia więźniów oraz plany zakładów karnych wykonanych przez inż. Jana Krynickiego.

Przez 3 trymestry (2 godziny tygodniowo) odbywały się posiedzenia seminarjum pod kierunkiem Prof. Dr. J. Makarewicza; w posiedzeniach seminaryjnych prócz studentów brali udział wszyscy asystenci oraz hospitaneci.

W I. i II-gim trymestrze opracowywano problem „odpowiedzialności karnej osób prawnych“.

W III. trymestrze omawiano projekt o wykroczeniach oraz stosunek wykroczeń do przestępstw karno-administracyjnych.

Ćwiczenia odbywały się w trzech trymestrach prowadzone przez starszych asystentów w 3 sekcjach po 30 studentów. Na ćwiczeniach omawiano praktyczne wypadki z prawa i procesu karnego; wygotowywano pisma procesowe, oraz przeprowadzono rozprawę (sądową) wzorową.

W zakładzie pracował pod kierunkiem Prof. Makarewicza M. Ploscowe, stypendysta Uniwersytetu Howarda (St. Zjednoczone).

Prace naukowe asystentów:

Dr. Ludwik Dworzak: „Areszt śledczy i inne środki zapobiegawcze w polskim procesie karnym“ (Przegl. prawa i admin., kwartał II. i III. 1929).

Dr. Alfred Kotwicz-Zgórski: „Biurowość i sekretarjaty w postępowaniu karnem” — (Leon Frommer, Kraków 1930).

Dr. Ludwik Dworzak: „Reforma ustawodawstwa karnego w Rumunii” (Czasop. sędziów. — sprawozdanie z wykładu Prof. Jana Radulesco wygłoszonego na Uniw. J. K. we Lwowie).

Dr. Ludwik Dworzak: „Stan cywilny jako przedmiot ochrony karnej” (w druku).

Dr. Zdzisław Papierkowski: „Stanowisko kodeksu postępowania karnego odnośnie do zażaleń na postanowienia sędziego śledczego” (Czasop. Sędziów. — wrzesień-październik-listopad 1929).

Dr. Zdzisław Papierkowski: II Zjazd prawników polskich w Warszawie od 29 września do 2 października 1929 (Czasop. sędz. styczeń-luty 1930).

12. Seminarjum prawa politycznego i prawa narodów.

Kierownik: Prof. Dr. Ludwik Ehrlich.

Starsi asystenci: Dr. Zenon Wachlowski, Mg. Jerzy Zajączkowski, Mg. Władysław Mikuszewski, Mg. Stanisław Hubert.

Biblioteka w roku sprawozdawczym powiększyła się o 214 dzieł w 345 tomach. Stan z końcem roku akad. 1929/30 — 1661 dzieł w 3410 tomach. Prenumerowano 36 wydawnictw periodycznych oraz komplet wydawnictw Ligi Narodów, otrzymywano nadto 6 wydawnictw periodycznych.

Pracownia otwarta codziennie od godz. 12 do 20, w sobotę nawet od godz. 9 do 20. Z powodu przeciążenia zakładu ćwiczeniami musiano w niektórych dniach zamykać pracownię wcześniej i odbywać w niej ćwiczenia. Przeciętna dzienna w I. tr. — 20, w II. tr. — 23, w III. tr. — 8.

Ćwiczenia niższe: a) prawo polityczne: Tr. I. i II., przyjęto 90, podzielonych na 4 sekcje po 2 godziny tygodniowo; tr. III., przyjęto 40 podzielonych na 2 sekcje po 2 godziny tygodniowo. Posiedzeń odbyto w tr. I. — 28, w tr. II. — 40, w tr. III. — 8. Omawiano wykłady i artykuły monograficzne kierownika Starzyńskiego „Współczesny ustrój prawnopolityczny Polski”, Klimowa Zbiór wypadków, konstytucje i inne ustawy;

b) prawo narodów: tr. I. i II., przyjęto 197, podzielonych na 9 sekcji, tr. III., przyjęto 40 podzielonych na 2 sekcje. Posiedzeń w tr. I. — 61, w tr. II. — 89, w tr. III. — 8. Omawiano podręcznik i wykłady kierownika, Pakt Ligi Narodów i artykuły monograficzne.

Ćwiczenia wyższe: Przyjęto 7 uczestników. Omawiano głównie stronę prawną stosunku Polski do Litwy; ze źródeł uwzględniono

przedewszystkiem „Documents diplomatiques”, Żółtą księgę litewską, Dziennik Urzędowy Ligi Narodów; książki i artykuły Makowskiego, Komarnickiego, Gorzuchowskiego, Grauzinisa, opinie Lapradelle’a, Le Fur’a i Mandelstam’a. Dyskusje toczyły się na podstawie referatów z powyższych źródeł i literatury.

Seminarjum: a) Prawo polityczne: członków 3 (w tem 2 doktorzy). Dyskutowano uchwałę Trybunału Stanu w sprawie b. Min. Czechowicza, dalej omawiano poszczególne artykuły Konstytucji pod punktem widzenia redakcji, oraz kwestję kodyfikacji części ogólnej prawa publicznego. Wygłoszono referaty o regulaminie ciał ustawodawczych, omawiano przygotowaną pracę o wpływie Comte’a na Duguit’a, oraz recenzje pisane przez członków seminarjum i ogłoszone następnie drukiem. Członek seminarjum Zenon Wachlowski uzyskał w ciągu roku sprawozdawczego doktorat praw na podstawie wypracowanej w poprzednich latach w seminarjum pracy o „Suwerenności prawnej i politycznej w historii i teorii angielskiej”.

b) Prawo narodów: Członków 6 (4 magistrów). Opracowywano tezy doktorskie. Omawiano referat o zagadnieniu suwerenności nad mandatami. Omawiano pracę „Jus postliminii u Grocjusza i jego bezpośrednich poprzedników”, stanowiącą pierwszą część tezy doktorskiej. Praca ta Mg. Stan. Huberta otrzymała pierwszą z pośród nagród przyznanych na mocy uchwały Rady Wydziałowej przez Komisję Rady rozpatrującą w tym celu prace prawnicze. Omawiano nadto recenzje pisane przez członków seminarjum i ogłaszane następnie drukiem. Członek seminarjum Mg. Władysław Mikuszewski otrzymał na rok akad. 1930/31 stypendjum zagraniczne Uniwersytetu Harvarda, powiększone przez fundację Kościuszkowską ale wskutek przypadkowego zbiegu okoliczności nie mógł ze stypendjum skorzystać.

Wydawnictwo. W roku sprawozdawczym ukazał się drugi tom „Biblioteki Prawa Politycznego i Prawa Narodów”, zawierający pracę Dr. Antoniego Derynga p. t. „Kompetencja wyrokowania Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej”.

Kierownik zakładu Prof. Dr. Ludwik Ehrlich ogłosił drukiem:

1. L’Interprétation des traités, w Recueil des Cours de l’Académie de droit International, zbiór za r. 1928, IV. L-145. Paryż 1929.

2. Zasada czystych rąk w prawie mniejszościowem, Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny, 1930, str. 47—56.

3. Sądownictwo międzynarodowe a prawo narodów, Sprawy Obce I. str. 337—355 (1930).

4. Średniowieczne angielskie sądownictwo administracyjne (odbitka) str. 15. Lwów 1929.

5. Naukowe studjum przyszłych kandydatów do wyższej służby administracyjnej, Materjały Komisji dla usprawnienia administracji publicznej, II. str. 16—32, Warszawa 1929.

13. Seminarjum administracyjne i Biblioteka.

Kierownik: Prof. Dr. Zbigniew Pazdro.

Starsi asystenci: Doc. Dr. Tadeusz Bigo i Dr. Marjan Zimmerman.

Starsi asystenci-wolontariusze: Dr. Wilhelm Rappé, naczelnik Wydziału Urzędu Wojew. i Dr. Helena Bilińska, prof. sem. żeńsk.

Kancelistka Biblioteki: Marja Płoszajówna.

Stypendyści studenci: Paweł Mycawka, Jan Bikart, Janina Kutowiczówna, Izrael Allerhand, Tadeusz Sadowski, Marja Streitówna.

Na Seminarjum wpisało się 14 uczestników, z czego w ciągu roku odpadło 4, pozostało 10, w tem 6 magistrów prawa. Zebrania odbyło się w ciągu roku 17, w poniedziałki o godz. 18—21. Opracowano pisemnie 6 tematów, które były przedmiotem dyskusji. Ponadto 3 tematy przeniesiono na przyszły rok szkolny.

Praca Mr. Littmanna p. t. „Swobodne uznanie“ otrzymała decyzją Dziekanatu nagrodę seminaryjną w kwocie 100 zł.

Ćwiczenia prowadzone były w 2 typach:

1) dla studentów III. r. prawa,

2) dla nieprawników, w szczególności dla kandydatów nauczycielskich zamierzających składać egzamin z „Nauki obywatelskiej“.

Ad 1) Ćwiczenia zorganizowane są w oddziałach, normalnie po 20 uczestników. Każdy oddział ma jedno zebranie tygodniowo. Na każde zebranie wyznaczone są z góry tematy, które studenci referują (ustnie lub pisemnie), poczem odbywa się dyskusja. Najważniejsze dane dotyczące tych ćwiczeń przedstawiają się następująco:

	Oddziałów	Uczestników	Zebrzań	Opracowano tematów
Trym. I. .	5	108	37	66
Trym. II. .	3	71	30	52
Trym. III.	2	23	12	22
Razem . .	10	202	79	140

Ad 2) Zakład nasz nie ma żadnego obowiązku prowadzenia ćwiczeń w zakresie Nauki Obywatelskiej dla przyszłych nauczycieli

tego przedmiotu. Wprowadziliśmy je tego roku po raz pierwszy, z własnej inicjatywy, ażeby ułatwić kandydatom zapoznanie się z zasadami administracji Państwa Polskiego. Wezwanie do zgłaszania się na te ćwiczenia dało nieoczekiwanie wielką ilość chętnych do pracy.

Zgłosiło się 125 kandydatów, przeważnie studentów Wydziału humanistycznego (głównie historyków), w tem 58 mężczyzn i 67 kobiet. Uwzględnić można było tylko 70 kandydatów. Zorganizowano 3 oddziały, z których każdy pracował tylko przez jeden trymestr. Oczywiście jest to zgola niewystarczające, jednak w danych warunkach nie można było temu poświęcić więcej czasu i pracy. Bliższe dane są następujące:

	Oddziałów	Uczestników	Zebrzań	Opracowano tematów
Trym. I. .	1	22	9	12
Trym. II. .	1	25	10	13
Trym. III.	1	23	9	14
Razem . .	3	70	28	30

Z końcem każdego trymestru odbyło się nieobowiązkowe collokwjum, do którego przystąpiło 28 kandydatów, a otrzymało stopień b. dobry 5, dobry 16, dostateczny 7.

Przeprowadzenie tych ćwiczeń poruczono asystentce Dr. H. Bilińskiej, która ma studja zarówno nauczycielskie jak i prawnicze, wskutek czego posiada szczególnie korzystne warunki dla nauczania tego przedmiotu.

Biblioteka Zakładu: Jak już w poprzednich sprawozdaniach zaznaczono, Biblioteka Zakładu składa się z dwóch części:

1) z biblioteki b. Wydziału Krajowego we Lwowie przekazanej ustawowo naszemu Wydziałowi prawa i

2) z biblioteki seminaryjnej.

ad 1) Biblioteka b. Wydziału krajowego składa się z około 15.000 tomów. Stan dokładny nie jest znanym, gdyż stary inwentarz jest pełny błędów. W roku sprawozdawczym rozpoczęto sporządzanie nowego inwentarza i katalogu kartkowego. Pracę tę doprowadzono tylko do Nr. 136, poczem ją przerwano z powodu dłuższej choroby kancelistki M. Płoszajówny, która tę czynność wykonuje.

ad 2) Biblioteka Seminaryjna, w ścisłym tego słowa znaczeniu, liczy obecnie 1342 pozycyji inwentarza. W roku sprawozdawczym

przybyło (nie licząc dalszych ciągów wydawnictw periodycznych) 111 dzieł w 163 tomach. Przybyło dzieł w języku polskim 71, niemieckim 19, włoskim 17, francuskim 4. Z powodu wielkiej drożyzny książek a niedostatecznej dotacji pieniężnej, przyrost powyższy należy uznać za niewystarczający.

Pracownia Zakładu: Pracownia Zakładu otwartą jest dla użytku profesorów i studentów, nie czyni się jednak żadnej trudności także osobom z poza Uniwersytetu. Ruch w pracowni, na podstawie zapisów stale prowadzonych przez stypendystów, był następujący:

Okres	Pracownia otwarta		Ilość czytelników	Wydano	
	dni	godzin		dzieł	tomów
Rok 1929/30	254	1.673	5.202	7.090	7.970
Rok 1928/29	251	1.708	3.660	4.437	5.378
Rok 1927/28	297	2.108	3.085	4.168	4.874

Znaczny przyrost czytelników w porównaniu z rokiem poprzednim (40%) tłumaczy się większą ilością uczestników ćwiczeń.

Lokal seminaryjny jest nieodpowiedni i za ciasny (2 pokoje w parterze i 1 pokój w suterrenach). Jednak starania o lepsze pomieszczenie względnie o jego rozszerzenie pozostały bez skutku.

Prace naukowe: Prof. Dr. Pazdro ogłosił drukiem:

1) „Uwagi do art. 5 ustawy o Najw. Tryb. Administracyjnym“ (Gazeta sąd. Warsz. 1930, Nr. 16, przedrukowane w Biuletynie Urzędniczym 1930, Nr. 3/4).

2) „Klauzula odwoławcza w polskim postępowaniu administracyjnym“ (Przegląd Prawa i Adm. 1930, zesz. II. i osobno).

3) „Zgaśnięcie mocy obowiązującej rozporządzeń“ (opinia prawna, Biuletyn Urzędniczy 1930, Nr. 3/4).

Ponadto szereg recenzji w Przeglądzie Prawa i Administracji.

Doc. Dr. Tadeusz Bigo ogłosił pracę p. t. „Kształcenie urzędników publicznych w świetle doświadczeń niemieckich“ w Gazecie Admin. i Policji Państw. Nr. 18 z 1930, wydaną również w odtłoczce nakładem Gazety Adm. i Policji Państw., artykuł p. t. „Syndykalizm“ w Przeglądzie Pedagogicznym Nr. 26 i 27 z 1930 r.

Starszy asystent Dr. Marjan Zimmerman ogłosił drukiem pracę:

1) „Kwestja orzecznictwa karno-administracyjnego“, referat na I. Polski Kongres Nauk Administracyjnych w Poznaniu, drukowane w wydawnictwie kongresu, str. 102—126.

2) „Artykuł 72 Konstytucji a dotychczasowe ustawodawstwo polskie“, Lwów 1930, str. 233.

Ponadto szereg recenzji w Przeglądzie Prawa i Administracji.

Starszy asystent Dr. Wilhelm Rappé ogłosił: „Fundacje polskie w powojennych traktatach międzynarodowych“ (Gazeta Admin. i Policji Państw. Rok 1929, Nr. 17).

14. Seminarjum ekonomji politycznej i prawa skarbowego.

Kierownicy: Prof. Dr. Stanisław Głębiński, Prof. Dr. Stanisław Grabski.

Starszy asystent: Doc. Dr. Zdzisław Stahl.

W ćwiczeniach seminaryjnych uczestniczyło przeszło 200 słuchaczy, rozdzielonych po stu kilkunastu pomiędzy obu profesorów. Ćwiczenia seminaryjne z teorii skarbowości i polskiego prawa skarbowego prowadził profesor Dr. Głębiński dla około 160 słuchaczy, również w dwóch trymestrach.

Seminarjum ekonomiczne Prof. Głębińskiego liczyło 9 uczestników stale pracujących. Przedmiotem pracy w seminarjum była na pierwszych kilku posiedzeniach dyskusja nad istotą gospodarstwa narodowego i ekonomiki w związku ze spornymi kwestjami w nauce dzisiejszej. Po przygotowaniu referatów były referaty odczytywane i dyskutowane. W seminarjum Prof. Grabskiego pracowało stale 7 uczestników.

Biblioteka seminaryjna obejmuje dzieła z zakresu ekonomiki, skarbowości i statystyki wpisywane łącznie w katalogu głównym, ale w miarę możliwości umieszczone w osobne szafy.

Przy pomocy stypendystów uzupełniono katalog kartkowy. Liczba ogólna dzieł wynosi 2440, wzrosła w ubiegłym roku szkolnym o 203 dzieł (numerów inwentarza głównego).

Dotacja seminarjum ekonomicznego w r. 1929/30 wynosiła 2.516 zł. 64 gr., o 283 zł. 36 gr. mniej, niż w r. 1928/29. Dotacja seminarjum skarbowego wynosiła 1.258 zł. 32 gr.

Prace naukowe ogłosili drukiem:

Prof. Głębiński Stanisław: „Skarbowość“ w Encyklopedji prawa publicznego pod red. Cybichowskiego tom II. str. 935—965.

Prof. Grabski Stanisław: „Ekonomia IX. Współczesny Kapitalizm“.

Doc. Dr. Stahl Zdzisław: 1) „O nominalistyczno-kwantytatywnej teorii pieniądza“, odtłoczka w Przegl. Prawa i Admin. str. 140, 2) „Targi Wschodnie i polityka gospodarcza“ str. 39.

Wydział lekarski.

Wpisy na rok akademicki 1929/30 odbywały się wśród podobnych trudności, jak w latach poprzednich: liczba proszących o przyjęcia na pierwszy rok studiów lekarskich była znacznie większa, aniżeli przedstawiony przez Radę Wydziału i zatwierdzony przez Ministerstwo Numerus clausus (100). Należy jednak stwierdzić, że liczba zgłoszeń, wynosząca 328 była w roku 1929 mniejsza, aniżeli w latach poprzednich.

Liczba przyjętych na pierwszy rok studiów wynosiła 135, jest to cyfra skrajna, wyczerpująca zupełnie możliwość pomieszczenia w pracowniach i prosektorjach. Przepełnienie to zaznaczyło się szczególnie w latach studiów I. i II. Wskutek braku materiału prosektoryjnego 11 słuchaczy wyznania mojżeszowego nie mogło odbyć ćwiczeń anatomicznych, wynikające stąd rygory zostały uchwałą Rady Wydziałowej możliwie złagodzone ale problemat zaopatrywania prosektorjum anatomji prawidłowej w zwłoki i opór mas żydowskich przeciw oddawaniu zwłok do prosektorjum trwa w całej ostrości i spowoduje niewątpliwie trudności i w roku bieżącym.

Imatrykulowano świeżo 158 studentów. Ogólna liczba słuchaczy całego Wydziału wynosiła w pierwszym trymestrze 603 (527 mężczyzn i 76 kobiet), w drugim 512, w tem 449 mężczyzn i 63 kobiet, w trzecim trymestrze tak samo 512. Według wyznań było w pierwszym trymestrze mężczyzn 323 rz. k., 98 gr. k., 3 orm., 3 ewang., 8 prawosł., 92 mojżesz., Kobiety 47 rz. k. 10 gr. k., 1 ewang. 3 prawosł., 15 mojżesz. Język ojczysty polski podało 390 mężczyzn i 64 kobiety, ruski 16 m. i 2 kob., rosyjski 2 m. i 1 kob., niemiecki 2 m., ukraiński 85 m. i 7 kob., bułgarski 2 m., żydowski 28 m. i 2 kob. Przynależność państwową polską posiadało 523 mężczyzn i 76 kobiet, pozatem było 2 Bułgarów, 1 Czech, jeden obywatel Stanów Zjedn. Ameryki. Urodzonych we Lwowie studentów było 137, z Małopolski (poza Lwowem) pochodziło 414, z dawnego Królestwa 23, ze Śląska Cieszyńskiego 5, Wielkopolski 4, z Kresów Wschodnich 4, z poza granic Polski 16 słuchaczy, względnie słuchaczek.

Trudności wynikające z wprowadzenia nowego programu studiów zaznaczone w sprawozdaniu dziekańskim z roku ubiegłego dały się uczuć także w roku 1929/30 szczególnie ostro w II. roku studiów. W roku tym powstał zupełny zator. Nowy program nakłada na słuchaczy tego roku zadania, którym — jak się okazuje, nie może poddać średnio uzdolniony słuchacz. Ze 106 studentów normalnych złożyło cały egzamin przed wakacjami, a zatem w terminie

przepisanym jako normalny, tylko 8, a niezgłosiło się do egzaminu, albo nie zdało pomyślnie ani jednego przedmiotu 15, pozostali ograniczyli się do zdawania poszczególnych przedmiotów, nie zgłaszając się do pozostałych. Z 83 studentów, dopuszczonych do egzaminów poprawczych po wakacjach złożyło egzamin 46, tak że ogółem złożyło na 106 studujących normalnie egzaminy II. grupy tylko 54, t. j. 51%. Pozatem jednak przeszli ponownie na rok II. studiów repetenci ponowni, dopuszczeni za zezwoleniem Ministerstw tak, że na drugim roku studiów było repetentów 54 na ogólną liczbę słuchaczy 153. Spowodowało to przepełnienie i niektóre pracownie nie mogły pomieścić tak wielkiej liczby studentów.

Wynik ten wykazał, że wymagania nowego systemu przekraczają zdolność tych słuchaczy, którzy nie jednoczą najlepszych warunków t. j. wybitniejszego uzdolnienia, pracowitości i korzystnych warunków materialnych pracy. Takich było bardzo niewiele i należy stwierdzić, że liczba tych, którzy na podstawie nowych przepisów ukończyli egzamin drugiej grupy przed wakacjami nie była większą niż liczba tych, którzy w latach poprzednich uczynili to bez przymusu, ochotnie.

Absolutorjum według nowego systemu studiów uzyskało 91 słuchaczy, z tych absolwentów zakończyło studia przepisaniem egzaminami i promowało się na Drów Wszech nauk lekarskich 20. Ogółem odbyło się promocji 93, sześć nostryfikacyjnych. Z dniem 30 czerwca 1930 ustala dla studujących według nowego systemu możliwość uzyskania tytułu Dra Wszech nauk lekarskich na podstawie egzaminów przepisanych dla tego typu studiów. Według systemu dawnego (rygorosalnego) uzyskało tytuł doktora 28 kandydatów.

Ciężki stan materialny młodzieży zaznaczał się m. i. także trudnościami w uiszczaniu opłat uniwersyteckich. Pomoc wydatną stanowiły instytucje kierowane przez Komisję Senacką dla spraw młodzieży, otaczane szczególną opieką Przewodniczącego Komisji Prof. Halbana, udzielające mieszkań, taniego pożywienia, opieki lekarskiej i leczenia klimatycznego w domu Zdrowia w Mikuliczynie. Stypendja rządowe i utworzone z opłat i składek, rozdzielano przeważnie w kwotach drobnych, w połowach normalnych stypendjów a to ze względu na wielką liczbę petentów, zasługujących na uwzględnienie. Do 15 grudnia 1929 pobierał tylko jeden słuchacz stypendjum pełne w kwocie 120 zł., 2 słuchaczy pobierało po 60 zł., 71 po 75 zł. miesięcznie. Od 15 XII. do 1 VI. 1930 otrzymywał jeden słuchacz po 120 zł., 19 po 75 zł., dwu po 60 zł. Od 1 V. dwiętnastu po 75 zł., a dwu po 60 zł. Stypendja samorządowe po-

bierało dwunastu słuchaczy a jeden korzystał z uruchomionego w tym roku stypendjum Baworowskich w kwocie 150 dolarów rocznie.

Absolwentom udzielano pożyczek zwrotnych, których suma wyniosła 6.000 zł. podzielane na kwoty po 60 zł. udzielane miesięcznie.

Referat stypendjów spoczywał, jak w latach poprzednich, w rękach Prof. W. Nowickiego.

O rozbudowie Wydziału lekarskiego, postępującej bardzo powoli wspomniano w sprawozdaniu Rektorskiem.

Nie uzyskały poparcia Władz starania o otrzymanie dla Kliniki pediatrycznej budynku, wzniesionego przez Kasę Chorych przy ul. Kurkowej, pomimo że Ministerstwo Pracy i Opieki społecznej, które tym budynkiem rozporządza, odnosiło się przychylnie do tego projektu, który rozwiązałby radykalnie trudności, z którymi walczy klinika pediatryczna pomieszczona dotychczas bardzo ciasno.

Starania Wydziału o nowe katedry, jakie już od dawna posiadają wszystkie inne Uniwersytety w Polsce, nie doprowadziły do celu, natomiast uzyskano niezbędną dla celów dydaktycznych katedrę mikrobijologii w ten sposób, że Ministerstwo W. R. i O. P. zarządziło zmianę nieobsadzonej od kilku lat medycyny wewnętrznej propedeutycznej na katedrę nadzwyczajną Mikrobiologii.

O zmianach zaszytych w gronie profesorskim Wydziału mówiono wyżej w sprawozdaniu Rektorskiem. Tam wymieniono też odznaczenia, jakie przypadły w udziale członkom Wydziału, jakoteż o odczytach naukowych, jakie miewali uczeni obcych Uniwersytetów na naszym Wydziale, i o wykładach naszych profesorów na Uniwersytetach zagranicznych.

Uregulowanie stosunków służbowych funkcjonariuszów niższych przeprowadzono częściowo w ramach istniejących etatów, usuwając tym sposobem wiele niesprawiedliwości i niezadowolenia; udało się także uzyskać uregulowanie rażących niesprawiedliwości w obliczaniu czynszów kwartalnych za mieszkania służbowe.

Praca dydaktyczna postępowała normalnie, jak w latach poprzednich, ograniczona temi samymi czynnikami, które i dawniej się dawały odczuć: wielką liczbą słuchaczy, szczupłym pomieszczeniem i skąpymi środkami pieniężnymi. Według zgodnej opinii profesorów i docentów poziom pracy studentów nie był wysoki. Zupełne pozbawienie swobody w studjach i przerost egzaminów, wprowadzonych w nowych programach studjów nie przyczynia się do wytworzenia myślenia i studjowania samodzielnego.

Z prac naukowych zdają sprawę sprawozdania poszczególnych Instytutów i Klinik.

O odwiedzinach obcych uczonych na naszym Wydziale, jakoteż o zaproszeniach, jakie otrzymali niektórzy profesorowie naszego Wydziału do wygłaszania odczytów na obcych Uniwersytetach wspomniano już wyżej.

Dotacje pracowni i klinik były, jak w latach poprzednich, zupełnie niewystarczające. Kliniki uzyskiwały środki do pracy częściowo z datków pacjentów i opłat ambulatoryjnych; w końcu roku uzyskano usunięcie kontroli Izby Kontroli nad gospodarką funduszami pochodzącymi z datków dobrowolnych, nad którymi obecnie wykonują kontrolę tylko Władze Uniwersyteckie.

Dotacje naukowe w wielu Zakładach i klinikach były tak szczupłe, że stało się koniecznem, przerwanie abonamentu czasopism, których kompletne serie dotąd posiadano; w ten sposób powstały niejednokrotnie nieobliczalne szkody.

Rewizji dotacji zwyczajnych z roku na rok bez właściwego uzasadnienia i z nieuwzględnieniem przedkładanych planów gospodarczych dotychczas nie uzyskano.

W roku budżetowym 1929 przynajmniej szczupłe dotacje były wypłacane regularnie, w ostatnim kwartale Ministerstwo W. R. i O. P. przydzieliło bardzo hojnie dotacje nadzwyczajne, co umożliwiło pewną poprawę. Natomiast w r. budżetowym 1930 zapanowały stosunki wprost katastrofalne, ponieważ nawet szczupłe dotacje zalegają i wszelka planowa gospodarka stała się niemożliwą.

Rada Wydziałowa odbyła 16 posiedzeń, pióro trzymał Prof. Dr. Kazimierz Bocheński. W styczniu b. r. odbyło się nadto przewidziane w statucie Uniwersytetu ogólne zebranie profesorów i docentów z dużym udziałem i zainteresowaniem. O uzyskaniu utworzenia studjum farmaceutycznego przy Wydziale lekarskim mówił w swem sprawozdaniu Rektor.

Sprawozdania poszczególnych Instytutów i klinik Wydziału lekarskiego.

1. Zakład Histologii i Embrjologii.

Kierownik: Prof. Władysław Szymonowicz.

Personal lekarski pomocniczy: Starsi asystenci: Dr. Julian Koczanowski, Dr. Helena Frank-Pittowa, Dr. Jan Zieliński

Demonstrator: p. Bolesław Jałowy, student medycyny.

Personal niższy: jeden preparator, dwóch woźnych.

Na wykłady uczęszczało 80 do 100 studentów, na ćwiczenia w I. i II. trymestrze 100, w III. trymestrze 125 studentów.

Dochody Zakładu: Dotacja zwyczajna	. . . 3.050 zł.
Taksy laboratoryjne	. . . 1.300 „
Dotacja nadzwyczajna	. . . 3.000 „
Razem	. . . 7.050 zł.

Dochody zużyto na bieżące wydatki, z dotacji nadzwyczajnej zakupiono jeden binokularny mikroskop Zeissa i uzupełniono częściowo prenumeratę czasopism periodycznych za rok 1928, 1929 i 1930. Inwentarz biblioteki powiększył się o 24 poz. od L. 636 do 660.

Prace naukowe:

1) Prof. Szymonowicz i Krouse: Lehrbuch der Histologie Aufl. II. 1930.

2) W druku: (w Spraw. Pol. Akad. Um. Kraków).

Prof. Szymonowicz: Zakończenia nerwowe w włosach dotkowych foki.

2. Zakład Fizjologii.

Kierownik: Prof. Adolf Beck.

Personel lekarski pomocniczy: Adjunkt; Dr. Wiktor Tychowski.

Starszy asystent: Dr. Józef Hoffmann, młodszy asystent: Wiesław Hołobut, zast. asystenta: Zdzisław Bieliński i Kazimierz Wajda.

Personel niższy: woźny Stanisław Buchaniec, woźny pomocniczy Edward Pauer i Jan Foryś. Mechanik precyzyjny: Stefan Trolka.

Wykładów słuchało 156 studentów, w ćwiczeniach brało udział 152 studentów.

Wykonano w Zakładzie i ogłoszono drukiem następujące prace:

1) Beck A.: „Działalność naukowa Napoleona Cybulskiego“. Med. dośw. i społ. T. XI.

2) Tychowski W.: „Wpływ zatrucia floryzynowego na zawartość glukozy w cieczy wodnej oka“. Med. dośw. T. XI, 1930.

3) Tychowski W.: „Przebieg dróg czucia w rdzeniu królika“. Polska Gaz. lek. 1930, Nr. 17.

4) Tychowski W.: „Les voies de la sensibilité tactile dans la moelle du lapin“. Comp. Rend. Soc. Biol. T. 103, 1930.

5) Tychowski W.: „Passages des corps insolubles de la lumière de l'intestin dans la paroi“. Comp. Rend. Soc. Biol. T. 194. 1930.

6) Klisiecki A.: „O ruchu i ciśnieniu krwi w tętnicach“.

I. Teoretyczne zbadanie własności kuniuii Cybulskiego.

II. Ruch krwi w sercu.

III. Ruch krwi w dużych tętnicach.

IV. Ruch krwi w małych tętnicach.

V. Ciśnienie krwi w tętniących naczyniach krwionośnych.

Nakł. Polskiej Akad. Umiejętności, Kraków.

7) Klisiecki A.: „Wpływ tętnienia naczyń na obraz ruchu krwi i przebieg tętniczego ciśnienia“. Med. dośw. T. XI. 1930.

8) Hołobut W.: „Zmiany przepuszczalności błon komórkowych mięśnia jako podstawa jego życiowych przejawów“. Med. dośw. T. XI.

9) Wiślański i Hoffmann J.: „Działanie wyciągów jądrowych na wyosobnioną macicę“. Polska Gaz. lek. 1930, Nr. 25.

3. Instytut Chemii Lekarskiej.

Kierownik: Prof. Dr. J. K. Parnas.

Adjunkt: Dr. Włodzimierz Mozołowski, Docent Chemii fizjol.

Asystenci: Dr. Paweł Ostern, Dr. Zdzisław de Teiseyere, Dr. Urszula Mroczkiewiczówna.

Demonstrator: Jadwiga Jaworska, słuchaczka medycyny.

Laborant: Józef Nuckowski.

Woźni prowizoryczni: Józef Waszczyszyn i Andrzej Hubik.

W Zakładzie pracowali naukowo: Asystent prywatny Kierownika Dr. Bernard Umschweif, Dr. Nadel, asystent Instytutu Patologii Dr. Borysiewicz, studenci medycyny C. Lutwakówna, Tadeusz Mann, Sieniawski, M. Kostecki, B. Sobczuk, Augustyn. W II. trymestrze pracował jako gość Zakładu Dr. A. Dmochowski, asystent Instytutu Chemii fizjologicznej Uniwersytetu Warszawskiego.

Co do prac dydaktycznych, można powtórzyć wszystko, co było powiedziane w sprawozdaniu za rok 1928/29. Wymiar godzin przeznaczonych na ćwiczenia, obowiązkowy charakter wykładów uniemożliwiający rozmieszczenie prac laboratoryjnych w godzinach porannych, w małych grupach pracujących, zmuszał do utrzymania nauczania na niskim poziomie, nieodpowiadającym wymaganiom przygotowania chemicznego medycyny współczesnej.

Wykłady obowiązkowe z zakresu chemii fizjologicznej były planowo dopełnione przez wykłady Docenta Dr. Mozołowskiego, na które słuchacze uczęszczali licznie i z zainteresowaniem. Także na wykłady obowiązkowe uczęszczali słuchacze w roku 1929/30 liczniej aniżeli w latach poprzednich.

Dotacja zwyczajna w kwocie 8.480 zł. była najzupełniej nie wystarczająca dla Instytutu, który jest obciążony nauczaniem całkiem chemicznym, w kursach dwurocznych, ogółu słuchaczy medycyny. W roku bieżącym braki te zaznaczyły się szczególnie dlatego, że

Zakład wskutek niezawinionych przekroczeń w latach poprzednich, nie mógł korzystać w całości z taks laboratoryjnych, z których sumy 4.390 zł. część musiała być zużyta na pokrycie niedoborów. Ponieważ wielka część wydatków normalnych nie mieściła się w dochodach zwyczajnych, przeto musiano na ich pokrycie zużyć przeważającą część dotacji nadzwyczajnej, udzielonej przez Ministerstwo W. R. i O. P. w kwocie 5.000 zł.; poważne luki w bibliotece nie zostały usunięte, nawet się powiększyły. Koszta prac naukowych pokrywano i w tym roku w wielkiej części z funduszy prywatnych.

Kierownik Zakładu pracował wspólnie z Drem Umschweifem nad przemianą azotową w mięśni, nad częściami składowymi moczu kobiet ciężarnych, przyczem jednak ważne odkrycie nowej substancji, alkoholu dwuwartościowego prawdopodobnie pochodzącego od ciał sterynowych, ogłoszone zostało, zanim mogliśmy je ogłosić, przez uczonych niemieckich i angielskich; ponadto nad preparatami trzustkowymi. Docent Mozołowski pracował wspólnie z Dr. Mroczkiewiczówną, T. Mannem, Sieniawskim i Lutwakówną nad przemianą azotową oraz nukleotydami mięśniowymi i rozpoczął prace nad chemizmem raka w szczególności nad nukleotydami tkanki rakowej. Dr. Nagler pracował nad ciałami mineralnymi skóry ludzkiej. Asystent Dr. Ostern pracował nad ciałami purynowymi mięśni, nad zagadnieniami syntezy kwasu moczowego w wątrobie ptasiej, nad powstawaniem amoniaku w mięśniu sercowym czynnym. Demonstratorka Jaworska pracowała nad rozmieszczeniem zasad purynowych między różne formy ich związania w tkankach zwierzęcych. Dr. Borysiewicz zaznajamiał się z metodami badania chemicznymi krwi. Dr. Dmochowski z Warszawy z wypracowaniami w naszej pracowni metodami oznaczania amoniaku i zasad purynowych.

Wskutek przeciążenia Kierownika zajęciami dziekańskimi, świeżą docenturą oraz zajęciami społecznymi docenta Mozołowskiego, który w tym roku musiał objąć obowiązki Komisarza rządowego Związków Strzeleckich w Małopolsce Wschodniej, tylko mała część tegorocznego dorobku naukowego mogła być ogłoszona drukiem. Ogłoszono tylko 4 prace (Ostern i Parnas, Ostern, Jaworska, Parnas), dalsze prace już gotowe odeszły lub odejda do druku w r. akad. 1930/31.

4. Zakład Farmakologii.

Kierownik: Prof. Dr. W. Koskowski.

Skład personelu nie uległ w bieżącym roku żadnej zmianie.

Ilość słuchaczy biorących udział w wykładach i ćwiczeniach wynosiła przeciętnie w I. i II. trymestrze 60 osób, w III. trymestrze

zmalała do 25 osób. W ćwiczeniach uczestniczyło 75 studentów. Frekwencja na ogół dobra. W seminarjum wygłoszono 13 referatów i 22 korreferatów. Poziom na ogół niski.

Większe nabytki. Zakupiono lodownię elektryczną (Frigidaire), nowy aparat Haldane'a i kilka worków do oddychania.

Prenumerowano, względnie otrzymano w darze 19 czasopism krajowych i zagranicznych.

Prace ogłoszone drukiem do dnia 30 czerwca są następujące:

1) J. Dadlez et W. Koskowski: Les échanges gazeux dans la fièvre provoquée par l'injection intramusculaire de gélatine. (C. R. Soc. de Biol. T. CII. p. 91).

2) J. Dadlez et Koskowski: De quelques effets pharmacodynamiques de la phosphine et des échanges gazeux au cours de la fièvre, provoquée par cette substance. (C. R. de Biol. T. CII. p. 92).

3) W. Koskowski i Dadlez: O wpływie wody alkalicznej siarkowej ze źródła Aleksandry w Niemirowie na wydalanie kwasu moczowego z ustroju z uwzględnieniem niektórych jej własności farmakodynamicznych. (Polska Gaz. lek. Nr. 33 i 34. 1929).

4) W. Koskowski i Kubikowski: O własnościach dynamicznych krwi w czasie trawienia. (Pol. Gaz. lek. Nr. 37 i 38. 1929).

5) T. Ceypek: O wpływie niektórych bodźców farmakologicznych na wydzielanie żółci. (Pol. Gaz. lek. Nr. 40. 1929).

6) F. Kmietowicz: Z badań nad stężeniem jonów wodorowych w źródłach polskich. (P. G. L. Nr. 51. 1929).

7) J. Dadlez: Z farmakodynamiki i toksykologii azonu (Med. dośw. i społ. T. X. Z. 3—4. 1929).

8) F. Kmietowicz: Wchłanianie siarkowodoru przez skórę. (P. G. L. Nr. 9. 1930).

8a) F. Kmietowicz: Wchłanianie bezwodnika węglowego i siarkowodoru przez skórę. (Przegląd zdrojowo-kąpielowy).

9) E. Hönlówna: O niektórych własnościach farmakodynamicznych wyciągów z gruczołów płciowych żeńskich. (P. G. L. Nr. 14. 1930).

10) W. Koskowski: Znaczenie medycyny jako nauki. (Kosmos B. T. LV. Z. 1. 1930).

11) J. Dadlez et W. Koskowski: Les échanges gazeux dans la fièvre provoquée par injection intraveineuse de tropeolineooo, de méthylorange et de jauné de metanile. (C. R. de Soc. Bibl. T. CIV. p. 307. 1930).

12) J. Dadlez et W. Koskowski: Les échanges gazeux dans la fièvre provoquée par le bleu de toluidine. (Ibidem).

13) J. Dadlez et W. Koskowski: Les échanges gazeux dans la fièvre provoquée par le rouge neutre. (ibidem).

14) W. Koskowski et Kubikowski: L'état dynamique du sang comme critérium de l'état de la digestion pendant la fièvre expérimentale. (C. R. de Soc. de Biol. T. CIV. p. 521).

15) W. Koskowski: Właściwości dynamiczne krwi podczas trawienia. (Kosmos A. T. LV. Z. 1—2. Str. 149—218).

16) M. Gedroyć: Znaczenie czerwonych ciałek krwi w przenoszeniu ciał czynnych niektórych tkanek zwierzęcych. (P. G. L. Nr. 26. 1930).

5. Zakład Higieny.

Kierownik: Prof. nadzw. Dr. Zdzisław Steusing.

Asystenci starsi: Dr. Lachowiczówna, Dr. Lechowska-Marciniakowa, Dr. Zieliński.

Laborantka: Schusterówna Elżbieta.

Woźni: Pawlik i Środawa.

Prace dydaktyczne przebiegały normalnie. Na wykłady mikrobiologii i serologii uczęszczało wraz ze słuchaczami filozofii 100—120 słuchaczy, na wykłady higieny około 80 przez wszystkie trzy trymestry.

Inwentarz Dział I (książki i aparaty) wzrósł do L. 1045.

Ogłoszono drukiem jedną pracę.

6. Zakład Patologii Ogólnej i Doświadczalnej.

Kierownik: Prof. Dr. Marjan Franke.

Praca naukowo-dydaktyczna szła zwyczajnym torem, zwłaszcza, że stan dotacji Zakładu nie pozwolił na wprowadzenie większych inwestycji. W ostatnim trymestrze ubiegłego roku otrzymana dotacja nadzwyczajna w kwocie 2.000 zł. pozwoliła na uzupełnienie braków wewnętrznego urządzenia Zakładu, które uległy zużyciu wskutek normalnej pracy. Dzięki tej dotacji — choć skromnej — uzupełniono pracownię do badania przemiany gazowej, uzupełniono braki szkła laboratoryjnego w pracowni chemicznej, odnowiono aparaturę operacyjną i choć w małej części urządzono nową pracownię dla studentów.

Wygląd wewnętrzny Zakładu poprawił się w tym roku znacznie dzięki remontowi, który przeprowadzono w związku z zaprowadzeniem ogrzewania centralnego i rozprowadzeniem po umywalniach Zakładu ciepłej wody. Dzięki tej innowacji powstała właściwie nowa wielka pracownia dla studentów. Niestety brak funduszy nie pozwolił na sprawienie żadanego od pięciu lat elektrokardiografu wraz z urzą-

dzeniem odpowiedniej pracowni kinematograficznej do badań, która jest konieczną w dzisiejszych czasach.

Frekwencja uczniów, pracujących w Zakładzie doszła do 74, którzy wykonywali podręczne prace i ćwiczenia praktyczne.

Liczba asystentów pozostała bez zmian.

Liczba prac ogłoszonych drukiem w roku szkolnym 1929/30 wynosiła 15. Prócz tego Kierownik i asystenci brali czynny udział jako wykładowcy na posiedzeniach Lw. Tow. Lek. i Pol. Tow. Biologicznego (oddział Lwów). Kierownik Zakładu był w roku bieżącym Przewodniczącym Pol. Tow. Biol., Dr. Ptaszek, asystent Zakładu — sekretarzem tego Tow.

W bieżącym roku Kierownik Zakładu został powołany na Członka Korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie.

7. Zakład Anatomii patologicznej.

Kierownik: Prof. Dr. Witold Nowicki.

W roku sprawozdawczym uporządkowano i przemontowano zbiory muzealne, które też rozmieszczono w nowych gablotkach, zakupywanych od szeregu lat w miarę możliwości finansowej Instytutu. Zbiory zostały pomieszczone w wielkiej sali i systematycznie porostawiane w gablotkach. W tymże roku dokonano zasadniczego remontu a właściwie nowego urządzenia ubikacyj przewidzianych na zwłoki, zastosowując między innymi system rodzaju oszklonego i szczelnie zamkniętego dygestorium z wentylacją elektryczną. W ten sposób usunięto ostatecznie bolączkę, dotkliwie dającą się odczuwać Instytutowi przez szereg lat. Potrzeba jeszcze urządzenia elektrycznego wyciągu.

Zbiory Instytutu przeznaczone dla celów nauczania i naukowych powiększyły się również. Zbiory tablic naukowych doszły do liczby 400 i są systematycznie skatalogowane, podobnie jak rysunki oryginalne z materiału Instytutowego, które doszły do liczby 4.000 i są umieszczane w osobnej szafie odpowiednio urządzonej.

Biblioteka Instytutu przekroczyła liczbę 1.600 tomów; Instytut abonował 16 pism periodycznych, mianowicie 5 pism polskich, 4 francuskie i 7 niemieckich.

W r. 1930 wykonano 1.198 sekcji naukowych, 1.217 badań histologiczno-patologicznych materiału biopiecznego dla celów diagnostycznych, a nadto obfitego materiału sekcijnego.

Ogłoszono drukiem sześć prac naukowych.

8. Instytut Medycyny Sądowej.

I. Skład personalny:

Dyrektor: Prof. Dr. Sieradzki Włodzimierz.

Asystenci: Dr. Piro Karol, Dr. Dadlez Józef, Dr. Kozłowski Adam.

Starszy asystent Dr. Dadlez Józef habilitował się w r. 1929/30 z zakresu toksykologii i chemii toksykologicznej.

Oprócz asystentów Instytutu, innych dłużej przebywających w Instytucie pracowników naukowych nie było.

Liczba studentów medycyny, zapisanych na wykłady tak programowe w I, II i III trymestrze, jak i nadprogramowe w IV trymestrze, wynosiła w każdym trymestrze około 120, zapisanych zaś na ćwiczenia programowe w III trymestrze 98, nadprogramowe w I trymestrze kilkunastu.

Ponadto uczęszczali na osobne wykłady z medycyny sądowej dla prawników, połączone z demonstracjami w I i II trym. a z psychologii dla prawników w III trymestrze studenci III roku prawa w liczbie kilkuset w każdym trymestrze.

W Instytucie wykonano obdukcję sądowo-lekarskich i policyjno-sanitarnych w ciągu roku kalendarzowego 1929 — 331, nadto przeprowadzono kilkanaście badań specjalnych na wezwanie Sądu.

Profesor opracował na Radę Wydziałową kilkanaście spraw sądowych, przesłanych przez Sądy dla opinii Wydziałowi lekarskiemu.

Z prac ściśle naukowych w okresie sprawozdawczym nie ukazała się żadna w druku. Oddana do druku jest praca Dr. Dadleza: Kilka uwag w sprawie toksycznych własności tlenku azotu. W przygotowaniu jest jedna praca doświadczalna nad rozkładem zwłok, druga nad reakcją Aschheima i Zandeka, oraz dwie rozprawy z zakresu zagadnień sądowo-lekarskich na podstawie licznych spostrzeżeń kazuistycznych.

W lecie i w jesieni 1929 zaprowadzono w całym budynku, w którym się mieści obok innych i Instytut medycyny sądowej, centralne ogrzewanie, co pociągnęło za sobą ogólny remont Instytutu i wstrzymanie przez szereg miesięcy normalnych prac. Przy tej sposobności nastąpiła zmiana pomieszczenia muzeum Instytutu. Muzeum to pozbawione dotychczas osobnej ubikacji mieściło się gościńą w salach muzealnych Instytutu Anatomji patologicznej. Gdy jednak Instytut Anatomji patologicznej nie mógł już sam pomieścić swoich zbiorów i wypowiedział gościńę, musiano pomyśleć

o innym umieszczeniu muzeum sądowo-lekarskiego. Obrócono zatem w tym celu jedną salę na I piętrze i tam, aczkolwiek z wielkim trudem ustawiono szafy muzealne.

Znaczny postęp w urządzeniu Instytutu stanowi gruntowne przerobienie trupiarni a w szczególności instalacja w niej aparatury chłodniczej na zwłoki, a to dzięki nadzwyczajnemu kredytowi w kwocie 21.000 zł.

Dotacja naukowa Instytutu wynosiła w ubiegłym roku budżetowym 3.800 zł. ponadto z taks laboratoryjnych wpłynęło w tym okresie 1.100 zł. Z funduszy tych pokrywano bieżące wydatki Instytutu, z większych nabytków do inwentarza wymienić należy 1 szafę biblioteczną, 1 fotel, 3 stojaki z wieszadłami, 1 lupę stereoskopową Reicherta. Ogółem nabytki trwale powiększyły inwentarz w Dz. I. o 6 pozycji (90 — 95), w Dz. II. o 13 pozycji (393 — 405), w Dz. III. o 12 pozycji (277 — 238). Nadto uzupełniono zapasy bieżącej zakładowej i spirytusu. W toku jest uporządkowanie inwentarza zakładowego.

I. Klinika chorób wewnętrznych propedeutycznych.

Kliniką opiekuje się Prof. Rencki. Jako zakład osobny nie istnieje z powodu braku odpowiedniego pomieszczenia.

Wykłady odbywają się w II. Klinice chorób wewn. i prowadzi je jako wykłady zleczone Prof. Dr. Jan Grek, 5 godzin tygodniowo.

Personel pomocniczy: St. asystent Dr. Zofja Czyżewska.

Na wykłady, odbywające się w II. i III. trymestrze, było zapisanych 80 studentów.

Dotacja Ministerstwa W. R. i O. P. wynosiła 130 zł. Nabytki zapisywane są w osobnym inwentarzu. Zakupiono mikroskop C. Reicherta z odpowiednimi soczewkami.

II. Klinika chorób wewnętrznych.

Kierownik: Prof. Dr. Roman Rencki.

Adjunkt: Prof. Dr. Jan Grek. Starsi asystenci: Doc. Dr. Henryk Sochański, Dr. Kazimierz Tyszką, Dr. Jan Jankowski, Dr. Jerzy Goerz, Dr. Zdzisław Tomanek, Dr. Witold Grabowski. Młodszy asystenci: Dr. Antoni Falkiewicz, Dr. Kazimierz Olszewski, Dr. Stanisław Hornung, Dr. Zygmunt Demitrowski.

Służba niższa: 1 mechanik, 1 woźny, 1 woźny pomocniczy.

Na wykłady w I. i II. trymestrze uczęszczało 299 studentów, w trym. III. 152.

Dotacja zwyczajna Ministerstwa W. R. i O. P. wynosiła 1.400 zł.

Przybytki inwentarza: lampa diagnost. Metallix, Dosimeter Hammera, aparat Haldena, waga precyzyjna Bungego, razem za sumę 7.650 zł.

Dla biblioteki nabyto 30 dzieł i abonowano 22 czasopism. Zamknięcie rachunków następuje 31 marca za rok 1929/30, rachunki przedłożono Rektoratowi.

Stypendjum roczne dla studjum chorób zakaźnych otrzymał st. asystent Dr. Jerzy Goerz i przebywał w tym celu w Hamburgu i Paryżu.

Liczba łóżek w klinice wynosi 114.

Liczba chorych, leczonych w roku ubiegłym stałych 880, w ambulatorjum 4.814, przychodnia przeciwgruźlicza 830, w przychodni Opieki zdrow. Akadem. 3.364. Ambulat. Roentgen diagnost. 5.190, terap. 538. Razem 13.381.

Ogłoszono drukiem następujące prace naukowe:

1) Doc. Dr. Sochański: W sprawie stosunku zawodu do bolesnych schorzeń układu mięśniowego (P. G. L. 1930, 1).

2) Dr. Zofja Czeżowska: Próba histaminowa i jej wartość kliniczna. (Pol. Arch. Med. w T. VIII, 2).

3) Dr. Kazimierz Tyszką: Leczenie wysiękowego zapalenia błon surowiczych preparatami złota. (P. G. L. 1930, 29, 30).

4) Dr. Jan Jankowski, Dr. Ludwik Ptaszek: Tarczycza a przemiana spoczynkowa. Cz. II. (Pol. Arch. Med. w T. VIII, 1).

5) Dr. Jerzy Goerz: O wartości odczynu Davisa w klinice. (P. G. L. 1929, 49).

6) Dr. Zdzisław Tomanek: Ze studjów fizjologicznych zagranicą. (P. G. L. 1930, 3).

7) Dr. Zdzisław Tomanek: Pylica a gruźlica płuc. (P. G. L. 1930, 22).

8) Dr. A. Falkiewicz: O możliwości wykazania zaburzeń przewodnictwa bodźców w obrębie wiązki przedsiajkowo-komorowej. (Pol. Arch. Med. wewn. T. VIII, 1).

9) Dr. Falkiewicz i Tomanek: W sprawie podstawowej przemiany materji w chorobach serca. (Pol. Arch. M. W. T. VIII, 1).

10) Dr. Falkiewicz i Dr. Stan. Hornung: Badania nad zachowaniem się narządu krążenia w przebiegu gruźlicy płuc. (Pol. Arch. Med. wewn. T. VIII, 2).

11) Tadeusz Lewicki: Nowy przyrząd do oznaczania szybkości opadania ciałek czerwonych (odczyn Biernackiego). (P. G. L. 1930, 26).

12) Tadeusz Lewicki: O spostrzeżeniach nad wpływem neo-salwarsanu na przebieg odczynu Biernackiego. (P. G. L. 1930, 29).

9. Klinika Chirurgiczna.

Kierownik: Prof. zw. Dr. Hilary Schramm.

Personel pomocniczy lekarski:

Adjunkt: Doc. Dr. Henryk Hilarowicz.

Starsi asystenci: Doc. Dr. Adam Gruca, Dr. Władysław Dobrzaniecki, Dr. Alfred Janik, Dr. Józef Garbień, Dr. Irena Czarnecka.

Asystent młodszy: Dr. Jerzy Szymonowicz.

Asystent kontraktowy: Preis.

Jako lekarze wolontariusze pracowali na Klinice przez czas dłuższy lub krótszy, zawsze conajmniej kilka miesięcy: Doktorzy: Katz Paweł, Sowiakowski Jeremiasz, Serafin Klemens, Sapruka Bohdan, Haber Maksymilian, Michałowski Emil,

Funkcje laboranta spełniał p. Jan Święcicki.

Liczba łóżek wynosi 52 i sześć urządzonych tymczasowo jako konieczna rezerwa w suterenach.

Sekretarkę p. Jadwigę Kołodziejską i laborantkę w pracowni chemicznej i mikroskopowej p. Jadwigę Pollo — słuchaczkę medycyny opłacała Klinika z własnych funduszków.

Dotacja zwyczajna Kliniki wynosiła 3.000 zł. Dotacja nadzwyczajna w kwocie 11.800, którą Ministerstwo W. R. i O. P. udzieliło zużyta została na zakupno następujących przedmiotów:

1) Aparat Roentgenowski przenośny firmy Philips.

2) Nowy stół ortopedyczny pomysłu Doc. Dra Grucy.

3) Różne meble operacyjne, jak sztelarze, irygatory, stoły na narzędzia przenośne.

Z funduszków własnych zakupiono:

1) Aparat do automatycznego sterylizowania fizjol. rozczyń soli kuchennej.

2) Podręczny aparat do sterylizowania narzędzi w czasie operacji w sali operac.

3) Uzupełniono instrumentarium chirurgiczne.

Płacono prenumeratę 13 czasopism lekarskich, zakupiono do biblioteki kliniki 21 dzieł.

Dokładne rachunki z dochodów własnych przedstawiono Rektoratowi.

Klinika posiada 52 łóżek a nadto 6 łóżek rezerwowych w suterenach.

Ilość słuchaczy wynosiła 215, pilność w uczęszczaniu na wykłady i ćwiczenia mierna.

W ciągu roku akad. 1929/30 zdawało egzamin z chirurgji 100 studentów, liczba o wiele niższa, niż w dwóch latach poprzednich, w których liczba egzaminów wynosiła 185, względnie 168.

W celu porady zgłosiło się chorych mężczyzn 1.632, kobiet 1.754, razem 3.386.

U chorych tych wykonano mniejszych zabiegów operacyjnych ambulatoryjnie 1.191 (589 u mężczyzn a 602 u kobiet), nadto założono 384 opatrunków ustalających gipsowych.

Na klinikę przyjęto 888 chorych między tem 492 mężczyzn i 396 kobiet.

Wykonano operacyj klinicznych u 341 mężczyzn i 317 kobiet, razem 658.

Wśród powyższego materiału operacyjnego Kliniki wykonano 244 laparotomji, w tem operacyj żołądkowych 75, kieszkowych 84, na drogach żółciowych 14, na wyrostku robaczkowym 91, operacyj przepuklin 67, operacyj na drogach moczowych 24, na czaszce i mózgu 16, operacyj ortopedycznych 93, plastyk skórnych i kostnych 48, operacyj wola 33, raka piersi 39, operacyj na szczękach i twarzy 46 i t. d.

W pracowni Roentgenologicznej wykonano w czasie od 18/IX. 1929 do 8/VII. 1930 zdjęć diagnostycznych 1.283 i 164 prześwietleń.

Jako działy, któremi zajmowano się szczególnie na Klinice w roku ubiegłym wymienić należy:

1) Chirurgję żołądka, przedewszystkiem sprawą leczenia chirurgicznego wrzodu żołądka i dwunastnicy.

2) Ortopedię operacyjną w zakresie plastyki stawów, szczególnie stawu biodrowego i łokciowego.

3) Gruźlicę chirurgiczną ze szczególnem uwzględnieniem leczenia iontoforezą.

4) Chirurgję systemu nerwowego, w zakresie której wykonano (po raz pierwszy w Polsce) gangliktomję w układzie nerwu lędźwiowo-krzyżowego.

5) Najnowszymi sposobami znieczulania, przyczem próbowano także narkozę dokuszkową zapomocą awertyny.

Starszy asystent Kliniki Dr. Władysław Dobrzaniecki otrzymał stypendjum rządowe na studia zagraniczne. W czasie pobytu w Strasburgu, w Paryżu i Londynie studjował Dr. Dobrzaniecki zadania z zakresu chirurgji układu współczulnego, chirurgję plastyczną a w Londynie zapoznał się ze sposobami leczenia cierpień chirurgicznych zapomocą radu. Kilka prac naukowych świadczy o dużych korzyściach z tego pobytu zagranicą.

Ogłoszono drukiem następujące prace naukowe:

Prof. H. Schramm:

1) Gruźlica nerek. (Gruźlica. Rocznik IV. 1929).

2) Zur Billroths Forschungen. (Wiener Med. Wochschr. 1929, Nr. 36).

Doc. Dr. Henryk Hilarowicz:

3) Ueber die Somnifen-Urethan-Magnesium-Basisnarkose bei chirurg. Operationen. (Ztrbl. f. Chir. 1929, Nr. 29).

4) O zniesieniu zespolenia żołądkowo-jelitowego, czyli t. zw. degastroenterostomizacji. (Pol. Gaz. lek. 1929, z. 29—30).

5) Ueber den Einfluss der subduralen Darreichung von Kaliumchlorid auf die Vasomotoren-Herzhemmungs- und Athemzentren. (Zeitschr. f. Exp. Med. T. 64. 5—6).

6) W sprawie szwu jelitowego. (Pols. Przegl. Chir. T. IX, z. 14).

7) O końcowobocznem zespoleniu żołądkowo-dwunastniczem po wycięciu żołądka. (Pols. Przegl. Chir. T. VIII, z. 5—6).

8) Przyczynek do kwestji wyboru sposobu wycięcia żołądka, Rydygier czy Billroth I. (Pol. Gaz. lek. 1930, Nr. 6).

9) Ueber die Somnifen-Urethan-Magnesium-Basis Narkose bei chirurgischen Operationen. (Schmerz, Narkose und Anaesthesie 1930. 12).

10) Zur Frage der Misserfolge der Magenresektion nach Rydygier-Billroth I. (Zentr. f. Chir. 1930. 12).

11) O zawartości ciał tłuszczowych i tłuszczowatych w nowotworach złośliwych i jej znaczeniu dla rokowania (prognostyki chemicznej). (Pol. Gaz. lek. 1929, L. 37, 38).

12) Zur Aetiologie und Behandlung der akuten postoperativen Magenlähmung. (Zentrbl. f. Chir. 1930. 22).

13) Zur Magenresektion nach Haberer. (Zentrbl. f. Chir. 1930. 6).

Doc. Dr. Adam Gruca:

14) Kilka uwag w sprawie nastawiania i leczenia zwichnięć wrodzonych uda. (Chir. Narzd. Ruch. 1920. IV).

15) La chirurgie réparatrice de la hanche. (Raport VIII. Kongr. międzynarod. Tow. Chirurgów. Z. II, str. 360).

16) Trzy przypadki jednostronnego przerostu zuchwy wspól. z Dr. Meiselsem. (Kronika dentyst. 1929. 7—9).

Dr. Władysław Dobrzaniecki:

17) Homotransplantacja a grupy krwi. (Pols. Przegl. Chir. VIII. 4).

18) Sur les anomalies rares des oreilles et le traitement opératoire de certaines d'elles. (Annales des maladies de l'oreille, du larynx. 1929. T. X, § 888. Nr. 10).

- 19) La restauration de la sous-cloison du nez par une methode combinée. (Paris Chirur. 1929. Nr. 7).
- 20) Homotransplantation and the several blood groups. (Annales of Surgery. November 1929).
- 21) Restoration of the subseptal portion of the nose. (Annals of Surgery December 1929).
- 22) O plastycznej operacji stulejki sposobem Dartiques'a i Rouvayrol'a. (Pols. Przegl. Chir. 1929. 2).
- 23) L'endotheliome de la verge et l'application de l'urétrographie. (Journ. d'urol. 1930. T. XXIX. 4).
- 24) Multilocular cyst produced by infarets. (Annals of Surg. July 1930).
- 25) Influence de l'ablation du sympathique cervical sur le fonctionnement thyroïdien (wspólnie z Prof. Aron). (C. R. de la Société de Biologie 1930. T. CIV).
- 26) Influence de l'excitation du sympathique cervical sur le fonctionnement thyroïdien (wspólnie z Prof. Aron). (C. R. de la Société de Biologie 1930. T. CIV).
- 27) La tuberculose de la symphyse pubienne et les fistules uretro-vesico-cutanées. (Jour. de l'Urol 1930. T. XXX. 2).
- 28) Obecny stan chirurgji układu współczulnego. (Pols. Przegl. Chir. 1930. T. IX. 3).
- 29) Przypadek śródbłoniaka prącia wraz z uwagami o uretrografji. (Pol. Przegl. Chir. 1930. T. IX, 2).
- 30) Wielokomorowa torbiel śledziony na tle zawału. (Pol. Przegl. Chir. T. IX, 2).
31. Influence de l'ablation des ganglions sympathiques sur l'évolution des différentes formes de greffes cutanées autoplastiques et homoplastiques. (Lyon Chirurgical 1930, Nr. 5).
- Dr. Alfred Janik:
- 32) Wrodzone torbielowate rozszerzenie przewodu żółciowego wspólnego. (Chirurgja kliniczna II, 1929).
- 33) Gruźlica kolana. (Pol. Gaz. lek. Praktyka lek. str. 99, 1929).
- 34) Gruźlica stawu biodrowego. (Pol. Gaz. lek. Prak. Lek. str. 129, 1929).
- 35) Wyniki leczenia gruźlicy kolana. Chir. narz. Ruchu i ortop. Pol. 1929, 4.
- 36) Gruźlica kręgosłupa. (Pol. Gaz. lek. Prak. str. 3, 1930).
- 37) Wyniki leczenia gruźlicy biodra. (Pol. Gaz. lek. 1930, 5).
- 38) Leczenie gruźlicy chirurgicznej zapomocą lipidów. (Pol. Gaz. lek. 1929, Nr. 48).

- 39) Wyniki leczenia gruźlicy kręgosłupa. (Lecnicki Vjestnik, zesz. 2, 1930).
- 40) Postępowanie ortop. i operac. w zapaleniu rogów przednich rdzenia. (Pedjatr. pol. T. X, 1, 1930).
- 41) Wyniki leczenia gruźlicy kości i stawów. (Gruźlica T. V. zesz. 2, 1930).
- 42) Wyniki leczenia gruźlicy stopy. (Pol. Gaz. lek. 1930, 17).
- Dr. Jerzy Szymonowicz:
- 43) Przypadek tęcza pooperacyjnego, jego pochodzenie i leczenie w świetle nowszych badań. (Pol. Gaz. lek. R. VIII, Nr. 43, 1929).
- 44) Trudności rozpoznawcze mięsaka czerniaczkowego o nietypowym umiejscowieniu. (Pol. Gaz. lek. IX, Nr. 1, 1930).
- 45) Ciało obce przyczyną zapalenia wyrostka robaczkowego (Pol. Przegl. Chir. T. IX. Zesz. I. 1930).

10. Klinika Pedjatryczna.

Kierownik: Prof. Dr. Groer.

Pomocniczy personel lekarski składał się z 1 adjunkta (Doc. Dr. Progulski), trzech asystentów starszych i 1 młodszego. Obok tego zajętych było 8 lekarzy hospitantów.

Jak dotychczas prócz pracy lekarskiej na salach chorych i w przychodni lekarskiej prowadzono siłami lekarzy i siostr poradnię dla dzieci pierwszych dwóch lat, poradnię przeciwkółową a także wykonywano stałą opiekę lekarską nad noworodkami w klinice położniczej Uniw. J. K.

Zresztą w ubiegłym roku szkolnym nie zaszły w Klinikę ważniejsze zmiany ani zdarzenia.

W ciągu roku ogłoszono następujące prace naukowe:

- 1) Prof. Groer: Allgemeine Prognostik der Tuberkulose. (Handbuch f. Tub. der Kinderheilkunde, Engel-Pirquet).
- 2) Prof. Groer: Die Masern. (Handb. d. Kinderheilkunde, Pfaundler-Schlossman).
- 3) Prof. Groer i Chwalibogowski: Lecznicze działanie kąpieli kainitowych. (Nowiny lek. 1930).
- 4) Dr. Progulski: Entzündungsstudien. (Zeitschr. f. die gesam. experm. Med. 1930).
- 5) Dr. Redlich: Przyczynek do Kliniki Anginy Plaut-Vincenta. (P. G. L. 1930).
- 6) Dr. Redlich: Odrębność chorób krwi i narządów krwionośnych w wieku dziecięcym. (P. G. L. 1930).

7) Dr. Maternowska i Dr. Redlich: Beiträge zur Klinik der lymphatischen Leukämie im Kindesalter. (Z. f. Kinderheilk. 1930).

8) Dr. Maternowska i Dr. Redlich: To samo w Pol. Gaz. lek.

11. Klinika chorób kobiecych.

Kierownik: Prof. Dr. K. Bocheński.

Adjunkt: Doc. Dr. Stanisław Mączewski.

Starsi asystenci: Dr. Liebhart Stanisław, Dr. Lenczowski Józef, Dr. Rychłowski Zbigniew, Dr. Wiślański Kazimierz, Dr. Paruch Tadeusz.

Asystent młodszy: Dr. Newlińska Halina.

Asystent honorowy: Dr. Meisels Emil.

Prócz tego pracuje kilkunastu lekarzy dochodzących. W roku sprawozdawczym kontynuowano w dalszym ciągu pracę w Klinice nad leczeniem raka macicy energią promienną w myśl dotychczasowych zasad, przyjętych w Klinice. Wielkim krokiem naprzód stała się okoliczność, że w roku tym po wielu staraniach udało się nabyć aparat Roentgena do celów leczniczych i rozpoznawczych, co niewątpliwie zaznaczy się już w najbliższej przyszłości wybitnie na pracy w tym kierunku.

Rozwijano dalej pielęgnację noworodków, jakoteż poczyniono ulepszenia co do pielęgnacji chorych.

W dalszym ciągu intensywnie prowadzono prace nad zagadnieniem niepłodności, wydzielania wewnętrznego i nad systemem wegetatywnym.

Podnieść należy z naciskiem bardzo wielki brak miejsca w klinice. Klinika nie może przyjąć ani części chorych zgłaszających się do leczenia. Przepelnienie kliniki odbija się na stosunkach higienicznych, zwłaszcza na oddziale położniczym. Dość wspomnieć, że z powodu braku miejsca nie posiada klinika ubikacji dla ciężko chorych, które powinny być odosobnione, a co gorsza, nawet dla umierających.

Nauczanie, zwłaszcza ginekologii cierpi bardzo z powodu małej ilości łóżek, wskutek braku miejsca nie można przyjąć dostatecznego materiału do celów dydaktycznych.

Co się tyczy uzupełnienia biblioteki klinicznej, zakupu nowych książek, prenumeraty czasopism, pomimo bardzo skromnych funduszy, jakie klinice przypadają tytułem dotacji, stan dotychczasowy biblioteki jest utrzymany. Natomiast brak funduszy nie pozwala na sprawienie wielu niezbędnych przyrządów.

Ogłoszono drukiem następujące prace:

Prof. Dr. K. Bocheński:

1) Roentgen i rad w ginekologii. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

Dr. K. Wiślański:

2) Podstawy i wartość metod rozpoznawczych wczesnej ciąży. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

3) Au sujet du problème de la stérisation temporaire. (Gyn. et Obst.).

4) Działanie wyciągów jądrowych na wyosobnioną macicę. (Pol. Gaz. Lek.).

5) Zagadnienia czasowej niepłodności. (Ginek. Polska).

Dr. St. Liebhart:

6) W sprawie rozpoznania przyczyny niepłodności. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

7) Przyczynę do leczenia zaburzeń w okresie pokwitania. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

8) Follikulina, insulina i przemiana węglowodanowa. (Ginek. Polska).

9) Stosowanie kąpiei solankowych. (Prakt. lek. 1930).

Dr. E. Meisels:

10) O ważności naświetlania raka macicy w wieku ognisk. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

Wspólnie z Dr. Liebhartem:

11) Ueber die Radiumspätschädigungen in der Gyn. (Klin. Wochschr. 1930).

Dr. Lenczowski:

12) O postępowaniu w przypadkach wad serca u ciężarnych i rodzących. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

Dr. E. Sawicka:

13) O postępowaniu w łożysku przodującym. (Pol. Gaz. Lek. 1930).

Dr. E. Newlińska:

14) Białkomocz u noworodków. (Pol. Gaz. Lek.).

12. Klinika Dermatologiczna.

Kierownik: Prof. Dr. Jan Lenartowicz.

Adjunkt: Dr. Mieczysław Andruszewski.

Asystenci starsi: Dr. Stefan Kwiatkowski, Dr. Klemens Kauczyński, Dr. Tadeusz Chorażak, Dr. Anna Eliaszówna.

Asystent młodszy: Helena Żurowska.

Hospitantka niepłatna: Dr. Włodzimiera Kruszelnicka.

Na wykłady uczęszczało 118 studentów, w trymestrze III. mniej pilnie z powodu przypadających w tym czasie egzaminów.

Dochody Kliniki z dotacji zwyczajnej i dochody nadzwyczajne wynosiły łącznie kwotę 4.108 zł.

Zakupiono z ważniejszych rzeczy: Szaragi do szatni dla studentów, stół do szatni, mikroskop Reicherta (ultra), 8 leżaków dla chorych.

Klinika posiada 96 łóżek, leczono w nich w roku sprawozdawczym 453 chorych, ilość chorych zgłaszających się o poradę w przychodni wynosiła 2.465.

Klinika abonowała 4 czasopisma a dwa otrzymywała bezpłatnie. Zakupiono 5 dzieł, inwentarz biblioteczny powiększył się od Nr. III. a 533 do 537.

Ogłoszono drukiem następujące prace:

1) Dr. S. Kwiatkowski: Wyniki lecznicze w stosowaniu szczepionki Dmelcos. (Ref. Zjazdu dermat. w Łodzi, 1930).

2) Dr. Legieżyński-Kwiatkowski: Odczyn wiązania dopełniacza w zastosowaniu do wrzodu miękkiego. (Tamże).

3) Dr. Chorążak-Kwiatkowski: Dwa przypadki Sarcoma idiopat, Kaposi. (Tamże).

4) Dr. K. Kauczyński: Niezwykły, ogólny i ogniskowy odczyn swoisty w przypadku tocznia pospolitego. (Pol. Gaz. Lek. 1930. 21).

5) Dr. T. Chorążek: Anetoderma Judassohn. (Przegl. dermat. 1930. 1).

6) Prof. Lenartowicz: Z zagadnień nauki o kile. (Biblioteka okręg. Zw. Kas Chorych. Kraków, 1930. Serja II. Zesz. X).

7) Prof. Lenartowicz wspólnie z Prof. Rothfeldem: Ein Fall von Hautsarkoiden mit identischen Veränderungen im Gehirn. und inneren Organen. (Arch. f. Derm. u. Syph. 1930. CLXI).

13. Klinika Okulistyczna.

Kierownik: Prof. Dr. Adam Bednarski.

Adjunkt: Vacat.

Starsi asystenci: Dr. Jerzy Grzędzielski, Dr. Kazimierz Budzowski, Dr. Marja Seidler-Dowboszowa, Dr. Janina Stasińska.

Laborant: Szymon Pilijewicz.

Studentów zapisanych w trymestrze jesiennym 114, w trym. letnim 105.

W Klinice zajętych było czterech lekarzy praktykantów. Porady lekarskiej w przychodni klinicznej zasięgało 4.852 chorych, chorych klinicznych było 522. Zabiegów operacyjnych wykonano 534.

Ogłoszono drukiem następujące prace naukowe:

1) Prof. Dr. Bednarski: O starożytności naszych zwyczajów, przesądów i leków ludowych. (Nowiny lek. 1929).

2) Prof. Bednarski: O rysunku anatomicznym oka Jana Peckhama. (Arch. Hist. Filoz. Medycyny. 1929).

3) Prof. Bednarski: Das anat. Bild Johann Peckham usw. (Sudhoffs Arch. f. Gesch. d. Medizin 1929).

4) Prof. Bednarski: O perspektywie Jana Peckhama w rękopisie Krak. (Now. Lek. 1930).

5) Dr. Grafowa i Doc. Dr. Reiss: Przyczynek do histopatologii i t. d. (Klinika oczna 1929).

Stypendjum naukowe Min. W. R. i O. P. otrzymał asystent Dr. Jerzy Grzędzielski i bawił na studiach zagranicą od 12 grudnia 1929 r. do 14 czerwca 1930 r.

14. Klinika Oto-laryngologiczna.

Kierownik: Prof. Dr. Teofil Zalewski.

Personel lekarski pozostał ten sam, jak w roku poprzednim. W klinice oto-laryngologicznej prowadzono w r. 1929/30 prace nad następującymi zagadnieniami:

1) Badania nad próbą Prof. Zalewskiego w przypadkach zapalenia wyrostka sutkowego.

2) Badania nad przewodnictwem ciepła za pomocą diatermji w przypadkach zapalenia wyrostka sutkowego metodą Zalewskiego.

3) Stosowanie elektrokoagulacji w twardzieli i grzlicy błon śluzowych dróg oddechowych i pokarmowych.

4) Leczenie twardzieli środkami chemicznymi, naświetlaniami promieniami X oraz radu.

5) Stosowanie ezofagoskopji za pomocą ezofagoskopu nowego systemu.

Ogłoszono drukiem następujące prace naukowe:

Prof. Zalewski: Die Denkersche Operation bei der Behandlung der oberen Kiefercysten. (Monschr. f. Ohren und (Lar-Rhinologie) 64 Jahrg. Heft 4. 1930).

Sur le traitement du sclerome par la diathermie chirurgicale, po francusku w księdze pamiątkowej I. Międzynarodowego Kongresu otolaryngologicznego 1930.

Dwie prace prof. Zalewskiego, siedem prac Doc. Dr. Dobrzańskiego, dwie prace Dr. Szumowskiego, przeznaczono do druku.

Nadto z kliniki demonstrowano 20 przypadków chorobowych w Pol. Tow. Oto-lar. a sześć w Lw. Tow. lekarskiem.

15. Klinika Neurologiczna.

Kierownik: Prof. Dr. Henryk Halban.

Adjunkt: Prof. tyt. Dr. Jakób Rothfeld.

Asystent honorowy: Dr. Marja Demianowska.

Asystenci starsi: Dr. Józef Limanowski, Dr. Stanisław Teppa, Dr. Stanisław Adam-Falkiewiczowa.

Asystent młodszy: Dr. Leopold Jaburek.

Lekarze hospitanci: Dr. Izydor Kurzrock, Dr. Izydor Rein, Dr. Stanisław Rajca, Dr. Leopold Hessel.

Liczba studentów zgłoszonych na wykłady neurologii była około 250.

W ciągu roku akad. 1929/30 nie zaszły zmiany w pomieszczeniu kliniki; natomiast wykończono lewe skrzydło nowej kliniki neurologicznej, które w przyszłym roku akad. zostanie oddane do użytku.

Ilość tomów biblioteki klinicznej powiększyła się o 60.

Ogłoszono drukiem następujące prace naukowe:

1) Prof. Halban i Prof. Rothfeld: Ein Beitrag zur Frage der subcorticalen Anfälle. Wykład na Zjeździe neurol. w Dreźnie.

2) Dr. Falkiewiczowa: Działanie środka przeciwbolowego „Ne-okreatyny“. (Pol. Gaz. lek. 1930, Nr. 18).

Z pracowni histologicznej prace Dra Jaburka pod tytułem: Ueber die Struktur der Nervenfasern i druga: Ueber die Veränderungen der Nervenfasern bei der multiplen Sclerose, drukują się w Archiwum Instytutu neurol. w Wiedniu.

Dr. Limanowski, Falkiewiczowa, Kurzrock mieli odczyty z zakresu neurologii na Zjeździe lekarzy w Wilnie 1929 r.

16. Instytut Dentystyczny.

Kierownik: Prof. Dr. Antoni Cieszyński.

Siły pomocnicze lekarskie: Trzech asystentów starszych. Inne siły pomocnicze: 1 sekretarka, dwie pomocnice dentystyczne, jeden pomocnik dentystyczny, 1 służący operacyjny i jeden woźny pomocniczy w pracowni Roent.

Ruch chorych przedstawiał się następująco:

w oddziale chirurg.-stomatol. szukało porady . . .	6.095
w oddziale zachowawczym	2.806
w oddziale protetycznym	835
w oddziale roentgenol.	674
w oddziale klinicznym	59

Liczba studentów medycyny na kursach obowiązkowych w I-ym trymestrze 102, w trymestrze II. i III. 195.

Specjalizację w stomatologii ukończyło 11 osób.

Prof. Cieszyński ogłosił 11 prac, asystenci Dr. Jankowski, Bardaszówna i Jarzab prac cztery, wszystkie w Pol. Stomat. 1930.

Dr. Mieczysław Jankowski otrzymał stypendjum rządowe na udział w Zjeździe stomatol. w Wenecji.

Szczegółowe sprawozdanie Instytutu ogłoszono w Polskiej Stomatologii 1930, Nr. 6.

17. Wydział Humanistyczny.

W skład Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jana Kazimierza na początku roku akademickiego 1929/30 wchodził: Jeden profesor honorowy, 21 profesorów zwyczajnych, 12 profesorów nadzwyczajnych. W końcu tegoż roku akadem. na Wydziale było 2 profesorów honorowych, 19 profesorów zwyczajnych i 12 profesorów nadzwyczajnych.

Pozatem było na Wydziale: dwóch docentów z tytułem profesora, 13 docentów i 22 lektorów.

O zmianach, jakie zaszły w gronie profesorów w ciągu roku sprawozdawczego wspomniano w sprawozdaniu rektorskim. Tutaj dodać należy, że w przewodzie były habilitacje Dra Marjana Auerbacha z zakresu filologii klasycznej i Dra Mieczysława Piszczkowskiego z zakresu historii literatury polskiej. Dr. Zygmunt Szweykowski przeniósł habilitację na Uniwersytet Warszawski.

Nowe lektoraty: Dr. Marji Szczepańskiej poruczono lektorat harmonii i kontrapunktu na miejsce Dra Adama Mitscha. P. Andrzejowi Frénaud, licencjatowi Sorbony, lektorat języka francuskiego na miejsce p. Singevina. P. Zygmunt Radnicki został nauczycielem rysunków, p. Antoni Rzepka, nauczycielem gimnastyki; pani Dr. Laura Gelletich, mianowana lektorką języka włoskiego, nie objęła jeszcze stanowiska.

Z sił pomocniczych było asystentów starszych 10, młodszych 14, demonstratorów i zastępców asystentów 9.

Wydział uzyskał 2 nowe asystentury starsze, jednak niektóre katedry nie mają dotychczas sił pomocniczych, co utrudnia nadzwyczaj prowadzenie ćwiczeń seminaryjnych i proseminaryjnych.

Rada Wydziału odbyła 14 posiedzeń zwyczajnych, posiedzenie żałobne z powodu zgonu ś. p. Prof. Ptaśnika, posiedzenie nadzwyczajne dla wyboru elektorów, dla wyboru Dziekana, oraz dwa posiedzenia dla kolokwów i wykładów habilitacyjnych. Odbyło się również 12 posiedzeń komisji przedmiotowych oraz jedno posiedzenie docentów dla wyboru delegatów do Rady Wydziału.

Z urlopów przez jeden trymestr korzystało siedmiu, z urlopów rektorskich pięciu a z urlopów dziekańskich 24 profesorów i 4 docentów.

Z powodu choroby nie wykładali przez czas dłuższy Prof. W. Kotwicz i M. Wartenberg.

Doktoraty: Rozpraw doktorskich w r. akad. 1929/30 złożono 51 (w tem 28 mężczyzn, 23 kobiet) ocenionych zostało 49.

Do jednogodzinnego rygorozum przystąpiło 62 kandydatów (31 mężczyzn i 31 kobiet); do dwugodzinnego — 47 kandydatów (27 mężczyzn i 20 kobiet). Niedostatecznych wyników w jednogodzinnych rygorozach było 7, w dwugodzinnych — nie było.

Promowało się 48 osób (26 mężczyzn i 22 kobiet).

Dwa przewody nostryfikacyjne są w toku.

Statystyka studentów: Wydział liczył w I. trymestrze r. akad. 1929/30 2.064 studentów; w drugim trymestrze przybyło 53, w III. jeszcze 23 studentów. Z ogólnej liczby 2.140 było 797 (37·25%) mężczyzn, a 1.343 (62·75%) kobiet.

Wolnych słuchaczy było 13 (2 mężczyzn i 11 kobiet).

Zakłady naukowe Wydziału Humanistycznego.

1. Seminarjum Filozoficzne.

Oddział A. Kierownik (w I. i II. trym.): Prof. Dr. Kazimierz Twardowski.

Oddział B. Kierownik: Prof. Dr. Mściśław Wartenberg.

Oddział C. Kierownik: Prof. Dr. Kazimierz Ajdukiewicz.

Asystentka st.: Dr. Izidora Dąmska (dla wszystkich Oddziałów).

Oddział A. był przez cały rok akademicki 1929/30 nieczynny, w trym. I. i II. z powodu urlopu kierownika, w trym. III. z powodu przejścia kierownika w stan spoczynku. Sprawozdanie Oddziału B. przedstawia za rok 1929/30 wymieniony wyżej kierownik tego Oddziału.

Liczba uczestników na ćwiczeniach Profesora Ajdukiewicza Proseminarjum w I. trym. 110 — w II. trym. 77 — w III. trym. 58. Seminarjum w I. trym. 18 — w II. trym. 14 — w III. trym. 15.

W Seminarjum filozoficznym czytano i interpretowano Kanta „Prolegomena do wszelkiej przyszłej metafizyki, która będzie mogła wystąpić jako nauka”. Uczestnicy wygłaszali nadto referaty w związku z omawianiem zagadnieniami, a trzech wykonali prace samodzielne.

W Proseminarjum przerabiano w I. trym. i w 1 połowie II-go trym. zadania logiczne; w 2 połowie II. trym. i w III. trym. czy-

tano i komentowano Berkeleya Trzy dialogi między Hylasem i Filonousem; nadto uczestnicy ćwiczeń oddawali z tygodnia na tydzień wypracowania pisemne w postaci streszczeń analizowanych ustępów wymienionego dzieła.

Połączone z Oddziałem C. Konwersatorjum filozoficzne odbyło 9 posiedzeń, na których członkowie Seminarjum filozoficznego (Oddział C.) wygłosili 8 referatów. (Jedno posiedzenie było poświęcone wyłącznie dyskusji).

Nowe nabytki inwentarza (wspólnego dla wszystkich trzech Oddziałów):

Dział I. (Sprzęty) Nr. 131—146.

Dział II. (Biblioteka) Nr. 1827—2138. Z tych 312 pozycji 69 przypada na czasopisma, 243 na książki.

Dział IV. (Narzędzia i sprzęty gospodarskie) Nr. 17—18.

2. Instytut psychologiczny.

Kierownik: Zast. prof. Docent Dr. Mieczysław Kreutz.

Asystent młodszy: Adam Bardecki.

Asystentka młodsza: Fryderyka Jarzębińska.

W Instytucie odbywały się w ubiegłym roku akad.:

1. Ćwiczenia psychologiczne. Kurs niższy. 3 godz. tyg.

2. Ćwiczenia psychologiczne. Kurs wyższy. 3 godz. tyg.

3. Prace samodzielne z psychologii. 4 godz. tyg.

4. Lektura i interpretacja dzieł psychologicznych. 2 godz. tyg.

Ćwiczenia kursu niższego były zorganizowane w ten sposób, że 2 godz. tyg. poświęcano wspólnym zebraniom uczestników, 1 godz. zaś eksperymentom, przeprowadzanym w I. trymestrze zbiorowo, w dalszych zaś jednostkowo. Na wspólnych zebraniach przedstawiał kierownik teorię testów, metody psychofizyczne i omawiał wyniki eksperymentów, przeprowadzanych przez uczestników, przez 1 godz. tyg., przeprowadzano eksperymenty przy pomocy testów do badania pamięci, uwagi, inteligencji i t. p. oraz przy pomocy metod psychofizycznych. Na ćwiczenia uczęszczało w I. trymestrze 82 studentów, na podstawie wyników kolokwów przyjęto na II. trymestr 28 studentów, w III. trymestrze brało udział w ćwiczeniach 24 studentów.

Ćwiczenia kursu wyższego były zorganizowane w ten sposób, że 2 godz. tyg. poświęcano wspólnym zebraniom, 1 godz. eksperymentom przeprowadzanym jednostkowo. Na wspólnych zebraniach zaznajamiał kierownik uczestników z aparatami psychologicznymi, podając dokładne opisy i sposób ich użycia, w pozostałej godzinie

przeprowadzali uczestnicy eksperymenty przy pomocy poznanych aparatów, w II. i III. trym. opracowywali łatwe tematy z psychologii eksperymentalnej. Ponadto zwiedzono poradnię psychotechniczną we Lwowie. Na ćwiczenia uczęszczało w I trym. 10, w II. i III. — 8 studentów.

Na pracach samodzielnych przydzielił kierownik uczestnikom tematy z zakresu psychologii eksperymentalnej do samodzielnego opracowania. W 3 godz. tyg. przeprowadzali uczestnicy potrzebne eksperymenty, 1 godz. tyg. poświęcano wspólnym zebraniom na których uczestnicy zdawali sprawę z postępu swych badań, oraz omawiano przedstawiane przez nich trudności i środki zaradcze. Na prace samodzielne uczęszczało w I trym. 12, w II. i III. — 6 studentów. Opracowania wyników swych badań mają przedłożyć po wakacjach.

Na ćwiczeniach poświęconych lekturze i interpretacji dzieł psychologicznych omawiano w trym. I. i II. pracę Claparède'a o pojęciu dyspozycji, w III trym. badania Klemma nad wpływem przerw na wydajność pracy umysłowej. Ponadto uczestnicy opracowywali pisemne referaty z rozpraw psychologicznych. Na lekturę uczęszczało w trym. I 26 studentów, w II. trym. 18 i w III. trym. 17 studentów.

Nabytki inwentarzowe:

Dział I. Sprzęty: L. 103—109.

Dział II. Przyrządy: L. 214—219.

Dział III. Biblioteka: L. 544—647.

3. Seminarjum historii Polski.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Zakrzewski.

Asystent młodszy: Mg. Józef Skrzypek.

Przebieg prac prowadzonych w Zakładzie.

W ciągu I. II. i III. trymestru oddano 10 prac, 12 referatów sprawozdawczych, tudzież 16 recenzji z prac seminaryjnych.

Członkowie seminarjum współpracowali również w „Przeglądzie Czasopism“ Kwartalnika Historycznego.

Liczba członków seminarjum wynosiła 38 osób, nadto korzystało z pracowni sześciu dawnych członków.

Inwentarz biblioteki powiększył się o 64 pozycyj, obejmujących 240 tomów i 64 map ziem Polski (byłego sztabu austriack.), z których 154 tomów zakupiono, reszta pochodzi z darów przeważnie dawnych członków.

4. Seminarjum historii powszechnej nowożytnej.

Kierownik: Prof. Dr. Adam Szelański.

Asystent starszy: Dr. Zygmunt Zborucki.

Przebieg prac, prowadzonych w Zakładzie rozwijał się w 2 kierunkach: 1) pracy przygotowawczej na ćwiczeniach niższych i wyższych, 2) pracy samodzielnej uczniów w Seminarjum.

Tematem ćwiczeń niższych była: w trym. I.—II. „Historjografia nowożytna i nowoczesna polska (wiek XVI, XVII, XVIII i XIX)“, w trym. III. „Akt z 5/XI. 1916 r. w świetle źródeł pamiętnikarskich“.

Członkowie ćwiczeń niższych przedłożyli referaty sprawozdawcze z I. i II. trymestru.

Tematem ćwiczeń wyższych była: w trym. I. i II. „Analiza i krytyka życiorysu gen. Tadeusza Kościuszki, napisanego przez J. U. Niemcewicz“, w trym. III. — Odczytanie i ocena referatów sprawozdawczych z powyższego tematu. Referaty miały już częściowo charakter samodzielny, opracowując jedną (do wyboru) z niezbadanych części życiorysu.

W Seminarjum przedłożono 10 prac, z czego 4 magisterskie, 2 doktorskie, 1 kandydacka.

Liczba członków ćwiczeń i seminarjum:

Ćwiczenia	Trym. I.	Trym. II.	Trym. III.
niższe. . .	32	29	20
wyższe . .	23	20	20
seminarium	33	31	27

Biblioteka seminaryjna wzrosła o 49 dzieł w 71 tomach (Nr. 1526—1574).

5. Seminarjum historii powszechnej średniowiecznej.

Kierownik: Ś. p. Prof. Dr. Jan Ptański.

Kierownik w. z.: Prof. Dr. Stanisław Zakrzewski.

Asystent młodszy: Mr. Walenty Artur Wagner.

Liczba członków Seminarjum: 103.

Posiedzeń seminaryjnych odbyło się: 24.

Prac seminaryjnych oddano 18; 7 zostało uznanych za magisterskie.

Biblioteka seminaryjna powiększyła się o 130 dzieł w 174 tomach z czego większa część pochodzi z darowizny ś. p. Prof. Jana Ptaśnika (poz. 1835—1965), a to z dniem 15 czerwca 1930.

Członkowie Seminarjum brali udział w sporządzaniu sprawozdań z czasopism historycznych dla zamieszczonego w Kwartalniku Historycznym Przeglądu czasopism. Asystent wykończył doktorską dySSERTację p. t. Dzieje dawnego Jarosławia i wydrukował 15 recenzji i sprawozdań w Kwartalniku i w Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven.

6. Seminarjum historii starożytnej.

Kierownik: Prof. Konstanty Chyliński.

Asystent starszy: Dr. Jerzy Kulczycki.

Praca w Seminarjum była prowadzona w 2 oddziałach.

I. Oddział ogólny (do 160 uczestników) miał jako tematy ćwiczeń: 1) epokę wojen perskich, 2) biografje Plutarcha. Każdy uczestnik w pierwszym roku pobytu w seminarjum był zobowiązany do przerobienia wskazanej mu lektury i wykonania 2 prac, epigraficznej i historycznej-źródłowej; w drugim roku — do wykonania większej samodzielnej rozprawy na temat wskazany przez kierownika.

II. Oddział specjalny (24 uczestników) zajmował się szeregiem problemów, związanych z bieżącą literaturą naukową; uczestnicy pracowali ponadto nad rozprawami magisterskimi i doktorskimi, przedkładając na zebraniach seminaryjnych wyniki swych prac.

Ukończony został nowy katalog kartkowy, który umieszczono w skrzynkach specjalnej konstrukcji, projektowanych przez kierownika zakładu i Dr. Kulczyckiego.

Środki finansowe Seminarjum składały się z dotacji rządowej w kw. 1220 zł. i z taks pracownianych w kw. zł. 852 gr. 07.

7. Seminarjum historii społecznej i gospodarczej.

Kierownik: Prof. Dr. Franciszek Bujak.

Asystent st.: Dr. Stanisław Hoszowski.

Zast. asystenta: Antoni Walawender.

Seminarjum historii społecznej i gospodarczej, 2 godz. tygodniowo w I., II. i III. trymestrze.

Omówiono i zilustrowano przykładami metodę badań historycznych, omówiono źródła do historii gospodarczej oraz przeprowadzono interpretację dokumentów źródłowych średniowiecznych. Przygoto-

wano i omówiono samodzielne wypracowania w następujących typach:

1. Sprawozdania krytyczne rozpraw i publikacji z zakresu historii gospodarczej, społecznej i ekonomji w językach obcych; oddano do opracowania 50, opracowano 34, omówiono 30.

2. Sprawozdania krytyczne rozpraw i publikacji z zakresu historii gospodarczej w języku polskim; oddano do opracowania 33, opracowano 31, omówiono 26.

3. Zebrano materiały do klęsk elementarnych w Polsce z publikacji źródłowych, monografij i t. p.; oddano do opracowania 50, opracowano 47, skontrolowano 47.

4. Opracowano tablice statystyczne cen we Lwowie w XVIII. wieku, oddano do opracowania 6, opracowano 5, skontrolowano 5.

5. Opracowano mapy gęstości zaludnienia Górnego Śląska w połowie XIV. wieku według dekanatów; oddano do opracowania 6, opracowano 6, skontrolowano 6.

6. Referat źródłowy z historii gospodarczej Polski: oddano do opracowania 30, opracowano 26, omówiono 20.

Liczba studentów na Seminarjum na Ćwiczeniach

w I. trymestrze	35	50
w II. trymestrze	32	35
w III. trymestrze	32	30.

Nabyto: do inwentarza książek od liczby 2.164 do 2.500 t. j. 337 dzieł. Nadto uzupełniono zdawna posiadane dzieła przez nabycie 89 tomów, stanowiących dalszy ciąg wydawnictw ciągłych lub będących tomami dotychczas nieposiadanymi. Razem nabyto tomów 700 w tem z darów 460 (Biblioteka Uniwersytecka ofiarowała z dubletów 124 dzieł w 247 tomach, Dyrekcja Archiwum Państwowego we Lwowie 2 publikacje w 83 tomach, inne dary 130 tomów z wymiany za „Badania z dziejów społecznych i gospodarczych“ 84 tomów, drogą kupna 156 tomów, w czem 67 tomów z księgozbioru po ś. p. Profesorze Ptaśniku).

Do inwentarza map od liczby XLVIII. do LI. (2 atlasy i 24 kart), z tego 2 z daru, 3 w drodze kupna. Ponadto uzupełniono poprzednie liczby inwentarza 62 kartami w drodze kupna.

8. Zakład nauk pomocniczych historii.

Kierownik: Ś. p. Prof. Dr. Jan Ptaśnik.

Kierownik w. z.: Prof. Dr. Stanisław Zakrzewski.

Asystent st.: Dr. Łucja Charewiczowa.

Liczba członków ćwiczeń paleograficzno-dyplomatycznych 95. Liczba członków wykładu z ćwiczeniami „Wstęp do nauk historycznych”: 217.

Biblioteka Zakładu powiększyła się o 104 dzieł w 125 tomach (liczba inwentarza 810—914), z czego większa część pochodzi z darowizny ś. p. profesora Jana Ptaśnika.

1) Asystentka wydrukowała pracę źródłową p. t. „Kłęski zaraz w dawnym Lwowie” str. 89; 2) Ś. p. profesor Jan Ptaśnik. Przegląd Humanistyczny r. 1930, str. 242—250 i nadb. str. 9; 3) Bibliografia prac ś. p. prof. Ptaśnika. Kwart. Hist. r. XLIV. (1930) Nr. 2; 4) Wspomnienie uczniowskie o ś. p. prof. Ptaśniku. Kwart. Hist. r. XLIV. (1930) Nr. 2; 5) Znaczenie cechów w życiu miast polskich. „Tęcza” r. 1930; 6) Recenzje i sprawozdania w Kwartalniku Historycznym. Ponadto prowadziła asystentka samodzielnie wykład z ćwiczeniami „Wstęp do nauk historycznych”, w zastępstwie profesora zaś również przez cały rok ćwiczenia dyplomatyczno-paleograficzne, w III. trymestrze także zastępczo wykład „Miasta i mieszczaństwo w wiekach średnich”.

9. Instytut archeologii klasycznej.

Kierownik: Dr. Edmund Bulanda.

Asystent starszy: Doc. Dr. Kazimierz Michałowski.

Asystent młodszy: Dr. Kazimierz Majewski.

Wolontariusze: Dr. Jan Starczuk, abs. ryg. Roman Petelenz-Łukasiewicz, abs. ryg. Helena Cehakówna, inż. arch. Janusz Witwicki.

Biblioteka Instytutu liczyła z końcem roku akad. dzieł: 1138, tomów: 1787 — zbiór djapozytywów: sztuk 4500 — zbiór odlewów gipsowych: sztuk 62 — zbiór fotografii: sztuk 5303 — zbiór tablic i map: sztuk 147. — Z instytutem połączona jest pracownia fotograficzna, w której pracuje nauczyciel fotografii p. Józef Świtkowski stypendysta Instytutu stud. Włodzimierz Tyss.

W r. b. prace, recenzje, sprawozdania ogłosili drukiem: Kierownik Bulanda, pp. Dr. Michałowski, Dr. Majewski, Dr. Starczuk, Petelenz-Łukasiewicz, Cehakówna, Kolska.

10. Seminarjum prehistorji.

Kierownik: Prof. Dr. Leon Kozłowski.

Asystent młodszy: Dr. Jan Bryk.

W ćwiczeniach prehistorycznych brało udział 10 studentów. W ciągu trzech trymestrów przerobiono teoretycznie, oraz praktycznie analizę ceramiki neolitycznej, a to kultur: megalitycznej, wstęgowej,

małopolskiej, ceramiki sznurowej, ceramiki sznurowej miechowskiej, ceramiki sznurowej złockiej, nadbużańskiej, bałtyckiej i kultury kurhanów ze szkieletami skurczonemi. Ćwiczenia te prowadzono przy pomocy materiału ilustracyjnego, oraz materiału muzealnego z Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie. Ćwiczenia prowadził asystent Dr. Jan Bryk pod kierunkiem Prof. Dr. Leona Kozłowskiego.

Seminarjum prehistoryczne liczyło 7 członków. Uczestnicy wykonali 4 prace, nadto 3 na ukończeniu.

Prace ogłoszone drukiem:

Prof. Dr. Leon Kozłowski:

1) „Budowle kultury ceramiki malowanej w świetle badań przeprowadzonych w Koszylówcach, Nieżwiskach i Buczaczu”. Archiwum Tow. Nauk. we Lwowie 1930.

2) „Chaty kultury Czechy-Wysocko odkryte w Nieżwiskach pow. Horodenka”. Księga pamiątkowa ku czci Prof. W. Demetrykiewicza. Poznań 1930.

Asystent starszy Dr. Jan Bryk: „Neolityczne kurhany ze szkieletami skurczonemi w Kaczanówce”. Księga pamiątkowa ku czci Prof. W. Demetrykiewicza. Poznań 1930.

Tadeusz Sulimirski: „Skarby Brązowe z Kamionki Wielkiej”. Księga pamiątkowa ku czci Prof. W. Demetrykiewicza. Poznań 1930.

Biblioteka zwiększyła się o 71 pozycji inwentarzowych i wynosi obecnie 236 pozycji.

Zbiory muzealne obejmują zbiory ceramiki malowanej z wykopalisk w Nieżwiskach pow. Horodenka są przedmiotem pracy preparatora i wykopaliska z kurhanów w Ostapiu pow. Skalat, badanych przez Dr. J. Bryka (dar Aleks. hr. Zalewskiego z Ostapia).

11. Instytut historii sztuki nowożytnej.

Kierownik: Prof. Dr. Władysław Kozicki.

Asystent młodszy: Dr. Władysław Terlecki.

Zastępcy asystentów: Marjan Minnich i Julja Izierska (od 1/IV. 1930).

Prace naukowe.

Kierownik Instytutu, otrzymawszy w tym celu urlop ministerjalny na I. i II. trymestr, kontynuował swą pracę nad obszerną monografią o Henryku Rodakowskim, którą, po uzupełnieniu materiału źródłowego, doprowadził mniej więcej do połowy definitywnego tekstu.

Drukiem ogłosił w tym czasie:

1) Scena lwowska od r. 1900 (w broszurze „Scena lwowska“ wydanej nakładem gminy m. Lwowa).

2) Dziesięciolecie teatru polskiego (w monografii „Dziesięciolecie Polski odrodzonej“, nakład Il. Kurjera Codziennego).

3) Rzeźby Stanisława Szukalskiego „Sztuki Piękne“, rocznik 1929.

Ponadto prowadził dalej referat teatru i sztuki plastycznej w „Słowie Polskim“.

Nadto przeczytano i przedyskutowano ogłoszoną w „Przeglądzie historii sztuki“ rozprawę Dalbora: „Obraz Łukasza Czarnocha St. w Muzeum Wielkopolskim“.

Proseminarium w III-cim trymestrze składało się z 34 członków. Odczytano 3 prace członków, a nadto przedyskutowano historię powstania i analizę stylu katedry i cerkwi wołoskiej we Lwowie na podstawie książki Łozińskiego: „Sztuka lwowska XVI i XVII w.“

Zbiory Instytutu powiększyły się w okresie sprawozdawczym w książkach: o 43 poz., w fotografiach: o 23 poz., w przeźrocach: o 228 poz.

12. Instytut historii sztuki polskiej i wschodnio-europejskiej.

Kierownik: Prof. Dr. Władysław Podlacha.

Asystent starszy: Dr. Zbigniew Hornung (do 31/X. 1929).

Asystent młodszy: Jerzy Gütler (od 1/XI. 1929).

Asystent wolontariusz: Aleksandra Majerska.

W Instytucie prowadzone badania nad grafiką polską w dalszym ciągu, nad malarstwem polskim i cerkiewnym, nadto nad zagadnieniami z pogranicza historii sztuki i filozofii. Z tych studjów powstały lub zarysowały się 9 tematów o charakterze monograficznym lub ogólnym, opracowanych przez uczestników Seminarjum.

W ćwiczeniach uczestniczyło w bieżącym roku akademickim 31 osób, dopuszczonych na podstawie odbytych poprzednio studjów, względnie na podstawie kolokwjum wstępnego z nauki o stylach. W Seminarjum historii sztuki polskiej i wschodnio-europejskiej uczestniczyło 21 osób; przerabiano temat „Sztuka Germanów i Słowian w świetle nowszych badań“.

W inwentarzu biblioteki zakładowej przybyło 170 pozycji, odpowiadających takież liczbie dzieł w 226 tomach. W inwentarzu grafiki przybyło 5 pozycji, o 41 odbitkach (litografje i akwaforty).

13. Instytut muzykologiczny.

Kierownik: Prof. Dr. Adolf Chybiński.

Asystent starszy: Dr. Marja Szczepańska.

Liczba uczestników ćwiczeń i współpracowników:

A. Ćwiczenia dla początkujących	5
B. Proseminarium muzykologiczne	5
C. Seminarjum muzykologiczne	11
D. Ilość osób współpracujących	7
Razem	28

Przebieg prac prowadzonych w Instytucie:

A. Ćwiczenia dla początkujących:

1. Przygotowanie do egzaminów magisterskich odbywało się w zakresie: a) akustyki, fizjologii i psychologii muzyki, b) paleografii muzycznej, cz. I. (notacja mensuralna starsza i nowsza, notacja neumatyczna, na podstawie rękopisów i starych druków oraz zdjęć fotograficznych), c) w zakresie staroklasycznego kontrapunktu (ścisłego), w obrębie techniki 2 i 3-głosowej wraz z kontrapunktem imitacyjnym i analizą dzieł wybranych XV. i XVI. wieku.

2. Prace pisemne (domowe) z zakresu kontrapunktu, przyczem wykonano około 500 zadań.

B. Proseminarium muzykologiczne:

1. Przygotowanie do egzaminów magisterskich odbywało się w zakresie: a) paleografii muzycznej, cz. II. (notacja tabulaturowa i generalbasowa, na podstawie rękopisów i starych druków oraz zdjęć fotograficznych), b) poznawanie systemów harmoniczných od XVI. do XX. wieku na podstawie traktatów teoretycznych z 5 wieków, w połączeniu z analizą nowszych utworów i referatami w ilości 60.

2. Ćwiczenia analityczne z zakresu muzyki średniowiecznej (analiza dzieł kompozytorów włoskich, francuskich, angielskich, niemieckich i polskich), około 20 referatów.

3. Cztery referaty z zakresu etnografii muzycznej polskiej.

4. Poznawanie techniki 4-głosowej (około 200 zadań dom.).

C. Seminarjum muzykologiczne:

1. Przygotowanie do egzaminów magisterskich: rozważania treści metodologicznej w zakresie dawniejszej muzyki.

2. Poznawanie techniki imitacyjnej i wielogłosowej (około 300 zadań dom.) oraz analiza dzieł wokalnych XVI w.

3. Poznawanie zasad nauki o stylu muzycznym (na podstawie dzieł XVII. wieku) referaty ustne.

4. Analiza stylistyczna dzieł instrumentalnych polskich z XVII. i XVIII. wieku wraz z referatami w ilości 11.

Przygotowywano w dalszym ciągu wydanie I. tomu „Monumenta Misices Medii Aevi in Polonia“, wydanie dzieł Sebastjana z Felsztyna i Marcina Leopolda oraz poszczególnych dzieł muzyki polskiej z XV. i XVIII. wieku.

14. Seminarjum historii oświaty i szkolnictwa.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Lempicki.

Asystent starszy: Dr. Antoni Knot.

W Seminarjum zajmowano się interpretacją źródeł do życia umysłowego Polski w dobie humanizmu (na podstawie wyboru Chrzastowski-Kot: Humanizm i reformacja w Polsce). Nadto wykonano kilka referatów i szereg recenzji z prac seminaryjnych w liczbie 39. Członkowie seminarjum oddali 24 prac samodzielnych.

Starsi członkowie i wychowankowie seminarjum drukowali w okresie sprawozdawczym kilka rozpraw w czasopismach naukowych (Pamiętnik Literacki, Minerva Polska), nadto drukowali recenzje i sprawozdania.

Prace w Proseminarjum: w I. i II. trym. interpretacje programów szkolnych polskich XVI w. a to: Herbesta: program szkoły P. Marji w Krakowie i program gimnazjum turuńskiego (wydanie Tynca), w III. trym. ćwiczenia metodyczne, jako wstęp do dziejów oświaty i szkolnictwa. Członkowie proseminarjum złożyli szereg referatów ćwiczeniowych, składali obowiązkowe kolokwia z wykładów, lektur oraz historii wychowania.

Seminarjum liczyło w roku sprawozdawczym 51 członków czynnych, proseminarjum 61 osób. Na ćwiczenia proseminaryjne uczęszczali studenci (tki), studujący (e) historię, pedagogikę i polonistykę.

W roku sprawozdawczym przyrost pozycji inwentarza biblioteki obejmuje sygnatury dzieł od 823—948, to zn. 126 dzieł w 159 tomach. Nabytki biblioteczne pochodzą: a) z kupna dotacji, b) z darów (składek) członków Seminarjum i Proseminarjum, c) z darów autorskich.

15. Instytut orientalistyczny.

A. Seminarjum językoznawstwa indoeuropejskiego.

Kierownik: Prof. Dr. Jerzy Kuryłowicz.

Asystent młodszy: Dr. Eugeniusz Słuszkiewicz.

Inwentarz biblioteczny wykazuje 69.

„ meblowy 9 nowych pozycji.

W seminarjum pracowało pięć osób, z tego trzy nad iranistyką, dwie nad zagadnieniami gramatyki porównawczej, w przygotowaniu są dwie prace pisemne.

B. Seminarjum Bliskiego Wschodu.

Kierownik: Prof. Zygmunt Smogorzewski.

Zast. asystenta: Franciszek Machalski.

Ogólna ilość studentów seminarjum 24; uczestników seminarjum filologii arabskiej — 8, uczestników Proseminarjum filologii arabskiej — 7.

Prac seminaryjnych oddano 8.

Biblioteka powiększyła się o 56 książek i 19 map.

16. Seminarjum filologii klasycznej I.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Witkowski.

Asystent starszy: Dr. Jan Smereka.

Seminarjum greckie:

W I.—II. trym. objaśniano Arystofanesa Pokój, w III. trym. Demostenesa Mowę o parapresbei. Odczytano i omówiono 1 referat, oceniono 1 pracę. Liczba uczestników w I. i II. trym.: 23, w III. trym.: 28.

Proseminarjum łacińskie:

W I.—II. trym. objaśniano Cicerona; De finibus bonorum et malorum Ks. II. w III. trym. Ovidiusa Fasti Ks. I. Nadto odbywały się ćwiczenia gramatyczno-stylistyczne. Językiem objaśniania był przeważnie łaciński.

Liczba uczestników w I. trym. — 37, w II. trym. — 38, w III. trym. — 44.

17. Seminarjum filologii słowiańskiej.

Kierownik: Prof. Dr. Witold Taszycki.

Asystent starszy: Dr. Stanisław Jodłowski.

Seminarjum słowiańskie niższe liczyło członków 35. Ćwiczenia w seminarjum niższym polegały na interpretacji tekstów starocerkiewnosłowiańskich w wydaniu Słoińskiego. Nadto kilku członków seminarjum niższego opracowywało pewne działy staropolskiego imiennictwa osobowego.

Na seminarjum wyższe uczęszczało studentów 20. Poza interpretacją tekstów starocerkiewnosłowiańskich rozstrzasano na seminarjum wyższym trudniejsze kwestje z zakresu gramatyki porównawczej języków słowiańskich.

Biblioteka Seminarjum powiększyła się o 172 dzieł (221 tomów).

18. Seminarjum filologii polskiej.**A. Oddział literatury starszej.**

Kierownik: Prof. Dr. Wilhelm Bruchnalski.

1. Proseminarjum.

Ilość członków wynosiła 85, prac na tematy dane wykonano około 60. Posiedzenia proseminaryjne wypełnione były wykładami profesora, wprowadzającymi w umiejętność literatury, albo odczytami studentów, które zajmowały się kwestją eposu i szeregiem zagadnień z twórczości Mickiewicza.

2. Seminarjum.

Ilość członków wynosiła 105. Prac na tematy dane wykonano 86, nieskończonych w toku kilkanaście; z pośród nich nieczytane na posiedzeniach seminaryjnych były najdokładniej omówione przez profesora z autorami; pewne zostały przerobione na dysertacje doktorskie, inne na magisterskie.

Drukiem ogłoszono albo do druku oddano 6 prac i artykułów, którym początek dało Seminarjum lub które wykonane zostały w Seminarjum.

B. Oddział literatury nowszej.

Kierownik: Prof. Dr. Juljusz Kleiner.

Asystent młodszy: Dr. Mieczysław Piszczkowski.

1. Seminarjum niższe.

Ilość członków wynosiła 110 osób. Oddano prac 98; znaczną ich część stanowią prace na tematy przeszłorocznych ćwiczeń wstępnych. Na posiedzeniach analizowano „Dziadów część trzecią”. Szereg prac w toku.

2. Seminarjum wyższe.

Ilość członków wynosiła 96. Prac oddano 70, z tych 30 na tematy przeszłorocznego seminarjum niższego. Na posiedzeniach czytano i omawiano 6 prac seminaryjnych. Szereg prac w toku.

3. Wyjaśnienia wstępne i ćwiczenia z zakresu historii literatury polskiej.

Ilość członków zapisanych wynosiła ponad 300 osób — z chwilą, gdy uczestnicy musieli zgłosić się do kolokwów i oddawać prace, zostało 115. Prac oddano 59. Inne prace w toku. Treścią ćwiczeń były wskazówki metodyczne, udzielane przez kierownika w formie wykładu o metodach badania literackiego i o bibliografii.

W druku okazały się 3 prace wykonane w Seminarjum.

„Ćwiczenia z zakresu historii literatury polskiej” zlecone Dr. Mieczysławowi Piszczkowskiemu, st. asystentowi Seminarjum polonistycznego.

Ilość osób zapisanych wynosiła 21, gdy jednak uczestnicy musieli zgłosić się do kolokwium pozostało 12. Referatów z rozpraw i książek z dziedziny metodologii badań literackich oddano 10. Dwie prace w toku. Treścią ćwiczeń była lektura i interpretacja dzieł metodologicznych ze szczególnem uwzględnieniem literatury polskiej.

C. Oddział literatury porównawczej.

Kierownik: Prof. Dr. Eugenjusz Kucharski.

Pracę naukową prowadzono w dwóch oddziałach: a) w Seminarjum wyższem i b) Seminarjum niższem. Przy Seminarjum wyższem była zorganizowana sekcja bibliograficzna (około 60 uczestników). Na Seminarjum wyższe przyjęto uczestników 94, na niższe 105, razem 199. Prace w Seminarjum niższem obejmowały wyłącznie ćwiczenia w analizie literackiej wedle rodzajów literackich, w I. trymestrze liryka, w II. trym. epika, w III. trym. dramat. Odczytano 27 elaboratów analitycznych, poddając je równocześnie ocenie i dyskusji. Oddawanie prac analitycznych, które w razie pomyślnego wyniku dają prawo wstępu na Seminarjum wyższe, jest na razie w toku i nie można podać ich liczby (oddano po dzień dzisiejszy prac 15).

Na Seminarjum wyższem odczytano i przedyskutowano 12 prac samodzielnych, 9 referatów z dzieł i rozpraw naukowych w językach obcych. W sekcji bibliograficznej opracowano 45 roczników czasopism z r. 1876.

Biblioteka Zakładu liczy w dniu dzisiejszym 668 dzieł w 851 tomach.

19. Seminarjum filologii ruskiej.

Kierownik: Prof. Dr. Jan Janów.

Zast. asystenta: Józef Szemlaj.

Na ćwiczenia w proseminarjum języka ruskiego (trym. II-gi) przyjęto na podstawie kolokwów wstępnych 42 osoby, z nich 38 ukończyło prosemin. z wynikiem dodatnim. Oprócz ćwiczeń w fonetyce opisowej i analizie morfologicznej języka ruskiego, każdy członek przedstawił wykaz sufiksów przymiotnikowych (a 80 stron słownika ros.-ukr. Krymskiego). Posiedzeń było 12.

W Seminarjum niższem języka ruskiego (trym. I.—III.) czytano i objaśniano teksty starocerk.-słowiańskie, staroruskie oraz ruskie zapisy djalektyczne; w celu poznania metod wydawania tekstów starszych w druku, każdy uczestnik przedstawił odpis i opracowanie językowe wskazanego mu wyjątku z rękopisów, które znajdują się w bibliotekach lwowskich (XVI.—XVII. w.). Pracą zbiorową prze-

pisano w Zakładzie rękopis z XVI. wieku (936 stron foljo, a 32 stron na osobę), poczem każdy członek opracował swą część pod względem językowym. Ponadto przeczytano 10 referatów o problemach ogólnokształcących dla rutenistów, m. i. o języku najstarszych zabytków, o genezie 3 języków ruskich, teorii Pogodina Sobolewskiego, klasyfikacji gwar ruskich i t. d. Członków 32, posiedzeń 25.

W Seminarjum wyższem filologii ruskiej (trymestr I.—III.) czytano i przedyskutowano referaty z badań nad folklorem (przegląd szkół i metod naukowych do r. 1926), z opracowań dialektycznych języka ruskiego. Są to prace samodzielne zasługujące częściowo na wydrukowanie.

Biblioteka Zakładu liczyła z początkiem roku akad. 1929/30 1.226 pozycji — około 1.800 tomów; obecnie liczy 1.615 pozycji — 2.932 tomów. Ten znaczny wzrost księgozbioru zawdzięcza Zakład pomocy Ministerstwa W. R. i O. P., które przydzieliło 746 tomów („rossiea“) z biblioteki pogimnazjalnej w Warszawie a 236 tomów z biblioteki śp. Prof. Jana Łosia.

Prace kierownika Seminarjum:

1. Z dziejów polskiej pieśni historycznej (T. Zawadzki autorem „Nieznanego Śpiewnika histor. z XVI. w.“); Pam. liter. roczn. XXVI. str. 21, Lwów 1929.

2. Polskie teksty gwarowe z pow. brodzkiego i stanisławowskiego (w „Chrestomanji“ prof. Nitscha, str. 256—260).

3. Z literatury polskiej i ruskiej 17—18 wieku. Streszczenie referatu na Zjeździe filologów słowiańskich w Pradze 1929., str. 5.

4. O przekładzie „Wieczności piekielnej“ na język polski i ruski (Hierem. Drexelli: Infernus, dominorum corcor et ragus); Prace fil. XIV. str. 63 (414—76). Warszawa 1930.

5. Z literatury polskiej i ruskiej XVI.—XVIII. wieku (Wielkie Zwierciadło przykładów, Lucydarz oraz urywki z dzieł św. Augustyna, Dazzy, Flawjusza, Skargi i innych autorów w rękopisie Sokolskim). Praga 1930, str. 19.

6. Tłumaczenia ruskie w Postylli Mik. Reja w ewangeljarzach kaznodziejskich (poucz.) XVI. i XVII. wieku. Sprawozd. Polsk. Akad. Umiej. Kraków, październik 1929, str. 10.

7. Wpływ M. Reja na Ruś (notatka) Prace fil. XIV.

8. Język ruski w ewangeljarzu kaznodz. z Trościańca, XVI. w. Wstęp i część I: Cechy fonetyczne. Sprawozd. Tow. Nauk. we Lwowie, roczn. IX. str. 10. Lwów 1929.

9. Legendarno-apokryficzne opowieści ruskie o męce Chrystusa (z uwzględnieniem zabytków st. polskich). Rękopis (str. 243) złożono w redakcji Prac filol. 1930.

20. Seminarjum filologii romańskiej.

Kierownik: Prof. Dr. Edward Porębowicz.

Asystent młodszy: Anna Czeżowska egz. prof.

Dla początkujących:

Przez 3 trymestry lektura tekstu starofrancuskiego wraz z objaśnieniami teoretycznymi z zakresu gramatyki hist. francuskiej. Uczestniczyło przeciętnie 20 studentów.

Posiedzenia seminaryjne: a) lektura tekstów włoskich, hiszpańskich, starofrancuskich, b) sprawozdania z najnowszych wydawnictw z zakresu literatury i językoznawstwa romańskiego, c) prace studentów z zakresu literatury i językoznawstwa romańskiego.

Uczestniczyło w posiedzeniach 7 studentów.

W roku akad. 1929/30 biblioteka seminaryjna powiększyła się o 105 dzieł w 191 tomach.

21. Seminarjum filologii francuskiej.

Kierownik: Prof. Dr. Zygmunt Czerny.

Asystent młodszy: Anna Burzyńska.

Lektor jęz. francuskiego: Andrzej Frénaud, licencję.

Liczba członków: Seminarjum 42.

„ „ Proseminarjum 33.

„ „ ćwiczeń filolog. 41.

Warunki przyjęcia do:

a) Seminarjum: 2 egzamina magisterskie z filologii francuskiej lub egzamin konkursowy z gramatyki hist. francuskiej i średnio-wiecznej literatury francuskiej, oraz conajmniej 2 lata czynnego uczestnictwa w proseminarjum filol. francuskiej.

b) Proseminarjum: egzamin wstępny z historii literatury francuskiej, z opisowej gramatyki francuskiej i z opisowej wersyfikacji francuskiej.

Przebieg prac:

a) Seminarjum: I. trym. Zbiorowa praca nad bibliografią polsko-francuską z lat 1920—1925. II. i III. trym. technika powieściowa. Oddano 21 leçons z techniki powieściowej i 12 prac seminaryjnych.

Nadto oddano 12 dySSERTACyj doktorskich, profesorskich i magisterskich.

Proseminarium: W I. i II-gim trym. ćwiczenia z wersyfikacji na podstawie tekstów XIX w. w III. trym. ćwiczenia stylistyczne na tekstach XIX w., zaś w ciągu całego roku 1 g. na miesiąc interpretacje autorów XVI w.

Oprócz tego wszyscy członkowie Proseminarium oddali prace praktyczne z metodyki interpretacji literackiej.

Nadto oddano 23 leçons z wersyfikacji, 17 leçons ze składni rzędu, oraz 4 analizy literackie tekstów.

Ćwiczenia filologiczne.

Brali w nich udział studenci I-go roku; oddano 41 interpretacji filologicznych tekstów. XIX w.

Lektorat języka francuskiego: 4 g. tygodniowo, kurs wyższy i niższy dla romanistów i 4 godz. tyg. lektoratu ogólnouniwersyteckiego. — Lektor A. Frénaud. Stypendysta R. Friedel 2 g. lektoratu wstępnego.

Pracownia Zakładu: otwarta codziennie od 8 rano do 9-tej wieczór, z wyjątkiem świąt i niedziel. W miesiącach letnich zamknięta od 1 sierpnia do 1 września. Wypożyczalnia Biblioteki otwarta codziennie przez 2 godz.

Biblioteka liczy 958 dzieł w 1.557 tomach, z czego w roku akad. 1929/30 zakupiono 206 dzieł w 248 tomach.

22. Laboratorium fonetyki eksperymentalnej.

Kierownik: Prof. Dr. Zygmunt Czerny.

Laboratorium tego roku nie mogło zacząć normalnej pracy, ponieważ maszyny inskrypcyjne z urządzeniem dostarczono dopiero 18 marca b. r. Oprócz tego żmudna praca i drobiazgowość około ustawienia, wypróbowania i puszczenia w ruch maszyny mogła postępować tylko bardzo powoli, ponieważ Laboratorium dostało asystentkę Zofję Sokolnicką dopiero w lutym i to tylko w wymiarze 6 godzin tygodniowo.

Oprócz powyższej pracy asystentka przygotowała wykazy niezbędnych przyrządów fonetycznych, tak prowadzonych jakoteż mających się sprowadzić, oraz przedstawiła spis najważniejszych dzieł, potrzebnych dla biblioteki Laboratorium, które zostaną zamówione w jesieni.

23. Seminarium filologii angielskiej.

Kierownik: Prof. Dr. Władysław Tarnawski.

Seminarium miało 9 członków, nadto korzystało z jego biblioteki 8 studentów, uczestniczących w ćwiczeniach i 2 słuchaczy innych

profesorów za specjalnem zezwoleniem. Zajęcia seminaryjne miały charakter dwojaki: 1) czytanie prac i dyskusja nad nimi; 2) lektora i interpretacja „Ryszarda III.” Szekspira.

Biblioteka seminaryjna wzrosła z 577 do 648 pozycji. Z nowych 71 pozycji wymienić należy krytyczne wydanie Szekspira w 39 tomach (Arden Shakespeare), nabyte £ 11.150. Wogóle 71 pozycji nowych obejmuje 118 tomów. Wartość całej biblioteki (648 pozycji, obejmujących 986 tomów) wynosi około 14.350 zł.

24. Seminarium filologii niemieckiej.

Kierownik: Prof. Dr. Wiktor Dollmayr.

Asystentka młodsza: Marja Nawrocka.

Seminarium liczyło w I. trym. 43 członków, w II. trym. 36, w III. trym. 36 członków zwyczajnych. Ponieważ ilość członków była za wielką na jedno wspólne posiedzenie, dlatego dokonano podziału na 2 oddziały, z których 1-szy odbywał co tygodnia posiedzenie w poniedziałek od 6—8 g., 2-gi we wtorek również od 6—8. Posiedzeń dwugodzinnych odbyło się 9 w 1-szym, a 8 w 2-gim oddziale. W II-gim trym. ćwiczenia nie odbywały się z powodu urlopu kierownika Zakładu. W III-cim trym. podjęto znowu ćwiczenia w obu oddziałach i odbyto ich po 8 w obu oddziałach. Ćwiczenia w III-cim trym. rozpoczęły się 28 kwietnia. Ponadto odbyło się w tym roku 8 razy 1-godzinne konserwatorium, na których omawiano prace seminaryjne. W ogólności odczytano 32 referatów o przedstawianiu zwierząt w starych i nowych poezjach. — Oddano 29 większych prac seminaryjnych.

W ćwiczeniach proseminaryjnych brało udział w I. i III. trym. 132 i 120 uczestników, z których zostało 79 dopuszczonych do egzaminu końcowego. Dwugodzinnych ćwiczeń odbyto w I. i III. trym. ogółem 15. Opracowano 16 referatów, traktujących o dramatach Fr. Schillera. Mniejszych prac pisemnych oddano do 1 czerwca b. r. oraz oceniono 572.

Stan książek Zakładu powiększył się od 19 czerwca 1929 o 77 pozycji (L. p. inw. 3.909—3.987).

25. Instytut etnologiczny.

Kierownik: Prof. Dr. Adam Fischer.

Asystent młodszy: Dr. Alfred Bachmann.

Na ćwiczenia z zakresu etnologii słowiańskiej przyjęto 22 studentów i studentek. Do końca roku brało udział w ćwiczeniach 17 uczestników (w tem 12 studentów i 5 studentek). Nowoprzyjęci na

ćwiczenia byli obowiązani złożyć w ciągu I. trymestru egzamin wstępny, celem wykazania ogólnych wiadomości z zakresu etnologii Polski.

W Seminarjum etnologicznym brało udział przez cały rok 25 osób.

Materiałem ćwiczeń było bardzo dokładne zaznajomienie się z istotą etnografii i etnologii; rozpatrywano stosunek etnografii i etnologii do innych nauk i ich zastosowanie praktyczne, dalej omawiano bardzo szczegółowo wszelkie źródła polskie, dotyczące etnografii i etnologii, jak też i obce, a wreszcie śledzono rozwój badań etnograficznych w Polsce i ukształtowanie się grup etnicznych polskich. Podstawowym dziełem dla ćwiczeń była książka Prof. J. St. Bystronia „Wstęp do ludoznawstwa polskiego”. Poszczególne ustępy z wspomnianej książki uzupełniał i rozważał krytycznie kierownik ćwiczeń Prof. A. Fischer w miarę potrzeby i wedle wyników nowszych badań naukowych zarówno badaczy polskich, jak też i obcych. Z materiału przerabianego na ćwiczeniach zdawali następnie uczestnicy kolokwja.

Nadto uczestnicy ćwiczeń i seminarjum przygotowywali materiał do przyszłego słownika wierzeń i zwyczajów ludowych z zakresu świata roślinnego. — Uczestnicy ćwiczeń wykreślili kilka map etnograficznych.

Uczestnicy Seminarjum etnologicznego wykonali 8 prac samodzielnych, zaś 14 prac znajduje się w stadium przygotowania.

Wykaz prac Zakładu Etnologicznego ogłoszonych lub też będących w druku:

Prof. Dr. A. Fischer: Zarys etnograficzny województwa pomorskiego. Nakł. Instytutu Bałtyckiego. Serja „Balticum” zesz. 1. Toruń 1929, str. 70.

Przegląd polskich wydawnictw etnograficznych i etnologicznych za rok 1928. Kwartalnik Historyczny. R. XLIII. T. II. zesz. 2 i odbitka Lwów 1929, str. 20.

Die polnische volkskundliche Forschung 1925—1928, odbitka z „Zeitschrift f. slavische Philologie” T. VI. z 1/II., str. 231—258. Lipsk 1929.

Uzupełnienie dyskusji nad posągiem t. zw. „Światowida”. „Slavia” VII. (Praha 1129) str. 947—948.

Recherches ethnogéographiques en Pologne. Odbitka z księgi pam. ofiarowanej Mgr. Dos. Schrijnem z okazji 60 lat. Chartres 1929, str. 838—845 i 1 mapa.

Polando no kekkon fuzoku. Tokyo 1929 (Praca w języku japońskim o polskich obrzędach weselnych).

Etnografja na Wystawie poznańskiej. „Słowo Polskie” Nr. 194 z dnia 27/VI Lwów 1929.

Związek etnograficzny Pomorza z Polską. Oam. Instytutu Bałtyckiego, Serja „Balticum” zesz. 3. Toruń 1930.

Rośliny w wierzeniach i zwyczajach ludu polskiego. „Lud” XXVIII. str. 240—247 i odbitka Lwów 1930.

Siedemdziesięciolecie Prof. E. Muki. „Lud” XXVIII. z 1/II. str. 105—106.

Recenzje w „Ludzie” XXVIII: 1) Świdorski Br. Ilustrowany opis Leszna, 2) Pomorska sztuka ludowa zesz. 1, 3) Skierkowski Wł. Puszcza kurpiowska, 4) Ehrenkreutzowa C. Ze studjów nad obyczajami weselnymi ludu polskiego, 5) Barabasz St. Sztuka ludowa na Podhalu III.

Asyst. Dr. A. Bachmann Uroda artystyczna Huculszczyzny. „Teatr ludowy” R. XXI. Nr. 12. Warszawa 1929.

Strój huculski (w druku).

Polnische volkskundliche Forschung in den Jahren 1928—1929 (w druku).

Prof. Adam Fischer brał udział w I. Międzynarodowej Konferencji sztuki ludowej w Rzymie od 20 października do 2 listopada 1929 gdzie wygłosił w języku francuskim referat p. t. Taniec, pieśń i muzyka w polskich obrzędach weselnych. Następnie brał udział w III. Zjeździe Etnografów i Geografów słowiańskich, na którym wygłosił referat p. t. Metoda etnograficzna w zastosowaniu do badań nad kulturą duchową. Wreszcie w r. 1929 Prof. Fischer prowadził badania nad sztuką ludową na Pokuciu i Huculszczyźnie.

Biblioteka powiększyła się o 76 książek.

Rozrost zbiorów Towarzystwa Ludoznawczego, złożonych na wieczny depozyt w Zakładzie Etnolog.

W zamian za wydawany przez Towarzystwo Ludoznawcze we Lwowie kwartalnik etnograficzny „Lud” przysłały inne Towarzystwa naukowe swe wydawnictwa do biblioteki Instytutu etnologicznego. Z wydawnictw krajowych otrzymano 32 czasopisma w 80 tomach, z zagranicznych 78 czasopism w 186 tomach.

Lektorat rysunków odr.

Lektorat rysunków odr. utworzono w bieżącym roku jako naukę pomocniczą i uzupełniającą dla studjującej młodzieży akad. Nauka ma na celu pogłębienie wiedzy rysunkowej, nabytej po części w szkołach średnich, a potrzebnej w czasie studjum uniwersyteckiego, lub

też w przyszłym zawodzie jako odmienna i konieczna nieraz forma wypowiedzania się plastycznego. Nadto pragnął lektorat rozwijać i popierać zamiłowanie do sztuk plastycznych u poszczególnych słuchaczy. W realizacji powyższego celu dążeniem było rozwijanie w słuchaczach umiejętnego obserwowania, oraz obiektywnego i ścisłego wyrażania się kształtem i barwą, nadto wyrabianie wrażliwości na bogactwo zjawisk, przez pogłębianie umiejętności analizy i syntezy kształtu, poznawanie technik rysunkowych, oraz zasad komponowania.

W tym celu prowadzono ćwiczenia ogłoszone w programie wykładów na rok 1930/31.

Zależnie od uzdolnień i pilności wykonali słuchacze cały szereg szkiców i studjów. Poziom wiedzy i uzdolnień był różny, u niektórych przewyższał znacznie zakres wiadomości rys. absolwenta szkoły średniej. Korekta stosowaną była indywidualnie, w sposób wyczerpujący i jasny. Niezbędne modele wypożyczał gabinet archeol. Dużą zachętą dla słuchaczy było urządzenie oddzielnej salki rysunkowej, mogącej pomieścić około 20-tu słuchaczy. Zakupiono odpowiednią ilość sztalug, taburetów, oraz podstawek na modele. — Nadmienić należy wkońcu, że lektorat nie posiada dotychczas własnych choćby najniezbędniejszych modeli rysunkowych w postaci naczyń, draperji, gipsów, wzorów ornam., oraz sprzętów stosowanych jako modele w nauce rysunków. Stan ten utrudnia w znacznej mierze prowadzenie ćwiczeń programowych, to też w sprawie tej wniesiono do Ministerstwa W. R. i O. P. prośbę o udzielenie nadzwyczajnej dotacji na zakup najniezbędniejszego sprzętu.

Wydział Matematyczno-przyrodniczy.

Na Wydział Matematyczno-przyrodniczy zostało przyjętych w roku akad. 1929/30 941 studentów oraz 11 słuchaczy wolnych.

Na rok pierwszy przyjęto 352 studentów.

Egzaminów ścisłych dwugodzinnych odbyło 17, jednogodzinnych również 17.

Rozpraw doktorskich wpłynęło 14, dokonano 17 promocji.

Rada przeprowadziła habilitację Dra Juljusza Czyżewskiego z zakresu Geografji i Dra Kazimierza Smulikowskiego z zakresu Mineralogji i Petrografji.

Wydział zyskał nową nadzwyczajną katedrę logiki dla doc. Dra Leona Chwistka.

Wydział otrzymał dwa nowe etaty asystentów starszych, które uchwałą Rady zostały przyznane Katedrze Matematyki I. (Prof. Ży-

lińskiego), drugi Instytutowi Zoologii i Anatomji porównawczej (Prof. Hirschlera). Etaty te wchodziły w życie z dniem 1 października 1930 r.

Dotacja z § 10/1 i 2 wynosiła dla Wydziału Matem. Przyrod. w roku budżetowym 1929/30 kwotę 84.000 zł.

W dotacjach nadzwyczajnych otrzymał Wydział w marcu 1930 sumę 32.000 zł. nieprzewidzianą w budżecie. Ponadto otrzymały Instytuty naukowe Wydziału z taks pracownianych (laboratoryjnych i seminaryjnych) w I. trymestrze 11.571 zł., w drugim trym. 9.539 zł., w trzecim trym. 10.430 zł.

Katedra Chemji organicznej po prof. Klingu została obsadzona przez prof. nadzwyczajnego Dra Romana Małachowskiego, Zakładem Astronomji po śmierci śp. prof. Ernsta zarządza tymczasowo Prof. Arctowski; Zakładem Geografji zaś wskutek urlopu prof. Romera zarządza Doc. Dr. Zierhoffer.

1. Instytuty i Zakłady Wydziału Matem. Przyrodniczego.

Seminarjum matematyczne, Oddział A.

Kierownik: Prof. Eustachy Żyliński.

Asystent młodszy: Herman Auerbach.

Seminarjum było poświęcone teorii grup. Po omówieniu szczegółów pojęć wstępnych zreferowano własności podgrup normalnych i twierdzenie Jordana-Höldera, grupy abelowe, iloczyn prosty i twierdzenie MacLagan-Weddeburna, oraz niektóre zastosowania teorii grup do topologii, a w szczególności do teorii warkoczy Artina. Przy badaniu niezależności i niesprzeczności aksjomatów teorii grup, poruszono ogólne metody dowodu niezależności i niesprzeczności aksjomatyki jakiejś teorii, przyczem jako przykłady podawano pewniki Peano i im równoważne, pewniki niektórych teorii z teorii mnogości, geometrii euklidesowej i nieeuklidesowej i t. d. W pracach tego Seminarjum brało udział około 100 osób. Posiedzenia odbywały się po dwie godziny tygodniowo, a poza tem odbyło się kilka posiedzeń dodatkowych. Wykończono szereg prac kandydackich (według starego systemu) i magisterskich (według nowego systemu).

Biblioteka powiększyła się o 36 dzieł, z których 35 zakupiono z funduszów Seminarjum, jedno zaś otrzymano w darze od autora.

Z inwestycji w tym roku wykonanych wspomnieć należy urządzenie Czytelnni czasopism, oraz oprawę wszystkich tomów biblioteki dotychczas nieoprawionych.

Seminarjum matematyczne, Oddział B.

Kierownik: Prof. Dr. Hugo Steinhaus.

Asystent młodszy: Dr. Władysław Orlicz.

W okresie sprawozdawczym odbywało się Seminarjum dla starszych studentów, na którym referowano prace specjalne z zakresu rachunku warjacyjnego, teorii funkcjonalów oraz szeregów ortogonalnych. W sposób szczegółowy omówiono t. zw. zagadnienie Plateau. Z zagadnień opracowywanych na tem seminarjum wyłoniły się dwie prace samodzielne: praca p. J. Schreiera i S. Ulama z teorii miary, która będzie drukowaną w „Fundamenta Mathematicae”. — Liczba uczestników 18. — Nowe nabytki Biblioteki: 47 tomów.

Seminarjum matematyczne, Oddział C.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Ruziewicz.

Demonstrator: Stanisława Świgostówna.

Seminarjum poświęcone było zagadnieniom z teorii funkcji zmiennej rzeczywistej w związku z wykładem odbywającym się w tym samym roku. Prócz prac drobniejszych, zreferowano kilka prac magisterskich. — W pracach brało udział 22 członków. Posiedzenia odbywały się po 2 godziny tygodniowo, pozatem odbyło się kilka posiedzeń dodatkowych.

Biblioteka powiększyła się w tym roku o 42 dzieła, z tego 41 dzieł zakupiono z funduszy Seminarjum, jedno zaś otrzymano w darze od autora.

Seminarjum matematyczne, Oddział D.

Kierownik: Prof. Dr. Stefan Banach.

Demonstrator: Marcei Stark.

W okresie sprawozdawczym odbywały się 2 godzinne ćwiczenia z rachunku różniczkowego i całkowego, w związku z równoczesnym wykładem tego przedmiotu. — Nadto odbywały się 2-godzinne ćwiczenia z mechaniki ogólnej, również równoległe z wykładem. Na ćwiczeniach powyższych, przeznaczonych głównie dla początkujących, studenci rozwiązywali zadania przy tablicy. — Liczba uczestników na ćwiczeniach z rachunku różniczkowego i całkowego 165, na ćwiczeniach z mechaniki 135.

Nowe nabytki Biblioteki: 19 tomów.

2. Instytut fizyki eksperymentalnej.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Loria.

Asystent starszy: Dr. Andrzej Łastowiecki.

Asystenci młodszy: Kazimierz Krzyżanowski i Marjan Puchalik.

Demonstratorzy: Antoni Deskur, Jan Marszał i Zdzisław Specht.

Praca w Zakładzie obejmowała:

A) Ćwiczenia dla studentów młodszych (pracownia I).

B) Ćwiczenia dla bardziej zaawansowanych stud. (kand. do magisterium z fizyki) (pracownia II).

C) Prace magisterskie.

D) Prace doktorskie.

A) W pracowni I. odbywały się ćwiczenia po 4 godz. tygodniowo.

Pracujący byli podzieleni na:

grupę fizyków i chemików (poniedziałek),

grupę przyrodników (wtorek),

grupę matematyków (środa),

3 grupy medyków (czwartek w trym. II., czwartek i piątek w trym. III.).

Do pomocy ćwiczącym byli przeznaczeni asystenci: Krzyżanowski, Puchalik, Marszał i Specht. — Liczba zadań w pracowni I. wynosi 39. — Przeciętna liczba ćwiczeń odrobionych przez studenta dochodzi do 25. Studenci pracują dwójkami. Sprawozdania składane na piśmie są przez asystentów kontrolowane. Frekwencję uzyskuje się po odbyciu kolokwium u asystenta (wzgl. w przypadkach wątpliwych u profesora). — Liczba studentów pracujących w pracowni I. doszła w roku 1929/30 do 157.

B) W pracowni II. praca odbywała się codziennie w godzinach 8—13, 16—20. Studenci pracują dwójkami pod nadzorem asystentów (Dr. Łastowieckiego i A. Deskura). Liczba zadań przygotowanych wynosi 15. Każdy student odrabia w ciągu I. do II. trymestrów przeciętnie 5 do 6 prac i składa z każdej pracy obszerne szczegółowe sprawozdanie naukowe (z wykresami, dyskusją błędów i z uwzględnieniem teorii problemu). W pracowni II. pracowało 14 studentów.

C) Prace magisterskie rozpoczęło trzech studentów.

D) Prace doktorskie rozpoczęli dwaj studenci.

Biblioteka powiększyła się o 38 książek.

W roku sprawozdawczym zorganizowano i zmontowano pracownię II. która uprzednio wcale nie istniała. Montaż 15 zadań dokonany został przez kierownika przy pomocy asyst. Dr. Łastowieckiego, zast. asyst. A. Deskura i mechanika zakładu. Z powodu braku odpowiednich funduszy praca ta pochłonięła wiele pracy i trudu. Dla należytego uposażenia tej pracowni konieczne są dalsze wkłady. Kierownik Instytutu wniósł do Ministerstwa W. R. i O. P. umotywowane żądanie nadzwyczajnego zasilku na ten cel.

Po raz pierwszy rozpoczęto 5 prac eksperymentalnych (3 magisterskie i 2 doktorskie). Organizacja tego zawiązku pracy badawczej napotyka na ogromne trudności z powodu zupełnego braku aparatury i szczupłości dotacji. Wszystkie rozporządzalne przyrządy miernicze są stale zajęte w pracowni studenckiej tak, że podjęcie każdego najskromniejszego bodaj problemu badawczego wymaga inwestycji w dziale pomocy naukowych. Należy z całym naciskiem podkreślić, że wyposażenie laboratorium fizyki eksperymentalnej w środki do badań naukowych nie da się osiągnąć inaczej jak przez udzielenie temu Zakładowi większej nadzwyczajnej dotacji na zakupno nowoczesnej aparatury (n. p. urządzenie röntgenowskie, maszyny do wytwarzania prądu stałego o wysokim napięciu, spektrografy, interferometry, urządzeń do badania promieniowania długofalowego i t. p.).

3. Instytut fizyki teoretycznej.

Zastępca kierownika: Prof. Dr. Stanisław Loria.

Asystent starszy: Dr. Leopold Infeld.

Ze względu na niejednorodny poziom przygotowania studentów podzielono seminarjum na dwa oddziały: I. dla młodszych, II. dla bardziej zaawansowanych.

Przedmiotem prac w oddziale pierwszym były zagadnienia klasycznej teorii kwantów. Posiedzenia odbywały się co 14 dni. Liczba uczestników 25.

Przedmiotem referatów i dyskusyj w oddziale II. była mechanika falowa. (Zagadnienia: Równania Hamiltona-Jacobiego i ich analogia z optyką geometryczną. Konstrukcja wiązek falowych. Prędkość fazy a prędkość grupy. Podstawowe równania mechaniki falowej. Problem Keplera w mechanice falowej. Oscylator i rotator w mechanice falowej). — Liczba uczestników 10 studentów oraz wszyscy asystenci Instytutu. Posiedzenia odbywały się co drugi tydzień. Wszystkie referaty w obu oddziałach seminarjum były przygotowywane pod kierunkiem i z pomocą asystenta Dr. Infelda.

W ciągu bieżącego roku wykonano ostatecznie remont lokalu przeznaczonego na Instytut fizyki teoretycznej. Zgodnie ze zobowiązaniem Rady Wydziałowej wobec Prof. W. Rubinowicza urządzono salę wykładową dla fizyki teoretycznej. Sala ta może pomieścić około 50 studentów. Ławki wypożyczono na razie z Instytutu geologicznego. Dotkliwie odczuwa się brak tablicy, zastąpionej na razie małymi przenośnikami i bardzo zniszczonymi tablicami, znalezionymi na strychu w budynku Instytutu.

Biblioteka powiększyła się o 18 książek.

4. Instytut chemiczny I.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Tolłoczko.

Asystenci starsi: Dr. Wiktor Kemula i Dr. Stanisław Mrazek.

Asystenci młodszy: Kazimierz Wróbel i Waldemar Leeg.

Demonstratorzy: Jerzy Włodyga i Julian Gałęcki.

W Zakładzie były czynne następujące pracownie:

- a) chemii analitycznej jakościowej,
- b) chemii analitycznej ilościowej,
- c) małe practicum ilościowe dla mechaników i
- d) ćwiczenia z chemii fizycznej.

Ilość uczniów:

a) w pracowni jakościowej	200
b) „ „ ilościowej	32
c) w małym practicum	31
d) na ćwiczeniach z chemii fizycznej	27
Razem	290

Biblioteka powiększyła się o 25 książek.

5. Instytut chemiczny II.

Kierownik: Zast. Prof. Dr. Roman Małachowski.

Asystent starszy: Dr. Jan Jurkiewicz.

Asystenci młodszy: Józef Kluz i Stanisław Wołoszynowski.

Demonstrator: Julian Rygielski.

Prac specjalnych w Zakładzie nie wykonywano wobec zmiany kierownictwa i reorganizacji Zakładu.

Do pracowni studenckiej uczęszczało 36 osób, w tem na Duże Practicum 16 osób, na Małe Practicum 20 osób.

W kwietniu b. r. został rozpoczęty remont pracowni naukowej, obecnie jednak wstrzymany dla braku funduszy.

Inwentarz Zakładu powiększył się w dziale C. (książki) do 61 tomów.

Projektowana jest wymiana części inwentarza i materiałów Zakładu z I. Instytutem chemicznym i chemicznym Instytutem badawczym, oraz Politechniką w Warszawie.

6. Instytut krystalograficzny.

Kierownik: Prof. Dr. Zygmunt Weyberg.

Asystent starszy: Dr. Hugo Ludwik Piotrowski.

Asystent młodszy: Mr. Tomasz Białas.

Oprócz ćwiczeń wymienionych niżej zakończono cykl badań nad pochodnymi kwasu kaolinowego (p. Bolesław Pfützner, kaoli-

niany cezu i rubidu) oraz kontynuowano prace eksperymentalne nad równowagą pomiędzy kryształami mieszanymi a ich roztworami nasyconymi (osób pięć).

Nowe nabytki zbiorów i biblioteki:

W dziale I. (przrządy):

	Numerów	Przedmiotów
Stan dnia 1/X. 1929	213	310
Przybyło	7	335
Stan dnia 24/VI. 1930	220	645
W dziale II. (książki):		
Stan dnia 1/X. 1929	104	153
Przybyło	9	18

7. Instytut mineralogii i petrografji.

Zastępca kierownika: Prof. Dr. Julian Tokarski.

Asystent starszy: Dr. Marjan Kamiński.

Asystent młodszy: Stefan Biskupski.

W Zakładzie odbywały się w trym. I. i II. ćwiczenia mineralogiczne. Ponadto wykonywano prace specjalne i tak: Prof. J. Tokarski zajmował się nadal problemem fosforytów podolskich, ilem dyluwjalnym ze Staruni, wreszcie skałami magmowymi obszaru wołyńskiego i Czywczyna. Dr. Marjan Kamiński zajmował się nadal bazaltami wołyńskimi oraz tufami. Dr. Marja Turnau, współpracowniczka Zakładu zajmowała się analizą optyczną zlepieńca Suligólskiego. Włodzimierz Wawryk, współpracownik Zakładu, zagadnieniem substancji ilastej opoki lwowskiej. Biskupski Stefan, asystent, wykonał analizy granitu, porfiru, amfibolitu ze zlepieńca Suligólskiego. Marja Campioni i Helena Lorenzówna, współpracowniczki Zakładu, wykonały analizy łupków z Czywczyna. Liczba studentów na ćwiczeniach — 100. Współpracowników Zakładu prócz asystentów — 4.

8. Instytut geofizyki.

Kierownik: Prof. Dr. Henryk Arctowski.

Asystenci młodzi: Jan Moniak i Franciszek Uhorczak.

Demonstrator: Adam Schmuck.

Przebieg prac prowadzonych w Instytucie:

Wykłady: Geofizyka ogólna 1 godz. tyg.

Meteorologia ogólna 2 godz. tyg.

Repetitorja, ćwiczenia i pracownie:

Repetitorium meteorologiczne i klimatologiczne 2 g. tyg.

Ćwiczenia meteorologiczne w 2 grupach po 4 g. tyg.

Pracownia geofizyczna i prace polowe.

Pracownia meteorologiczna i klimatologiczna.

W czasie miesięcy letnich i jesiennych dokonano zdjęć magnetycznych w obszarze zawartym między dolinami rzeki Bystrzycy, Dniestru i Łomnicy oraz Karpatami brzeżnymi w obrębie 4 sekcji mapy 1:75.000: Drohobycz, Skole, Żydaczów-Stryj i Bolechów. Na obszarze tym, liczącym około 4.050 km² dokonano ogółem 248 pomiarów nachylenia magnetycznego, 65 pomiarów składowej poziomej natężenia magnetyzmu ziemskiego oraz 35 pomiarów zboczenia. Prócz tego na pewnej części tego obszaru wykonano już specjalnie dla celów poszukiwawczych naftowych około 950 pomiarów składowej pionowej w odstępach co 1 km przy pomocy dwu tak zwanych wag magnetycznych Schmidt'a. Równocześnie w Daszawie działały magnetografy.

Niestety dotychczas nie posiadamy funduszy na założenie stałej stacji magnetycznej pod Lwowem oraz na niektóre niezbędne przrządy absolutne. W celu redukcji materiałów do epoki i sprawdzania aparatów, używanych do pomiarów musi się wyjeżdżać do obserwatoriów zagranicznych, co naraża nas na znaczne wydatki i co na dalszą metę w przyszłości jest niedopuszczalne ze względu na ambicję narodową. Starania o założenie obserwatorium magnetycznego pod Lwowem poparł Narodowy Komitet Geodezyjno-Geofizyczny Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, uchwalając na swem posiedzeniu w dniu 12 lutego b. r. rezolucję, której pierwszy punkt brzmi:

„Założenie obserwatorium magnetycznego pod Lwowem jest wysoce pożądane“.

W ciągu miesięcy wakacyjnych wykonano też pomiary geotermiczne w otworach wiertniczych następujących miejscowości: Rypne i Niebysłów na wschodzie, Winnica, Brzezówka, Dobrucowa, Sądkowa i Rogi na zachodzie naszych obszarów naftowych oraz w Ciechocinku.

Prace laboratoryjne:

W okresie sprawozdawczym opracowano ropy z szybów następujących kopalń: Słoboda Rongórska, Kosmacz, Węglówka, Witryłów, Potok, Jaszczew, Dobrucowa, Krościenko, Łąki, Bóbrka, Rogi, Klimkówka, Wulka, Lipinki, Korczyna, Biecz, Kobylanka, Kryg, Męcina Wielka, Sękowa, Ropica Ruska, Borysław, Schodnica, Urycz, Bitków i Pasieczna. Razem 370 rop. W pracy laboratoryjnej wykonywano destylacje metodą Englera wraz z określeniem współczynników załamania światła dla poszczególnych frakcji, mierzono cię-

żary gatunkowe rop i ich wiskozy. Dla części z opracowanych rop też uwzględniano ciężary gatunkowe poszczególnych frakcji, jak też i wszystkie wyżej wspomniane pomiary dla ropy oczyszczonej kwasem siarkowym. Prócz tego dla rop z 3 szybów wykonywano wyżej podane pomiary co miesiąc w celu obserwowania zmian zachodzących w ropach z czasem produkcji.

Pozatem prowadzono studia nad wahaniami klimatycznymi, nad strukturą wybiegu rocznego ciśnienia atmosferycznego, nad przebiegiem dziennym ciśnienia atmosferycznego i wykonywano drobne prace z różnych dziedzin meteorologii i klimatologii.

Z powodu braku funduszy nie można było rozpocząć badań wyższych stref atmosfery.

W czasie sprawozdawczym ogłoszono drukiem następujące prace.

1. H. Arctowski i J. Moniak: O światowych zmianach z dnia na dzień w rozmieszczeniu ciśnienia atmosferycznego. Komunikat Nr. 47. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 23.

2. H. Stättner: O waniach temperatury na obszarze Indyj Przedgangesowych i na Iranie w latach 1910—1919. Komunikat Nr. 48. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 137.

3. E. Stenz: Pomiar spektrofotometryczny przezroczystości filtru czerwonego. Komunikat Nr. 49. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 6.

4. H. Arctowski: Dalsze poszukiwania nad przebiegiem rocznym ciśnienia atmosferycznego. Komunikat Nr. 50. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 44.

5. E. Stenz i H. Orkisz: Pomiary nachylenia magnetycznego w okolicach Lwowa w r. 1928. Komunikat Nr. 51. Kosmos t. 54, r. 1929, str. 32.

6. H. Orkisz: O związku częstości kierunkowej wiatru z ciśnieniem i temperaturą. Komunikat Nr. 52. Kosmos t. 54, r. 1929, str. 0.

7. E. Stenz: Zachmurzenie i usłonecznienie Karpat Wschodnich. Komunikat Nr. 53. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 31.

8. A. Schmuck: Wahania temperatury na obszarze Finlandji w latach 1910—1919. Komunikat Nr. 54. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 37.

9. A. A. Tabor: Wpływ monsunu na roczny przebieg temperatury na Cejlonie w latach 1910—1919. Komunikat Nr. 55. Kosmos, r. 1929, str. 26.

10. S. Zych: Wahania temperatury na obszarze Pacyfiku i w Australji w latach 1910—1919. Komunikat Nr. 56. Kosmos, t. 54, r. 1929, str. 51.

11. H. Arctowski: W sprawie współpracy międzynarodowej w badaniach obszarów podbiegunowych. Komunikat Nr. 57, t. 55, r. 1930, str. 18.

12. H. Arctowski: Polska a międzynarodowy rok polarny 1932—33. Komunikat Nr. 58. Kosmos, t. 55, r. 1930, str. 10.

13. J. Moniak i S. Zych: Pomiary temperatur w głębokim szybie Ciechocinka. Komunikat Nr. 59. Kosmos, t. 55, r. 1930, str. 4.

W druku znajduje się 5 prac, nadto w rękopisie gotowym do druku 5 prac i w przygotowaniu do druku i opracowaniu 29 prac.

Z Instytutem współpracowali Pp.: Dr. Edward Stenz, Dr. Henryk Orkisz, Ignacy Gottlieb, Władysław Łysakowski i Krzysztof Deisenberg. Pozatem w pracach naukowych uczestniczyło 14 studentów i absolwentów Uniwersytetu J. K.

Na ćwiczenia meteorologiczne uczęszczało w I. trym. 69 osób, w II. trym. 52 a w III. trym. 46 osób.

Nowe nabytki zbiorów i biblioteki: W dziale przyrządów przybyło 21 numerów inwentarzowych.

Biblioteka powiększyła się o 28 numerów inwentarzowych.

Pomiary geotermiczne, zbieranie próbek rop i pomiary zboczenia magnetycznego były umożliwione zasiłkiem Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, pomiary magnetyczne zasiłkiem Tow. „Pionier“, zaś prace laboratoryjne zapomogą Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

9. Instytut anatomji i fizjologii roślin.

Kierownik: Prof. Dr. Seweryn Krzemieniewski.

Asystent starszy: Dr. Helena Grzymirska.

Asystenci młodszy: Dr. Jan Badian i Walery Bętkowski.

W Instytucie prowadzi się:

a) Ćwiczenia mikroskopowe z anatomji roślin w 3 grupach, każda po 4 godz. tygodniowo.

b) Ćwiczenia z fizjologii roślin w godzinach dowolnych.

W ćwiczeniach mikroskopowych bierze udział 73 studentów, a w fizjologicznych 3-ch.

Samodzielnie pracują naukowo asystenci i jedna wolontariuszka.

10. Instytut morfologii i systematyki roślin.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Kuleczyński.

Asystenci młodszy: Antoni Mączak i Mieczysław Tuligłowicz

Demonstrator: Jeremi Iwanicki.

Na ćwiczenia elementarne uczęszczało 56 osób.

Na ćwiczenia dla starszych uczęszczało 14 osób.

W pracach naukowych Zakładu brało udział 13 osób.

Opublikowano w roku sprawozdawczym następujące prace:

St. Kulczyński: Stratygrafia torfowisk Polesia.

Bronisław Szafran: Torfowce Polesia.

J. Mądalski: Krytyczne uwagi o C.

R. Wilczek: Spis mchów Czarnej Hory.

Oddano do druku 10 prac. — Nadto w toku przygotowania 20 prac.

Z ważniejszych zakupów dokonanych przez Zakład w roku sprawozdawczym podnieść należy kupno aparatu niwelacyjnego Wilda.

11. Instytut anatomji porównawczej.

Kierownik: Prof. Dr. Kazimierz Kwietniewski.

Asystenci młodszy: Mieczysław Howorka i Kazimierz Szarski.

Demonstrator: Wanda Świdorska.

Nowe nabytki inwentarza: w instrumentach: 1 mikrotom Minota, 5 mikroskopów Firmy Winkel-Zeiss, w książkach: Zoologischer Jahresbericht 1879—1913, Zoologischer Bericht 1922—1930, Möllendorf, Handbuch der mikroskopischen Anatomie, oraz kilka innych dzieł z zakresu anatomji porównawczej.

W Instytucie prowadzono badania, dotyczące anatomji porównawczej i mikroskopowej mięczaków, pajaków oraz organów urogenitalnych ssaków. Kilku pracowników uczęszczało do laboratorium w celu przygotowania się do prac samodzielnych.

Na ćwiczenia z zakresu anatomji porównawczej uczęszczało około 60 studentów.

Około 20 osób korzystało z biblioteki Instytutu celem opracowania tematów danych przez P. Komisję Egzaminacyjną.

12. Instytut zoologiczny.

Kierownik: Prof. Dr. Jan Hirschler.

Adjunkt: Doc. Dr. Gustaw Poluszyński.

Asystent starszy: Dr. Kazimierz Sembrat.

Asystenci młodszy: Dr. Stefan Drzewicki i Dr. Ludwik Monné.

Prace naukowe ogłoszono drukiem:

Prof. Dr. Jan Hirschler: Wypadek zachowania się błony jądrowej podczas metafazy spermatocytów u Metazoa. (Sprawozd. Tow. Nauk. Lwów 1930).

Prof. Dr. Jan Hirschler i Zofja Hirschlerowa: Sur la coexistence de l'appareil de Golgi, du vacuome et des mitochondries dans les

cellules sexuelles males chez Gryllus campestris L. (Orthopteres) Compt. Rend. de la Soc. Biol. Paris. T. 104. 1930.

Asyst. młodszy Dr. Ludwik Monné: Vergleichende Untersuchungen über den Golgi-Apparat und das Vacuome in Soma- und Geschlechtszellen einiger Gastropoden. Bull. de l'Akad. Pol. Soc. L. Cracovie 1930.

Asyst. starszy Dr. Kazimierz Sembrat: Appareil de Golgi et vacuome des cellules sexuelles males de Dendrocoelum lacteum et de Planariagonocephala (Turbellaria, Tricladidea) ibidem, T. 102. 1929, oraz Vitellogenese et vacuome dans les ovocytes de Planaria gonoccephala Dug. ibidem, T. 103. 1930.

Nadto ogłoszono drukiem 4 inne prace w języku francuskim i niemieckim.

Prace oddane do druku:

Adjunkt Dr. Gustaw Poluszyński: Badania cytologiczne nad spermatogenezą muchówek. Archiw. Tow. Nauk. we Lwowie.

W trym. I. i II. prowadzono ćwiczenia histologiczne w trzech grupach, razem 9 godzin tygodniowo. W trym. III. prowadzono ćwiczenia embriologiczne w trzech grupach, razem 9 godzin tygodniowo. We wszystkich trzech trymestrach prowadzono ćwiczenia zoologiczne w trzech grupach, razem 9 godzin tygodniowo.

Na prace specjalne uczęszczało razem 11 osób, w tem 6 osób z ukończonym wykształceniem uniwersyteckim oraz 5 studentów. Na ćwiczenia embriologiczne uczęszczało 58 studentów. Na ćwiczenia zoologiczne uczęszczało 68 studentów.

Nowe nabytki zbiorów i biblioteki: W dziale „Meble, przyrządy i pomoce naukowe“ nabyto: 2 soczewki immersyjne fluorytowe, mikrotom typu Minota, chłodnicę Frididaire, duży mikroskop Zeissa. W dziale: „Książki i czasopisma“ nabyto następujące cenniejsze publikacje: Jahresber. der wis. Biologie 1929, Doflein: Lehrbuch der Protozoenkunde, Die lebendige Masse (dzieło zbiorowe), Fortpflanzung, Entwicklung und Wachstum (2 tomy) (dzieło zbiorowe), Tabulae Biologicae (6 tomów).

Zakład pozyskał drugą starszą etatową asystenturę.

13. Instytut paleontologiczny.

Kierownik: Prof. Dr. Józef Siemiradzki.

Asystent starszy: Dr. Władysław Zych.

Wykonano 20 prac naukowych i 5 laboratoryjnych.

Kierownik Prof. Dr. J. Siemiradzki oddał do druku obszerną pracę p. t. „Korale paleozoiczne Polski“ oraz opracowuje prace „Paleogen lubelski“ (dotychczas oznaczył 148 gatunków).

Asystent starszy Dr. W. Zych kończy obszerną pracę paleozoologiczną p. z.: „Fauna ryb Darntonu i Dewonu Podola“ Cz. I. oraz przygotowuje materiał do części drugiej.

Nadto w przygotowaniu 6 prac, a na ukończeniu lub w toku 5 prac.

Współpracowników z ukończonymi studjami było 8. Do pracowni na ćwiczenia dla starszych studentów uczęszczało 6; na ćwiczenia dla początkujących 43 studentów. Wobec braku miejsca na nowe zbiory przyznano Instytutowi 2 pokoje w suterrenach o pow. 60 m² — Zbiory nowe, wobec braku odpowiedniego personelu na razie niekatalogowane, wynoszą około 10.000 okazów.

Biblioteka powiększyła się od L. inw. 291 do 370.

Inwentarz aparatów i przyborów od L. 154—157, w czym warsztat stolarski i maszyna elektryczna do cięcia okazów.

Dr. W. Zych jako tymczasowy współpracownik Państw. Inst. Geolog. pracował w dalszym ciągu na Podolu (3 mies. letnie), a 9 osób, pracujących w Instytucie paleont. otrzymało subwencje z Komisji Fizjograf. Akad. Um. i pracowało w lecie 1929 w różnych okolicach Polski (Podole, Wołyń, Lubelskie, Góry Św.-Krzyskie, Karpaty). Kierownik Inst. referował na posiedz. Lwow. Oddz. Kom. Fizj. Akad. Um. prace terenowe 10-ciu współprac. Inst. pal., a na posiedzeniu Nauk. Lwow. Tow. Nauk. prace naukowe wykonane w Inst. Pal.

Dr. W. Zych referował wyniki swojej pracy na posiedz. Nauk. Państw. Inst. Geolog. w Warszawie oraz Tow. Biolog. we Lwowie. Böhm B. referował wyniki badań nad fauną ryb i stratygrafią trzeciorzędu Karpat na Zjeździe geol.-naftowym.

Kierownik Inst. otrzymał komandorję „Polonia Restituta“. Dr. W. Zych otrzymał nagrodę za pracę naukową Pp. Prof. Krzemieńskich w kwocie 600 zł. oraz dyplom współpracownika Komisji Fizj. Akad. Um. w Krakowie.

14. Instytut geologiczny.

Kierownik: Prof. Dr. Wojciech Rogala.

Asystenci starsi: Dr. Zdzisław Pazdro i Dr. Bronisława Kokoszyńska.

Demonstrator: Józef Tarkowski.

Poza normalną pracę pedagogiczną t. j. wykładami, ćwiczeniami dla początkujących i dla starszych studentów, oraz wycieczkami geologicznymi — kierownik Instytutu, asystenci i starsi studenci prowadzili prace naukowe nad stratygrafią trzeciorzędu fliszu kar-

packiego (prof. Dra Rogala), nad tektoniką fliszu w okolicy Strzyżowa i Rzeszowa (st. asyst. Dr. Pazdro), nad fauną cenomanu Podola (st. asyst. Dr. Kokoszyńska), nad fauną miocenu Podola (p. Tarkowski), nad fauną nummulitów z okolic Dukli (Dr. Pazdrowa), nad budową geologiczną fliszu w okolicach przełęczy Dukielskiej i Łupkowskiej (p. Wdowiarsz), nad budową geologiczną okolic Tyczyna (p. Jan Rogala).

Liczba współpracowników 6, uczniów uczestniczących w pracowni i ćwiczeniach 64.

Nowe nabytki zbiorów: kilkaset okazów jako materiał do bieżących prac naukowych, 124 okazy z Alp francuskich, 14 okazów z trzeciorzędu paryskiego, 70 okazów z kredy okolic Grenoble.

Biblioteka powiększyła się o 75 dzieł.

Opublikowano 3 prace naukowe pochodzące z Zakładu, 2 oddano do druku.

Kierownik Zakładu Prof. Rogala odbył podróż naukową do Austrii i Francji (listopad, grudzień, styczeń). Starszy asyst. Dr. Pazdro uczestniczył w wycieczce naukowej do Marokka francuskiego, zorganizowanej przez Société Géologique de France z okazji 100-lecia jego istnienia. — Starsza asyst. Dr. Kokoszyńska uczestniczyła w Zjeździe Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Zakopanem.

18. Instytut geograficzny.

Kierownik: Prof. Dr. Eugenjusz Romer (na urlopie). W zastępstwie kierował Instytutem Doc. Dr. August Zierhoffer.

Adjunkt: Doc. Dr. Julian Czyżewski (na urlopie).

Asystenci młodszy: Mgr. Adam Malicki i Franciszek Uharczak.

Demonstrator: Mgr. Romuald Niewiakowski.

Lektor kartografji: Teofil Szumański.

W okresie sprawozdawczym opublikowano następujące prace, artykuły i mapy:

Prof. Dr. E. Romer: Tatrzańska epoka lodowa. Prace Geograficzne zesz. 11. Lwów 1929.

The Ice Age in the Tatra Mts. Mémoires de l'Ac. Pol. de Soc. et de Lettres. Sér. A. Vol. I. 1929.

Zarys moich poglądów na Tatrzańską epokę lodową. Czasop. Geogr. 1930, zesz. 1—2.

Ziemia i Państwo. Spraw. Pol. Ak. Um. Kraków 1929.

Europa Środkowa: 1:1,000,000.

Europa Wschodnia: 1:2,000,000.

Włochy: 1:1,000,000.

Półwysep Pirenejski: 1:1,000,000.

Półwysep Bałkański: 1:1,250,000.

Kraje Skandynawskie: 1:1,500,000.

Doc. Dr. A. Zierhoffer: O organizacji prac badawczych wśród nauczycieli geografii. Czasop. Geogr. 1930, zesz. 1—2.

Doc. Dr. A. Zierhoffer i J. Wąsowicz: Świat w cyfrach, R. II. 1930. Lwów 1930.

K. Bryński: Kilka spostrzeżeń nad zmarznięciem czerechy kleparowskiej w zależności od morfologii terenu. Kosmos 1930. Ser. A. zesz. 1—2.

E. Kmicikiewicz: Regionalizm Polski w świetle zużycia nawozów sztucznych. Czasop. Geogr. 1930, zesz. 1—2.

M. Polackówna: Gęstość zaludnienia w Polsce. Lekcja w kl. V gimn. Czasop. Geogr. 1929, zesz. 4.

St. Polański: Transport towarów na kolejach Rzplitej Polskiej w r. 1922 i 1928. Czasop. Geogr. 1929, zesz. 4.

Ruch osobowy na kolejach polskich w r. 1929. Czasop. Geogr. 1930, zesz. 3.

Asyst. młodszy Fr. Uhoreczak: Metoda izarytmiczna w mapach statystycznych. Przegl. Kartogr. 1930, Nr. 39—30.

J. Wąsowicz i Doc. Dr. A. Zierhoffer: Świat w cyfrach. R. II. 1930, Lwów 1930.

J. Wąsowicz: Niektóre problemy rozmieszczenia ruchu naturalnego ludności w Polsce. Czasop. Geogr. 1929, zesz. 4.

Studies on the Snow-line in Canada and Alaska. Bull. In. Ac. Pol. d. Sc. Cracovie 1929, Nr. 107.

Pomorze. Przegląd stosunków narodowościowych. Pam. Inst. Bałt., T. 1, zesz. 1. Toruń 1929.

Ważniejsze eksploracje geograficzne w r. 1929/30. Czasop. Geogr. 1930, zesz. 3.

Mapa rozmieszczenia wyznań w Polsce. Przegl. Kartogr. 1930, Nr. 29—30.

W druku znajduje się 12 prac. Oprócz tego ukończono w Instytucie całkowicie 10 prac, które w większości wypadków są już gotowe do publikacji. W opracowaniu znajduje się obecnie 30 tematów.

Na repetytorjum sprawdzano 36 rozpraw naukowych, przeważnie z obcej literatury.

Wykonane przy pomocy współpracowników Instytutu i uczestników ćwiczeń izochrony miast wojewódzkich oddano w I trym. sprawozdawczego roku Komisji dla Usprawnienia Administracji Państwowej przy Prezydium Rady Ministrów. Praca dostarczyła tematu do dyskusji nad reorganizacją podziału wojewódzkiego państwa.

W III. trymestrze odbyto cztery wycieczki ze studentami w bliższą i dalszą okolicę. W jesieni odbyła się pod kierownictwem Prof. Romera tygodniowa wycieczka (Kołomyja, Jabłonów, Pistryń, Kosów, Kutry, Zabłotów), mająca na celu zapoznanie uczestników z regionami morfologicznymi Pokucia.

W dniach od 3—17 maja 1930 r. Instytut wziął udział przez swoich członków w III. Kongresie Geografów i Etnografów Słowiańskich w Jugosławji. Z Instytutu brało udział w Kongresie 14 osób, które wygłosiły 22 referatów, na łączną liczbę 45 referatów zgłoszonych ze wszystkich środowisk geograficznych Polski.

W pracowni geograficznej uczestniczyło 28 osób (w tem 18 osób przypada na studentów).

W ćwiczeniach geograficznych dla początkujących, oraz w wycieczkach geograficznych brało udział 56 studentów, w ćwiczeniach z geografii gospodarczej 14, w ćwiczeniach kartograficznych 54.

W Instytucie redagowane są stale dwa czasopisma, których redaktorem jest Prof. Romer, a to: Czasopismo Geograficzne oraz Polski Przegląd kartograficzny. Ponadto, jako specjalne wydawnictwo naukowe Instytutu ukazują się raz do roku: „Prace Geograficzne” pod red. Prof. Romera. Współpracownicy Instytutu zasilają artykułami i notatkami w wybitnym stopniu miesięcznik „Przyroda i Technika”.

Doc. Dr. A. Zierhoffer i J. Wąsowicz brali udział w grudniu 1929 i w lutym 1930 w posiedzeniach Komisji dla Usprawnienia Administracji Państwowej w Warszawie.

Prof. E. Romer został wybrany prezesem III Kongresu Geografów i Etnografów Słowiańskich, który odbył się w Jugosławji od 3—17 maja 1930 roku.

19. Ogród Botaniczny.

Kierownik: Prof. Dr. Stanisław Kulczyński.

Asystent młodszy: Józef Małowski.

W ogrodzie botanicznym na Cetnerówce wykonano 1 basen betonowy na rośliny wodne, wykonano i oddano do użytku 1 szklarnię i 1 holenderkę. W budynku administracyjnym zaprowadzono światło elektryczne.

Na terenie Ogrodu wybudowano alpinarium.

W ciągu roku sprawozdawczego zgromadzono pokaźny materiał roślinny na parceli ogrodowej, zebrany na wycieczkach a dotyczący flory krajowej. Zaprowadzono inwentarz gromadzonych materiałów, który w dniu obecnym obejmuje 1449 numerów.

Statystyka

słuchaczy w roku akademickim 1929/30.

Trymestr I.

	Teologia	Prawo	Medycyna	Wydziały:		Razem
				humanistyczny	matematyczno-przyrodniczy	
Studenci	165	2268	603	2064	913	6013
Wolni słuchacze	16	46	—	13	12	87
Mężczyźni	181	2069	527	756	543	4076
Kobiety	—	245	76	1321	382	2024
Wyznanie rzymsko-katol.	179	1116	370	850	415	2930
„ grecko-katol.	2	436	108	356	190	1092
„ ormiańsko-katol.	—	5	3	4	1	13
„ grecko-orient.	—	7	11	9	15	42
„ ewangelickie	—	16	4	36	17	73
„ mojżeszowe	—	734	107	818	286	1945
„ inne i bezwyzn.	—	—	—	4	1	5
Razem	181	2314	603	2077	925	6100

Wyniki naukowe były na ogół dosyć zadawalniające; dowodzi tego następujące zestawienie złożonych egzaminów dorocznych i rygorozów:

Wydział			Razem
Teologiczny	Egzamina magisterskie	2	7
	Rygoroz	5	
Prawniczy	Egzamina według dawnego porządku studjów	Prawno-historyczne	13
		Sądowe	27
		Polityczne	38
	Razem		78
	Egzamina według nowego porządku studjów	Po I. r. studjów z wynikiem dodatnim	630
		„ „ ujemnym	98
		Po II. r. studjów z wynikiem dodatnim	402
		„ „ ujemnym	90

Wydział			Razem
Prawniczy	Egzamina według nowego porządku studjów	Po III. r. studjów z wynikiem dodatnim 270	2106
		„ „ ujemnym 38	
		Po IV. r. studjów z wynikiem dodatnim 222	
		„ „ ujemnym 40	
	Razem . . . 1.790		
	Rygoroza według dawnego porządku studjów	Prawno-historyczne . . . 67	235
Sądowe 103			
Polityczne 65			
Razem . . . 235			
Rygoroza według nowego porządku studjów	 3		
Lekarski	Egzamina według nowego porządku studjów	Po I. r. studjów z wynikiem dodatnim 122	545
		„ „ ujemnym 5	
		Po II. r. studjów z wynikiem dodatnim 95	
		„ „ ujemnym 46	
		III. grupy z wynikiem dodatnim 26	
		„ „ ujemnym 6	
		IV. grupy z wynikiem dodatnim 69	
		„ „ ujemnym 9	
		V. grupy 69	
		VI. grupy 25	
		VII. grupy 23	
	Razem . . . 495		
	Rygoroza według dawnego porządku studjów	I. rygorozum 5	50
		II. rygorozum 17	
		III. rygorozum 28	
	Razem . . . 50		
	Humani- styczny	Rygoroza	dwugodzinne 47
jednogodzinne 62			
Razem . . . 109			
Matematy- czno- przyrodniczy	Rygoroza	dwugodzinne 17	34
		jednogodzinne 17	
	Razem . . . 34		
Ogółem			2801

W ciągu roku akademickiego 1929/30 doktoryzowało się na naszym Uniwersytecie 225 osób, a mianowicie:

	Mężczyzn	Kobiet	Razem
Wydział Teologiczny	1	—	1
„ Prawniczy	58	2	60
„ Lekarski	81	18	99
„ Humanistyczny	26	22	48
„ Matematyczno-przyr. . .	10	7	17
„ Razem	176	49	225

155812